

III. ÉVFOLYAM 5. SZÁM

1998. MÁJUS

ÁRA: 198 FT

INTERNET

K A L A U Z

Szép honlap

◆ Hogyan interneteznek a vakok?

◆ „Hát én immár kit válasszak?”

◆ Exkluzív: A WEBek URA

◆ Lengyelországban ingyenes szolgáltatás is van

◆ A rádió hőskora

◆ A birodalmi tévék végnapjainak kezdete?

ALBACOMP

pontos

s z á m í t ó g é p

A PC97 SZABVÁNY SZERINT

Windows 95 kompatibilis
Windows NT kompatibilis
Windows 98 kompatibilis

ALBACOMP
activa
Pentium II processzorral

Az Albacomp Activa számítógépcsalád különböző Intel processzorokat tartalmaz

Albacomp Rt.
8000 Székesfehérvár
Hosszúsétatér 4-6.
Tel.: (22) *315-414
Fax: (22) 327-532

Budapesti Kirendeltség
1139 Budapest
Frangepán u. 8-10.
Tel.: 329-1493
Tel./fax: 349-0152

S Z A K Ü Z L E T E K:

1065 Budapest
Nagymező utca 25.
Tel.: 311-8095
Tel./fax: 331-8108

1011 Budapest
Fő utca 31.
Tel.: 201-4409
Fax: 201-4322

3525 Miskolc
Széchenyi u. 49.
Tel.: (46) 354-266
Tel./fax: (46) 353-100

www.albacomp.hu

DIALCOM**FAXMODEM****Fénysebességgel az interneten!****56000 bps**www.modem.hu

Ez a külső megjelenésében impozáns, nagysebességű Dialcom 5614 MVA típusú adat/fax/hang/ASVD modem mindazokat a tulajdonságokat egyesíti magában, mely az INTERNETAUSZTRONAUTÁNAK garantálja a GYORS, BIZTONSÁGOS és KÉNYELMES célbaérést bárhova az INTERNET GALAXISBAN.

MOST MEGFIZETHETŐ MINŐSÉGGEL, MEG GYORSABBAN SZÁGULDHAT AZ INTERNET VILÁGHÁLÓJÁN!

Magyar beállítások, magyar nyelvű leírások és program (TRIO), gyors telepítés. Tipusengedély (HIF) !!!

SZOFTVER UPGRADE lehetőség, K56FLEX Rockwell technológia.

Keresse a számítástechnikai szaküzletekben! Címlista a www.modem.hu honlapon!

Gyártó: SCI-Modem Kft. Tel.: 465-8040, e-mail: sci@modem.hu

Szabad a vásár

Lehet-e szabadabb, nyitabb és globálisabb elárushatóhely, mint az elektronikus, internetes áruház? A válasz köztudott. Emellett tény, hogy hagyományos áruházat, bevásárlóközpont felépíteni, áruval megtölteni, és üzemeltetni óriási tőkét, valamint megfizetett munkát igényel. Ma már nincs erre szükség, hiszen nyithat elektronikus áruházat, akár egy hét alatt. Eddig az ilyen áruházak nyitását a programozói szaktudás, kapacitás és a biztonság hiánya akadályozta.

Eddig!

Immár megjelent az elektronikus kereskedelem platformfüggetlen szerverszoftvere, az **Oracle Internet Commerce Server** (I.C.S.). Így ma már a virtuális áruház rendszerbeállításához és üzemeltetéséhez nem szükségesek programozói ismeretek, sőt a biztonsággal sincs gond, hiszen a szoftver magába foglalja a biztonsági programrészeket is.

Korábban annak, aki virtuális áruházat épített, hosszas és fárasztó programozói munkára kellett felkészülnie. Az I.C.S. alkalmazásával mindössze egyszerű űrlapokat kell kitölteni. A rendszer rugalmas és sokoldalú. Például törzsvásárlókat, akciókat, kuponokat, bónuszokat lehet benne kezelni. A készletek folyamatosan, on-line módon figyelhetők. Az átrendezés miatt az áruházat nem kell bezárni, egy mozdulattal minden kicserélhető. Programozói ismeretek nél-

kül, egyedi grafikai igények alapján könnyen kialakítható az áruház és a benne levő üzletek képi, formai megjelenése.

A biztonság is megoldott: egyszerűen hitelesíthető mind a vevő, mind az eladó. A rendszer magas szinten kezeli az ún. fizetési módszertanokat.

A képzelet áruháza így már nagyon is valóságos!

ORACLE®

Enabling the Information Age™

ORACLE HUNGARY

1123 Budapest, Alkotás u. 17-19.

Telefon: 224-1700, fax: 214-0070

<http://www.oracle.hu>

KÉZICSISZOLT ÓLOMKRISTÁLY

On line áruház

www.caori.com

Tel / fax: 250 8621

E-Mail: caori@caori.com

KÉZICSISZOLT ÓLOMKRISTÁLY

KÉZICSISZOLT ÓLOMKRISTÁLY

Nyitvatartás

H - P 10-19

SZO 9-18

Vas 9-14

Üvegáru Szaküzlet

SÜBA Üzletközpont

Óbudán, a Szentendrei úton (III. ker. Rákóczi u.36)

KERÁMIA, matt

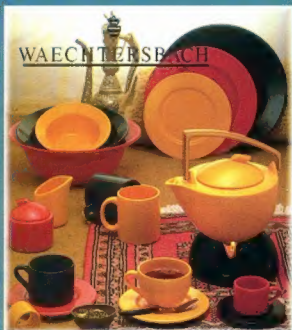
ROZSDAMENTES TÁLCA

ROZSDAMENTES EVŐESZKŐZ

ÜVEG KEHELY

TEXTIL ABROSZ, MŰA. TÁLCA

INTERNET SZOLGÁLTATÓNK:

VIDÉKI MEGRENDELŐINKNEK A KIVÁLASZTOTT ÁRUT A DHL
FUTÁRSZOLGÁLATTAL 48 ÓRÁN BELÜL HÁZHOZZÁLLÍTJUK

DataNet

k@lauz

A NET-TV minősége és mennyisége 9

@ktuális

Hírszóró 10, 12
Megőrzésheti-e technológiai vezető szerepét az Egyesült Államok? 14-17

ithonl@pok
„Hát én immár kit választak?” 20-21

iskol@

l'Earn világhálózat 23, 25
Szép újrát vár 23
Építéset 24

Matematika 24-25
Tételező 25
Ipari kémkedés 26

CERN 26
Diákok is dolgozhatnak a CERN-ben 27
A WEBek URA 28-29

ithonl@pok

Lakóhelyismeret Tolna megye 30

szolgálat

Három T: Tolna, Tarr, TV... 31

Hazai fejlesztési kábelmodem 32
Digital Regia – a XXI. századi Székesfehérvár 32
Televíziók sugárzási engedély nélkül 33
A birodalmi tévék végnapjainak kezdete? 34-37
@prók 34
www.mata.vn.net/netheads 41
Ügyfélszolgálat, Szabad szoftverek 44

webm@ster

Javára szövekel az IT-ivar java 45
IBM-voks 45-48
Mit érdemes tudni a Javáról? Kávéház 46-47

Típek, trükkök Bevezetés a Unix rejtelmeibe (14.) 48-49
Örök slágerek: az SMS 49
Szívélyes üdvözléssel 49
Hogyan interneteznek a vakok? 50-51
Vakablak – magyarul 50
Web-lap vakok számára 51
Gavallér szolgáltatók 51

b@rangolás

Állati 54

Börönd 54-55
Észak 55-57
Éltap 57
Gépünk látláléka 57-58

GYERK- szoba 58-59
Hűség vására 59-60
Special Weddings lea 60-61

Lapszemle 61
Lélek 61
Szókép 61-62
Vetítővászon 62
Volán 62
Zöldpont 62

gondol@t

Nincs új a Net alatt – Fejezetek az Internet előtörténetéből (5.)
A hangok színházától a rádiójátékig: a rádió hőskora 64-65

r@ndevü

Szép honlap 66-67
XX. századi szimulán játékok 68-69

Magyarok a nagyvilágban
Lengyelországban ingyenes szolgáltatás is van 70-71

t@lálós

Pályázat 72
NBA – előben az Interneten! 72-73

Tori Amos Ereje 73
Új csillag az égbolton 73-74
Hawaii 74
Gép + narancs 74
Azok a híres levelezőlisták I.
Amikor tömve az e-postaláda 77-79

INTERNET KALAUZ

Az első magyar Internet-magazin.

Kiadja:

PRIM Információ-technológiai Kft.
1116 Budapest, Hunyadi Mátyás u. 32.

Felöl vezető:

Szabó Hedy (szaboh@prim.hu)

Főszerkesztő:

Vértes János Andor
(vertes@prim.hu)

A Barangolás rovat szerkesztője:

Kolna Kornél
(kkolna@webmester.hu)

A Web-mester szerkesztője:

Balogh Attila Balázs
(bab@webmester.hu)

Tervezőszerkesztő:

Henger Attila (henger@prim.hu),
Kréczei József, Kréczei Krisztián
(assa@hungary.net)

Cimlaptörv: Ruzs László

Olvasószerkesztő: Fábán Gábor

Karikatúra: Nagy Kornél

Telefon: 228-3372, 228-3373

Telefax: 228-3373/13

Mobil: 20-343-077, 20-343-078

E-mail: k@lauz@prim.hu

komputer: 105277, 140

1506 Budapest, Pf.: 140

Egy lapszám ára: 198 Ft

Előfizetési díj egy évre: 2090 Ft

Megrendelhető: a Kiadónál

e-mailben, levélben vagy faxon.

Az Internet Kalauz megtalálható a Világhálón: <http://www.kalauz.hu>

Hirdetésefelvétel: a Kiadónál

Reklám-marketing:

Henger Ágnes (henger@prim.hu)

Nyomdai előkészítés:

Artur Repro Stúdió

Nyomás:

Veszprémi Nyomda Rt.

Terjesztő:

Budapesti Hírlapkereskedelmi Rt.
Kiadói Lapterjesztő Kereskedelmi Kft.
Nemzeti Hírlapkereskedelmi
Egyesülés

Magyar Posta Rt. Hírlapüzletági

Igazgatóság

Hozzáérhető még a nagyobb

könyvesboltokban és

az Internet-kávéházakban.

Írásaink szerzői jogvédelemben
részesülnek.

HU ISSN 1219-9001

Májusi számunk hirdetői:

Következő számunk
június 2-án
jelenik meg!

Accelerátor 73
Adobe 81
Alarmix 63
Albacomp 3
American Service 82
Areco 80
Canon 42-43
CAORI 6
Compaq 13
CompuServe 75
Computer Panoráma 81
Crown-Tech 36-37
Datanet 18
Delta 58
Digital 11
DTK Komel 56
East Computer 35
EasyCall 80

Elender 81
Exnet 73
Fitoline 22
Gamaxnet 63
Geoform 80
Hungary Network 34
Humix 19
Intware 76
Irisz 74
Kern 35
LIAS 40
Matáv 8
Matáv 41
Nyeste János 72
Online 12
Oracle 5
Ostrom 10
Packard Bell 75

Pannon GSM 38-39
Piksys 76
Praktikomp 63
Qwerty 32
Samsung 81
SCI Modem 4
Seat Szabó 19
Server 56
Starking Net 58
Synergion 76
Szféra 18
Tantál 24
TV-NET 24
TVII 60
WebTime 35
WebTime 60
X-Byte 82
Zenebóna 10

Még mindig

mehet re készen

mail.matav.hu
www.matav.hu

A MATÁVNet egyéves születésnapja alkalmából a MATÁV az alábbiakkal igyekszik elkápráztatni mindazokat, akik már interneteznek és akik még nem:

MATÁVNet

1. számú meglepetés – AltaVista

Elindult az első magyar nyelvű keresőprogram, a Digital által kifejlesztett AltaVista magyar változata – címe: altavista.matav.hu. A mindig friss AltaVista a magyar web-oldalokon keres, gyorsan, pontosan és persze napra készen. Mivel közvetlen összeköttetésben áll nagy testvérével, az AltaVistával, az egész Internet elérhető általa.

2. számú meglepetés – Főzelék

Elsősorban középiskolásoknak készült a MATÁV ingyenes tartalomszolgáltatása, a Főzelék (www.fzlk.com). Célja, hogy a tizenéveseket bevezesse az Internet rejtelmeibe, megtanítsa őket a háló helyes használatára. A főzelekezők készíthetnek saját web-lapot, eszmét cserélhetnek a vitaforumokon, és sok-sok friss infóra tehetnek szert.

3. számú meglepetés – próbáut a hálón

Ha még nem ismeri az Internetet, de szeretné kipróbálni, itt az alkalom: május 5. és június 15. között 30 napra ingyenesen kölcsönkérheti* a MATÁVNet Hobbi díjsomagját. Ha 30 nap múlva úgy érzi, ezt a csomagot Önnek találták ki, nem kell semmit tennie, automatikusan Hobbi-előfizetővé válik.

(A Hobbi díjsomag 10 óra hozzáférést tartalmaz. Ha ennél többet szeretne böngészni a hálón, óránként 375 forintért – 300 Ft + áfa – megteheti.)

* Megrendelheti bármely MATÁV ügyfélszolgálati irodában, a MATÁV hivatalos viszonteladójánál, sőt az IFABO-n is.

Témába vágó kérdésekre ingyenes Zöld számunkon válaszunk.
06 80 420 042
Internet-cím: www.matav.hu

Egymás közt

MATÁV

A NET-TV minősége és mennyisége

Lapunk olvasásakor érdemes figyelni az alábbi jelekre:

Cikk, amit mindenki figyelmebe ajánlunk:

Szakmai jellegű információ, vagy egyéb kókból a köznyelvtől eltávolodott, „magasan szárnyaló” cikk, aminél laikus olvasóink kiadhatják Pósalaki bícsi jelszavát: „ugorgyunk”!

Vélemény, vitairat, gondolat:

Levél, vagy levélcímzet (e-mail) tartalmazó írás:

Fontos figyelmeztetés, szabálysértés:

Talány, kérdés, rejtveny:

Ha ma Magyarországon történik valami új, a főszereplők általában meglehetősen hangosan jelentik be az eseményt, legyen szó akár Internettel kapcsolatos világszenzációról, akár valami egészen másról. Így tanítja a marketing, minden gözt a dudákkal.

Úlók a NET-TV beharangozásának sajtótájékoztatóján, és mintha valami fordított dolog történe. A bejelentők hűteni próbálják a kedélyeket, fékezni a várakozást... *Bótsók Zoltán*, a TV-NET ügyvezetője ilyesmit mond:

– Egészen más a sávszélesség a TV-NET saját rendszerén belül, mint azon kívül. Ezért ha valaki kapcsolt vonalra tér be a nettv.tvnet.hu címre, korántsem biztos, hogy valóban előben látja majd, hogy épp akkor mi történik az Ifabón...

(Csak zárójelben: tavaly, amikor a TV-NET egy web-kamerával behozta a Váci utca életét az Ifabóra, Bótsók Zoltán az Ifabón tartott előadásában úgy kommentálta a dolgot, hogy egy igazi televíziós műsorra a weben még éveket kell várni...)

Lelekács Sándor, a VAN Videotechnikai Kft. ügyvezetője mindeerre még rá is licitál:

– Manapság, a házi mozik korában kicsit zavarban vagyok, amikor megkérdezik, hogy végül is mekkora a NET-TV képmérete... Leszűm a szemem, és úgy mondom: két belyegnél... Ha nagyon rövidlátó valaki, ezt azért megduplázhatja, őt ügysem zavarja, hogy ilyenkor romlik a felbontás minősége... Hogy mennyire mozgókép? Hát, másodpercenként két-három kép is megérkezik egymás után, ha jó a vonal... Hang? Hát nem dolbsztereo, de azért nem sokkal rosszabb, mint ahogy a Kossuth-ot annak idején egy Szokol rádióon vették, mondjuk Nyíregyházán...

Bizony, ha valaki felfokozott várakozással tekintett akár az Internetto-lírsz március 31-én lebonyolított kísérletre, vagy így tekint a most induló ötnapos Ifabó-közvetítésre, akkor könnyen csalódhat, és erős túlzásnak tarthatja e témával foglalkozó cikkeink egyikének címet: „A bírodalmi tévék végnapjainak kezdete”? Ugyan már! A házi mozi féljen a recsegő, szakadozó „bályegytételt”? A másik írás, amely az előbb említett vezeti, és az ötnapos Ifabó-tévé tényyszerűen bemutatja, címében is tárgyyszerűbb – „Televíziós sugárzási engedély nélkül” – , ám a fenti paraméterek épp a „televíziók” szót kérdőjelezi meg, hiába áll mellette a 48-as eszméket idéző fene nagy szabadság...

Na de ha azok, akik NET-TV-t akarnak, és fog-nak is csinálni, így csitítanak, akkor minek vágnak az egészbe bele?

Talán, mert most jött el az a pillanat, amikor a hálózatos tévműsornak már alapvetően nincs technológiai akadálya. Ami hátravan, az egytől egyig mennyiségi és nem minőségi kérdés. Ezek a mennyiségi korlátok (gondoljunk csak az Internet2 ambíciózus – a sávszélességet ezerszeresre növelő – terveire vagy az új szoftver- és hardvertechnológiák egyre fokozottabb tempóban történő felbukkanására) akár hamarabb ledőlhetnek, mint azt magunk is hinnénk.

Sőt: a korlát már ma sem mindenütt egyformán korlát, a bérelt vonalas internetezők vagy éppen a TV-NET ügyfelei többet élvezhetnek abból a műsorfolyamból, ami másokhoz esetleg csak szakadozott vagy éjszakai letöltéseknél jut el.

Rádásul a NET-TV már a mai korlatotzott mivoltában is nyújtani tud egy sor olyan többletet, amire a királyi tévék legfeljebb a NET-TV-vel való házasság révén lesznek képesek. A május 5-én kezdődő Ifabós tévéközvetítést ugyanis Sault Lake Cityben is nézhetik, „intervisio” vagy „eurovisio” nélkül... Sőt onnan a műsor folyamán előben kapcsolatba léphetnek a műsor készítőivel, befolyásolhatják az események alakulását... A műsor külön videó nélkül megismételhető, újra lejátszható...

Ha mindezt még élvezni is lehetne, senki nem a NET-TV-t kérdőjeleznék meg, hanem azonnal a bírodalmi tévéket, mondjuk úgy, ahogy fentebb a cíkcímzet idéztük...

Indul a NET-TV korszaka. Senki ne várjon tőle sokat ma és holnap, s ne higgyük, hogy már ki sem kell menni az Ifabóra, el sem kell látogatni mondjuk az Internet Kaulauz standjára (A pavilon, 312el!!), mert mindent megtekinthetünk otthon is... De mindenki nagyon sokat várhat tőle, ha a holnaputánra is merünk gondolni! Annak, hogy holnapon két műhelyben is (és figyeljék meg, ríps-ríps lesz ebből tucatnyi) elindulnak a NET-TV-kísérletek, egyetlen értelme van: holnap-holnapután lesz NET-TV.

Hogy mitől? Nőnek a sávszélességek, többet tud a hardver, javul a szoftver... Ám ez mind – miképp mondtuk volt – csak mennyiségi kérdés... A minőségi az, hogy ezek a lelkes csapatok úgy tesznek, mintha már ma is lenne...

Vértés János
vertes@prim.hu

1998 MÁJUS

Hírszörf

A múlt havi „Tegn@p-holn@p” összeállítás a második generációs Internet amerikai beindításáról szólt, s ami akkor „holn@p” volt, mára „tegn@pi” hír lett: Al Gore amerikai alelnök képtelen leütni egy „entert”, s ezzel április 14-én munkába állt az Internet 2. Az első generáció sebességét majdan annak ezerszeresére növelő új hálózatot egyelőre a nagyközönség elől elzárva, évekig csak tudományos kutatásokra használják, ám sose lehet tudni, a fővállalkozók (Qwest, Cisco, 3Com, MCI) végül is a piacról élnek, s a beindítás költségeiből félmilliárd dollárt ök és más magáncégek állnak, a kincstár potom 110 milliót fedez.

A tervek szerint 120 egyetemet összekötő hálózat 1999 végére épül ki teljesen, ekkor kapcsolják össze a most „felavart” Backbone Network Service-szel, az Internet 2 első gerincvonalával. Az ezerszeres sebesség egyébként az amerikai átlaghoz (28–30 ezer bit másodpercenként) viszonyítva igaz, és még így is alábécés, inkább kétezerszeres sebességre van szó, sőt később ennek is a négyszerese várható.

A Graphisoft olyannyira beépítette építészeti szoftverébe az internetes csoportmunka támogatását, hogy a washingtoni központú Szoftverkiadók Társasága Codicéjában részesítette a terméket. A világ vezető építészeti tervezőprogramjának számító ArchiCAD olyan, mint egy neves futbalcsapat, vitrinjében számos kupa, kitüntetés sorakozik, köztük a legbecsebb elismerés a szoftver-Oscar.

Bárki a saját képére formálhatja a Netscape Communicator 5.0-s verzióját, mivel annak forráskódja immár letölthető a www.mozilla.org címről. Azokat a változtatásokat, amelyeket a cég vezetői közhasznúnak ítélnék, magába a Netscape Communicatorba is beépítik, és az így kiegészített, s nemcsak világ-méretű tesztelésnek, hanem világ-méretű fejlesztésnek is kitett Netscape Navigator 5.0-t ez év végén jelentetik meg.

A Művelődési és Közügyügyi Minisztérium nyilvánosságra hozta a Sunlet tender keretében szállított internetes laboratóriumok összesítő statisztikáját. Az operációs rendszerek „párviadalát” a PC-világban a Windows NT nyerte a Novell előtt, de szerephez jutott még a Unix is. Szám szerint az 1530 laboratóriumból 799-et Microsoft Windows

Az iskolák által választott operációs rendszerek

NT Server alapú megoldással szerelték fel, 510 iskola a Novell, 105 iskola az Apple, 71 iskola a Unix megoldását választotta. Az iskolák 3 százaléka, összesen 45 iskola operációs rendszer nélkül kért labort.

(folytatás a 12. oldalon)

COMPUTER

Ostrom

(Széna tér - Moszkva tér sark, Burger King-el szemben)

Básta: 93.100,- Ft

MINITORNY, 16MB RAM, 1.7GB SEAGATE HDD, 1.4MB FDD, PCI 1MB VGA, BILLENTYŰZET.

DOS 6.22-10.310,- Ft WIN95 JIUN OEM-
Számítógép konfigurációinkra 1 + 2 év garanciát adunk

CYRIX 6X86 M2 200MX	19.980	ESS SB PRO KOMP.	2.980
INTEL P166MMX	24.750	SB AWE 64 PnP OEM	17.190
INTEL P200MMX	30.850	GOLDSTAR 24X CD-ROM	14.490
INTEL P233MMX	44.490	SONY 32X CD-ROM	22.980
1.7GB SEAGATE UDMA	29.350	PANASONIC 48 CD IRÓ	94.980
2.1GB QUANTUM SE	32.950	HP DESKJET 670C	49.980
4MB 9BIT	2.625	33.6 BELSŐ ACORP FAXMODEM	11.980
16MB EDO	5.190		
32MB SD	10.980		
64MB SD	25.850		

Vezér: 103.000,- Ft

MINITORNY, 16MB RAM, 2.1GB QUANTUM HDD, 1.4MB FDD, PCI 1MB VGA, BILLENTYŰZET.

21.620,- Ft WIN95 PNP OEM-21.620,- Ft

ÁRAINK AZ ÁFA-T TARTALMAZZÁK !!!

Több, mint 60 000 CD.

www.zenebona.hu

Teljesítmény. Minden új élettel.
Mert ne használna ki hát Ön is a megadott lehetőséget? A termelékenység, a gazdaságosság fogalmát értelmessé teszi a DIGITAL, kétfajla: Microsoft® Windows NT® operációs rendszerű, operatív számítógépes család. Az egy és több processzoros Intel-alapú szerverek és az öket felülről kiegészítő - most minden eddiginél kedvezőbb árú - 64 bites Alpha pro-

z s o n g á s

cesszoros kiszolgálók az iparág legteljesebb kínálatát biztosítják. A DIGITAL és a Microsoft® stratégiai szövetsége révén pedig egyedi, kiterjedt támogatás áll ügyfeleink rendelkezésére. Így kaphat új feladatot az Ön üzlete is. A halkan zümögő új DIGITAL szerverek mindig emlékeztetni fogják rá: most már valóban nincs megállás! Keresse viszonteladónk adatait honlapunkon, a www.digital.hu címen alatti.

digital

Mint azt a két évvel ezelőtt magyarul is megjelent Bill Gates-könyvben olvashatjuk, a Microsoft sokszor táncolt már borotvaélén a nyilvános bejelentés előtti bemutatókon, de eddig a fontosabb alkalmakkor mintha háló lett volna Gates alatt, mindig sikerült kikerülni azokat a részeket, amelyek az adott eseményig még nem készültek el. A chicagói Comdex kísérő rendezvényeként megartott Windows Worldön azonban Bill Gates belesett egy ilyen csapdába, a Windows 97 a bemutató kellős közepén fagyott le. A Microsoft-vezér fel lehetett készülvén a helyzetre, mert egy másodperc-re se jött zavarba. Közölte a hallgatósággal, hogy bár képtelen nagy nyomás nehezedik, hogy mihamarabb jelenjen meg a nyilvánosság előtt az új termékekkel, ez a mostani példa is magyarázza, hogy miért kell akár egy korábban már bejelentett időpontra is módosítani, s a premiért elhalasztani... A Microsoft ugyanis nem kíván olyasmivel a piacra lépni, ami még nem tökéletes...

Az elmúlt hónapban több online és offline újsághoz jutott el az a kérdés, hogy segítsen megkeresni egy eltűnt leányzót. Másokhoz hasonlóan az online Internet Kaland is feltett egy „banner”-t a www.ikalauz.hu oldal tetejére, amely arra az oldalra kapcsolt, ahol az eltűnt leány paramétereit voltak. Az eredmény nem sokkal lapzárta után érkezett meg szerkesztőségünkbe:

„Sikerült megtalálni Schumicky Lillát, mégpedig az Önök segítségével! Szerencsére senki sem bántotta!

Nagyon köszönjük az Önök segítségét, most már bizonyossá vált, hogy a maffia keze volt a dologban, és annak magyar része vette észre, hogy az Interneten mindenki keresi a lányt. (Valószínű, hogy kábítószert határon való átcsempészéséhez akarták felhasználni, persze a lány nem tudott volna róla.)”

A levélből kiderül, hogy az Interneten megjelent keresési felhívások hatására a lány elrablói hazatelefonáltak a lánnyal, hogy mondja meg szüleinek: Görögországban van, jól érzi magát, és tudja, hogy keresik, de hagyják békén. A szülők azt mondták lányuknak, hogy az interpolos nyomozás leállítása-
sához a lánynak szülői felhatalmazással kell rendelkeznie, miszerint szabadon mehet, ahová akar. Megbeszéltek, hogy ha eljön érte a határig, ott megkaphatja ezt a papírt. A lányt az apa mellett rendőrök hada várta, akik április 6-án 00 óra 00 perckor végül is átadták a gyereket szüleinek.

„Eddig a történetet, és még egyszer NAGYON KÖSZÖNJÜK!
Horváth Viktor”

Az Online Kft. megnyitotta első adatbázis alapú, általános hirdetési web-szolgáltatását, az **Online Hirdetési Oldalak**-at a www.online.hu címen. A rövidítve csak OHO-nak nevezett szolgáltatás nem csak a hirdetőket, hanem a lekérdezők számára is sok előnyt kínál. A leglényegesebb, hogy a keresés paraméterezhető (vagyis ingatlanvásárlás esetén meg lehet adni az értékhatárt, a várost vagy a városrészt; gépkocsi vásárlásánál a megyét, ahova még hajlandók vagyunk elautózni az új kocsierő stb.), s így lehetőséget ad a kérdezőnek a hirdetések megszüntetésére, amivel megkíméli magát a számára érdektelen információ saját gépébe való áttöltésétől. Az OHO adatbázisában jelenleg – kísérleti céllal – a hirdetések ingyenesen lehet elhelyezni, a betöltéshez csak az előzetes regisztrációt írja elő a web-oldalak üzemeltető Online Kft. A hirdető a regisztráció alkalmával jelszót kapnak, a rendszer hirdetésekért csak a jelszót megadó hirdetőtől fogad el. A jelszó birtokában viszont a hirdető maga helyezi el az információt az adatbázisban, s hirdetéseit később szabadon módosíthatja, csoportosíthatja, rendezheti stb. A kérdező is szabadon kutakodhat a hirdetések között, a gyors „célből érést” a rendszer paramétereinek okos és hatékony használata biztosítja.

A hirdetések kategorizálási lehet, s miután a rendszer igen rugalmas, lehetőség van a kategóriák online bővítésére. Amennyiben a hirdető nem talál megfelelő kategóriát hirdetése számára, az „egyéb” rovat segítségével újabb kategóriákat nyithat a rendszerben. Az OHO gazdái folyamatosan figyelik az „egyéb” kategóriában megjelenő újabb javaslatokat, és ezek rendszerbe építésével a felhasználók – azaz a hirdetők és a kérdezők – igényeire igazítják az OHO szolgáltatásait.

Az amerikai polgári jogi szervezetek szövetsége háromnapos nemzetközi konferenciát szervez Budapesten. A „Szabadság és a magánélet jövője az Interneten” címmel. A szeptember 4-ére meghirdetett rendezvény célja, hogy a kormányzati szervek képviselőivel, a térség vezető Internet-szolgáltatóival együtt vitassák meg az emberjogi szervezetek az Internettel kapcsolatos veszélyeket.

Az Areco Systems Kft. az Ifabón mutatja be a világhírű, többszörösen díjnyertes iCat katalógusszoftverre épített elektronikus kereskedelmi rendszert, amely az olyan cégek számára jelent hatékony eszközt, amelyek az Internetet mint új marketingeszközt nem csupán image-erősítésre szeretnék használni. Az internetes áruházak és kereskedelmi rendszerek a cég stratégiájába építve új kutatási, disztribúciós és promóciós eszközként használhatók.

Vásárolhat névtelent is...

... de miért tenné...?

...ha ugyanennyiért a **NEVET** is megkaphatja!

A név azonosít bennünket, egyedülivé tesz a sokaságban. Milyen különös, hogy a XII. századból például Anonymus mégis éppen név nélkül válhatott halhatatlanná. Ma már ilyesmi nem fordulhat elő. A világ első személyi számítógép gyártójaként cégünk

kívánva a felhasználók körében azt az elismerést, hogy a Compaq név egyedülálló minőséget jelentsen. És ami szinte hihetetlen - Ön most a Compaq csúcsmínőséget egy névtelen számítógép árértékéért veheti meg.

Compaq Deskpro 1000 • Pentium® processor 200MHz MMX™ technológiával
1.6 GB HDD • 256KB 2nd level cache • 16MB RAM • S3 Trio 64V2/DX PCI
VGA adapter • 1MB Video RAM • 7 Slot (1 Combo, 3 PCI, 3 ISA) • WIN95

COMPAQ
1126 Budapesti, Könyvház utca 8-9
Fax.: +36 (1) 457-3699
www.compaq.hu
E-mail: info.hu@compaq.com

Cikksorozatunkban a legutóbb egy grandiózus amerikai tervről számoltunk be, amely önmagában is jelképezi, hogy az Óperenciás-tenger, akárom mondani az Atlanti-óceán milyen széles, túlsó partja milyen messze van tőlünk. Ott, ahol az emberek már ma normálisan tudnának végigmenni egy olyan kísérletet, mint az Internetto-Irisz márciusi egynapos web-tévéje, vagy mint a TVNET és a VAN Kft. lapunk megjelenésével egy időben kezdődő web-tévé tudósításai az Ifabórról; ott éppenséggel már azon gondolkoznak, hogy mintegy ezerszeresére kellene növelni az Internet mai sebességét. Bocsanat, nem kellene, hanem kell! Elképesztő!

De vajon valóban ekkora főrban van Amerika? Valóban behozhatatlan az előny? Nos, miközben itt mi kisebbrendűség-gel terhelt, magunkba roskadva lessük a végtelennek tűnő óceán túlsó partjáról érkező híreket, odaát egyesek éppenséggel ránk vagy az ázsiaiakra mutogatnak, és félve suttogják: „tegnapi fölőnyünk a végéhez közeledik...” Lehet, hogy holn@p már nem is Amerikát lesi majd a világ?

MEGŐRIZHETI-E TECHNOLÓGIAI VEZETŐ SZEREPÉT AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK?

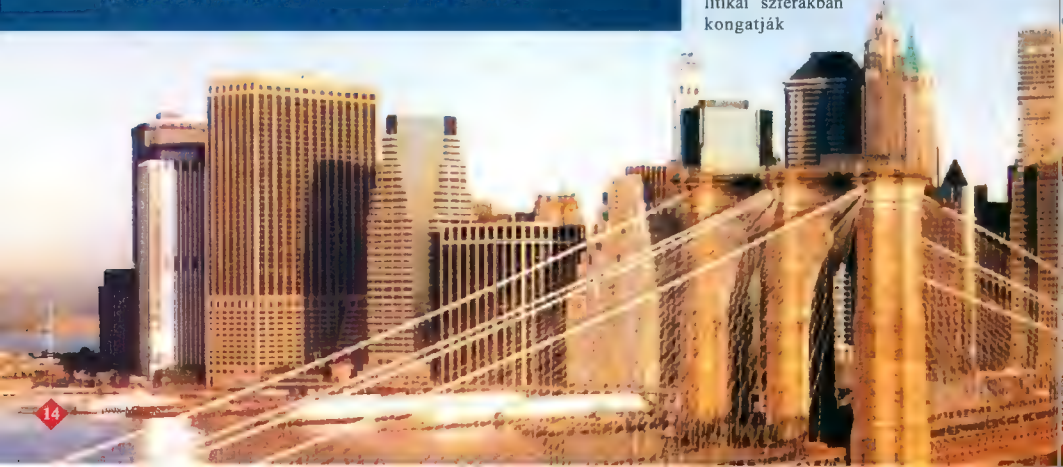
Szuperhatalom szuperkihívás előtt

„A kormány által támogatott kutató-fejlesztő munka – sok más nagyszerű teljesítmény mellett – amerikaiakat repített a Holdra, kifürkészte az óceánok titkait, munkába fogta az atomot, hatékonyabb gyógymódokat dolgozott ki a rák ellen, elvesztett civilizációknak bukkant nyomára, elemezte az időjárás folyamatok és a földrengések okait, felfedezte az élet kémiai alapjait. Az emberiség történelmében nincs még egy ország, amely annyi tudományos és technikai eredményt mutatott volna fel, mint Amerika” – hangoztatja Clinton elnök idén februárban a kongresszus elé terjesztett költségvetés-tervezetének K+F-re vonatkozó része.

Kisiskolások is tudják: ez csakugyan így van. Amerika technológiai fölőnyét a földkerekségen mindenütt tényként fogadják el – még ha egyes országok küzdeni is igyekeznek ellene. Az Újvilágból vezényelték-vezénylik az információs forradalom minden felvonását. Ott dolgozott Neumann János, ott épültek az első elektroncsöves számítógépek, ott találták fel a tranzisztort, az integrált áramkört, a mikroprocesszort és a PC-t, ott született meg az Internet. S hiába ringott a web bölcsője Európában (ld. a web feltalálójával készített interjúkat a 28-29. oldalon), kamasszá serdülni csak a tengerentúlon tudott.

Sehol nem fordítanak annyit K+F-re, mint Amerikában. Sőt, ha mind a kormányzati, mind a magánforrásokból származó pénzeket összeadjuk, az Egyesült Államokban többet költenek kutatásra és fejlesztésre, mint Franciaországban, Japánban, Nagy-Britanniában, Német- és Olaszországban együttvéve. Az 1997-re tervezett összeg 205,7 milliárd dollárra rögött.

Mégis, akármilyen hihetetlenül hangzik is, a legmagasabb politikai szférákban kongatják

a vészharangokat: Amerikának minden erejét össze kell szednie, ha a jövő évezred közepén is ugyanaz a technológiai (és ebből eredően gazdasági-katonai-politikai) szuperhatalom akar lenni, mint ma.

Betűvetés...

„Ha velem együtt Önök is úgy tartják, hogy mai gazdaságunk, természet- és orvostudományban betöltött vezető szerepünk, az, hogy teljes új iparágak születésének lehettünk tanúi – mindez harminc évvel ezelőtti beruházásaink közvetlen következménye, akkor fel kell tennünk a kérdést: hol lesz ez az ország harminc év múlva?” – hívta közös gondolkodásra szenátorársait egy tavaly októberi beszédében *Joseph Lieberman* connecticuti demokrata honatya.

Bizony vannak gondolkodásra késztető adatok.

Mint az elnök tudomány- és technikapolitikai irodájának (Office of Science and Technology Policy, OSTP) 1997. áprilisi keltezésű, Tudománnyal és technikával a 21. század felé (Science and technology shaping the 21st century) című jelentése megállapítja, az amerikai negyedik osztályos általános iskolások 40 százaléka nem tud olyan jól olvasni, ahogy kellene. „Jóllehet, az átlag diák ma sem olvas rosszabbul, mint azelőtt, a mai összetett társadalmi és munkahelyi követelmények mellett ennyi nem elegendő” – hangsúlyozza a dokumentum.

...és számvetés

Nemrég nagy hirdetés jelent meg a New York Timesban (s feltehetőleg nem csak ott):

„1. Korea, 2. Tajvan, 3. Svájc, 4. Oroszország, 5. Magyarország, [itt további országnevek következnek, majd] 14. Egyesült Államok, 15. Jordánia. Ha ez az olimpiai jégkorong helyezési listája lenne, elszőrnédnek.”

Miféle rangsorról volt szó tehát? Különböző nemzetiségű 13 éves tanulók matematikai teljesítményét mérték össze [1991-ben]...

Az imént idézett fehér házi jelentés hosszasan elemzi a Harmadik Nemzetközi Matematikai és Természettudományi Felmérés (Third International Mathematics and Science Study, TIMSS) tapasztalatait. Ez a vizsgálat (inkább vizsga) 41 ország félmillió diákjára terjedt ki. Az általános iskola nyolcadik osztályára vonatkozó eredményeket 1996 novemberében tették közzé.

Nos, az amerikai tanulók matematikából kissé az átlag alatt, természettudományos ismeretekből kissé fölötté teljesítettek, de mindenképpen messze elmaradtak az élvonaltól (ld. 1. táblázat).

Mi a titka azoknak az országoknak – köztük Magyarországnak –, amelyek mindkét téren, azaz matematikában és természettudományok dögében egyaránt lekörozték az Egyesült Államokat?

Kiderült: ezekben az országokban sokkal nagyobbak az iskolai elvárások. Már a hetedik osztályban megtanítják például azt, amit az amerikai diákok csak nyolcadikosként tanulnak. Emellett a TIMSS kiértékelői úgy vélték: az amerikai tantervek és tankönyvek több témával foglalkoznak ugyan, de nem hagynak elég időt az elmélyülésre, a valódi megértésre.

Informatizált emberfők sokasága...

Baj van a felnőttek oktatásával, tovább- és átképzésével is.

Egyre több munkáltatónál alapkövetelmény a számítógép-kezelés, egyre több munkahelyen kell adatokkal, információval foglalkozni. Az Egyesült Államokban az elmúlt esztendőben évi 15 százalékkal nőtt a távoldozók száma, s ma már meghaladja a 10 milliót. Kaliforniában, a Szilícium-völgy államában a dolgozók körülbelül fele „lóg dróton”.

Akármilyen impozáns azonban ez az arány, a jelek szerint nem elegendő. Az amerikai informatikai cégek súlyos szakemberhiányról panaszkodnak. Szakértők úgy becsülik, hogy 2020-ra az új munkahelyek 60 százalékában olyan ismeretekre lesz szükség, amelyekkel ma a dolgozóknak mindössze 22 százaléka rendelkezik.

Ha azt hisszük, hogy ennél több veszély már nem fenyegetheti az amerikai csúcstechnológiai ipart, akkor téved.

Egy japán közgazdász egyszer azt találta mondani, hogy országa erőforrásainak a felét parlagon hagyja. A nőkre gondolt. A tipikus japán nőre, aki ha tovább is tanul, végül otthon marad, s a családjának szenteli az életét.

Ha Amerikáról ilyen szélsőséges kijelentést nem is lehet tenni, annyi bizonyos, hogy az imént említett informatikai szakemberhiányon sokat enyhítené, ha a nők arányosabban képviseltetnék magukat a tudományos és műszaki pályákon.

A képzéskisegítő végén még nincs különbség az amerikai lányok és fiúk matematikából és természettudományokból szerzett átlagos osztályzatai között. Mégis, a 90-es évek elején a tudományos és műszaki doktorá-

1. táblázat TIMSS-ranglista (ált. isk. 8. osztály)

(Forrás: OSTP-jelentés)

A. Országok matematikai állagpontszáma

Szingapúr – 643
Dél-Korea – 607
Japán – 605
Hongkong – 588
Belgium
(flamand ajkúak) – 565
Cseh Köztársaság – 564
Slovákia – 547
Svéd – 545
Bulgária – 541
Hollandia – 541
Slovénia – 541
Franciaország – 539
Magyarország – 538
Oroszország – 537
Ausztrália – 535
Írország – 530
Kanada – 527
Belgium
(francia ajkúak) – 527
Svédország – 526
Ausztria – 522
Izrael – 522
Thaiföld – 522
Németország – 509
Új-Zéland – 508
Anglia – 506
Norvégia – 503
Dánia – 502
Egyesült Államok – 500
Skócia – 493
Lettország
(lett ajkúak) – 487
Spanyolország – 487
Ízland – 487
Görögország – 484
Románia – 482
Litvánia – 477
Ciprus – 474
Portugália – 454
Irán – 428
Kuvait – 392
Kolumbia – 385
Dél-Afrika – 354

Nemzetközi átlag – 513

B. Országok természettudományos ismeretekből elért átlagpontszáma

Szingapúr – 607
Cseh Köztársaság – 574
Japán – 571
Dél-Korea – 565
Bulgária – 565
Hollandia – 560
Slovénia – 560
Ausztria – 558
Magyarország – 554
Anglia – 552
Belgium
(flamand ajkúak) – 550
Ausztrália – 545
Slovákia – 544
Írország – 538
Oroszország – 538
Svédország – 535
Norvégia – 527
Új-Zéland – 525
Egyesült Államok – 534
Kanada – 531
Németország – 531
Thaiföld – 525
Izrael – 524
Hongkong – 522
Svájc – 522
Skócia – 517
Spanyolország – 517
Franciaország – 498
Görögország – 497
Ízland – 494
Románia – 488
Lettország (lett ajkúak) – 485
Portugália – 480
Dánia – 478
Litvánia – 476
Belgium
(francia ajkúak) – 471
Irán – 470
Ciprus – 463
Kuvait – 430
Kolumbia – 411
Dél-Afrika – 326

Nemzetközi átlag – 516

Hálókikötő-gyűjtemény

Amerikai Tudományos Alapítvány (National Science Foundation)

<http://www.nsf.gov>

Amerikai oktatási minisztérium (Department of Education)

<http://www.ed.gov>

OSTP-jelentés: Tudománnyal és technikával a 21. század felé (Science and technology shaping the 21st century)

<http://www1.whitehouse.gov/WH/EOP/OSTP/SNT/>

A TIMSS tanulságainak elemzése az ENC-nél

<http://timss.enc.org/>

Amerikai oktatástámogató hálóközpont (Federal Resources for Educational Excellence)

<http://www.ed.gov/free/>

A Kiváló Oktatásért Szövetség (Education Excellence Partnership) ötven javaslata az oktatás javítására

<http://cisl.ospi.wednet.edu/CISL/Excellence/50TIPS.html>

tusok mindössze 28 százalékát szerezték meg nők. Ha legalább durván szakterületenként is megvizsgáljuk az arányokat, még kirívóbb az eltérés. A társadalomtudományokban még nagyjából 50, a természettudományokban már csak 25, a műszaki vonalon pedig alig 10 százalékkal képviselteti magát a szebbik nem. A műszaki jellegű kutatási intézmények dolgozóinak csupán 6 százaléka nő.

Nem sikerült statisztikát találnunk arról, hogy az amerikai informatikai, s különösen az internetes cégeknél hány nő tölt be vezető pozíciót. Igen valószínű azonban, hogy nagyon kevés.

Feltehetőleg hasonló következtetésre jutnánk akkor is, ha a kisebbségek szerepét vizsgálánk. „A faji és etnikai kisebbségek, a csökkent képességűk részvétele tekintetében nagyon sok a tennivaló, a politikai feladat. A színes

bőrűek, a spanyol ajkúak, az indiánok és az eszkimók az amerikai tudomány és technika egyik szintjén sem képviseltetik magukat lélekszámuk arányában” – figyelmeztet az OSTP beszámolója. Márpedig – teszik hozzá a szerzők – 2010-re az Egyesült Államok iskolásainak fele valamilyen kisebbséghez tartozik majd...

...és még nagyobb

sokasága

Kína népessége már évekkel ezelőtt túllépte az egymilliárdot, India pedig gyorsan közeledik felé. A jövő évezred elején ugyanakkor várhatóan harmadannyian élnek majd Washington és Lincoln hazájában. Vajon ez nem jelenti-e azt, hogy a két ázsiai országban külön-külön háromszor annyi informatikai

szakember fog versenyezni a piacért, mint Amerikában?

Bizony meglehet. Mindkét kormány nagy figyelmet fordít a számítástechnika és a távközlés fejlesztésére. Évről évre kínai és indiai diákok ezrei tanulnak a legjobb amerikai egyetemeken. Ha nem is térnek mindannyian haza, a többiek elegendő magasan képzett munkaerőt adnak a legkorszerűbb informatikai ipar megalapozásához. Ugyanekkor az irányba hatnak a különböző vegyes- és leányvállalatok.

Már ma százazres nagyságrendű az indiai szoftveresek száma. A kód, amit az ő nappaluk alatt előállítanak, az Interneten egy pillanat alatt átrepül ir vagy kaliforniai kollégáikhoz, akik – az ő nappaluk alatt – a teszteléssel, belővéssel foglalkoznak. A globális fejlesztés a nap 24 órájában folyik – az újvilági bércek töredékéért.

Válaszlépések

Természetesen Amerika sem ül ölbe tett kézzel. Nemigen volt az Egyesült Államok történetének olyan technika-, sőt csúcstechnológia-érzékeny vezető párosa, mint a Clinton–Gore duo.

„Hogy mennyire virágzik majd hazánk a 21. században, az attól függ, mennyire sikerül kifejlesztelnünk ifjúságunk tudományos és műszaki képességét, mennyire tudjuk emelni a tömegek

tudományos és műszaki műveltségét, folyamatosan tovább tudjuk-e képezni amúgy is jó képzésű dolgozóinkat, hogy lépést tudjanak tartani a gyors technológiai változásokkal” – fogalmaz az OSTP jelentése.

Maga Clinton elnök pedig így beszélt: „A technológiai alpműveltségnek általános követelménynek kell lennie országunkban. Minden gyerek oktatásán sokat lendíthet a számítógép, de csak akkor, ha a gyerek csakugyan számítógép mellé ülhet, azon jó szoftver fut, s a gyereket jó tanár tanítja meg a gép használatára. A gyerekeket arra kell felkészítenünk, hogy egész jövőbeni életük folyamán számítógépekkel leszenek körülvéve. Ma a számítógép-használat el-sajátítása épp olyan fontos, mint amilyen pár esztendővel ezelőtt a műszaki alapismeretek oktatása volt.”

A Clinton-kormányzat egymás után hozza az intézkedéseket a veszélyes tendenciák visszafordítására.

Másfél éve az elnök meghirdette az „Amerika olvas” programot (America Reads Challenge). A cél, hogy az általános iskola harmadik osztályának végére minden amerikai gyerek önállóan olvasson.

Tavaly kezdte meg működését az öt évre tervezett, 2 milliárd dolláros költségvetésű Technológiai Alapműveltségi Program Alap (Technology Literacy Challenge Fund), amely az oktatás szá-

mitógépesítéséhez nyújt támogatást a tagállamoknak. Újszerű oktatási alkalmazások kifejlesztését és bevezetését segíti az 1997-ben 57 millió dollárral gazdálkodott Technológiai Innovációs Program (Technology Innovation Challenge Grants program). A kormányzat mielőbb szeretne eljutni oda, hogy az országban valamennyi osztályteremből ki lehessen szűrőlni az Internetre, a diákok és tanáraik korszerű multimédiás számítógépeken dolgozhassanak, s mindebben kedvező árú, jó szoftver- és oktatási anyagok legyenek segítségükre.

Ösztönzi az adminisztráció a felnőttoktatási, továbbképző központok létrehozását, s új adókedvezményekkel és hitelekkel igyekszik minél több ember számára elérhetővé tenni az egyetemeket, főiskolákat.

Két díjat is alapított Clinton elnök 1996-ban. Az egyikkel a természettudományok, a matematika és a műszaki ismeretek oktatásában leginkább jeleskedő személyiségeket és intézményeket, a másikkal a legeredményesebb fiatal tudósokat és mérnököket jutalmazták.

A verseny tehát folyik. Ha nem is látjuk, tudjuk: most dől el, hogy fiaink és unokáink a nyugati vagy a keleti technológia csodáira vágnak-e majd.

Mikolás Zoltán
mikolas@altavista.net

2. táblázat. „Kutatás-fejlesztés dollárok” (Forrás: National Science Foundation)

A. K+F-re fordított összegek néhány országban, 1995-ben, a GDP százalékában		B. A K+F-ráfordítások növekedése és a GDP növekedése az Egyesült Államokban, inflációs korrekcióval		C. Az 1997-re előirányzott K+F-ráfordítások megoszlása területek szerint (milliárd dollárban és százalékban)		D. Az 1997-re előirányzott K+F-ráfordítások megoszlása források szerint (milliárd dollárban és százalékban)			
Japán – 2,78%		K+F-ráfordítások növekedése		Alapoktatás		Forrás	Összeg	Arány	Változás 1996-hoz képest
Egyesült Államok – 2,52%		GDP-növekedés		Alkalmazott kutatás					
Franciaország – 2,34%		1997.		Fejlesztés					
Németország – 2,28%		1996.		Összesen					
Nagy-Britannia – 2,05%		1995.							
Kanada – 1,61%									
Olaszország – 1,14%									

* Felsőoktatási műhelyek, tagállami kormányok, helyi önkormányzatok, nem profitorientált szervezetek

Udvartól a Sféra weboldalán - Netscape

SféraNet

- Üzleti kommunikáció
- Struktúrált adatbázis
- Szakmai fórumok
- Manager Club
- Web Design

SféraNet Kft.
 1277 Budapest 23. Pf.: 71.
 Tel.: 06-1/275-3020 /110

divat

szórakozás

PR

rendezvények

Ha valaki
 éjjel-nappal
 az Interneten lóg,
 nem mindegy,
 milyen a vonal!

DataNet

A professzionális Internet-szolgáltató

- Országos hálózat leggyorsabb közvetlen amerikai kapcsolat
- ingyenes Internet-oktatás és szoftvercsomag a legnépszerűbb programokkal
- professzionális Web-design extra szolgáltatásokkal WWW oldalak ingyenes elhelyezése
- ISDN, közvetlen vonali szolgáltatások belső hálózatokat üzemeltető ügyfeleink részére
- 24 órás Internet tanácsadás és segítségnyújtás
- Előfizetőink igényeire alkalmazkodó díjcsomagok kapcsolt és közvetlen vonali szolgáltatásainkra egyaránt

1023 Budapest, Zsigmond tér 10. • info@datanet.hu • Tel: 458-5858 • Fax: 458-5800 • www.datanet.hu

Kérésüknek eleget téve, vírusellenes...
Az Ebola vírussal végzett kísérletek...
A VirusBuster, bár sok szempontból...
ennek ellenére szakértőink véleménye...
Végleges szakvéleményt az AIDS...
bizható jelek alapjának továbbá...

VirusBuster™

**Az Ebola ellen még
hatástalan...**

www.vbuster.hu
Hot Line: (30) 401-459
Tel./Fax: 240-1546, 242-2130, 430-8350

SEAT Inca. A szállítás megszállottja

Csupán
422 500 forint
kezdőárért
• 625 kg rakssúlyal
• 2900 literes
raktérrel
• kategóriájában
az egyik
legalacsonyabb
fogyasztással
és üzemeltetési
költséggel.

Részletvásárlás esetén az Áfa most Önnek kamatozik!

Széria felszereltség:

- szervokormány,
- immobilizer,
- aszimmetrikus
hátsó ajtók,
- állítható
magasságú
vezetőülés.

SEAT Inca. A leginkább.

PORSCHE
BANK

SEAT

SEAT Szabó 1165 Bp., Szalon: Újszász út 45/b. Tel.: 407-2600 Szerviz: Bökényföldi út 68. Tel.: 407-2500

Fizessen elő az Internet Kalauzra!

AZ INTERNET KALAUZ előfizetési űrlapja továbbra is megtalálható az online Internet Kalauz honlapjáról kiindulva:

www.ikalauz.hu

de elegendő egy kétsoros e-mail is (prim@prim.hu), amelyben jelzi előfizetési szándékát, és közli a postázási, illetve számlázási címet. Mindig év végéig számlázunk, majd azoknak, akik nem mondják le az előfizetést, év végén kiküldjük a következő évi számlát.

PRÍM Kft. 1116 Bp., Hunyadi M. 32. Tel./fax: 228-3372

**Önnek
már
van**

**ECDL-vizsgája,
azaz európai számítógép-használói
jogosítványa?**

European Computer Driving Licence...
Egy jogosítvány, ami nélkül a jövőben
nem lesz könnyű munkát vállalni
Európában vagy annak keleti végein,
Magyarországon...

Egy tankönyv, ami nélkül nem
lesz könnyű levezetni a
számítógép-felhasználói
ismereteket,

egy könyv, amely hét füzetben a hét
ECDL-vizsgán fellelhető
kérdésekre válaszol...

Az Ifabóra megjelenik a Novorg és a
PRÍM Kiadó közös gondozásában a
hivatalos ECDL-tankönyv, amelyet
kérdésére házhoz küldünk Önnek.

MEGRENDELŐ

Név:

Cím:

Megrendelem az ECDL-tankönyvet
4900 forintos áron. Az összeget
☐ csekken ☐ átutalással

befizettem a PRÍM Kiadónak a Magyar
Kükereskedelmi Banknál vezetett
10300002-20330079-00003285
számú számlájára

Dátum:

Aláírás:

A fenti megrendelőt vagy az azzal azonos
szöveget faxon, e-mailben, levélben is el
lehet juttatni a PRÍM Kiadóhoz: 1116
Budapest, Hunyadi Máltyás u. 32.
Tel./Fax: 228-3372, 228-3373.
E-mail: prim@prim.hu.

„Hát én immár kít válasszak?”

Hogy ki kít választ, az belügy, ám egyben „Belügy” is, igaz, nem abban az értelemben, ahogy mondjuk erre az elmúlt két választást megelőzően gondolni kellett. Mindenesetre a „Belügynek”, egész pontosan a Központi Nyilvántartó és Választási Hivatalnak tájékoztatói kötelessége van azzal kapcsolatban, hogy ki kít választ, s ennek természetesen eleget is tesz, mégpedig – egyebek közt – az Interneten. A hivatal vezetője, dr. Tóth Zoltán, ahol csak lehet (például a közelmúltban lezajlott Internet.galaxison), mindenkinek elmondja, hogy keresse fel a <http://www.election.hu/> web-site-ot, de az oldalt reklámozta az újdonságokért felelős Wagner Úr (wagnerur@fatime.fsz.bme.hu) vagy a [hpc.online](http://www.hpconline.com) (<http://www.hpconline.com>) hírlevele is. Így: „Internet alapú tájékoztató rendszerünk – magyarul és angolul – tájékoztatja az érdeklődőket a választási előkészületekről, ezek normatív háttéréről. A választás napján 10 percenkénti frissítéssel tájékoztató információkat nyújt a választópolgárok megjelenési aktivitásáról, majd a szavazás befejeztével az eredményadatok alakulásáról.” Hogy mi van valójában a kissé bürokratikus nyelvezet mögött? Mindenképpen sok-sok munka és... Erről beszélgettünk dr. Tóth Zoltánnal.

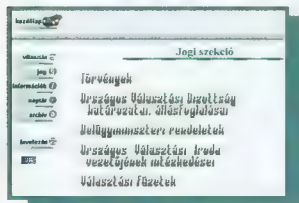
– Minden választással kapcsolatos információ megtalálható a web-site-on, és a választás minden fázisát folyamatosan nyomon követjük a jelölésektől a szava-

zás napjáig. A választás napján, május 10-én a részvételi adatok hozzáférhetőek lesznek az Interneten. A nap folyamán az információk 11 ezer szavazókörből érkeznek majd. Ha valaki mindezt a Hálózaton keresztül követi, úgy érezheti magát, mintha az Országos Választási Bizottság tagja lenne. A különbség csupán annyi, hogy a monitor előtt ülőkhöz tíz perces késéssel jutnak el az eredmények.

– Pártok és az Internet. A választás holdudvarának örökösdé vált téma.

– Web-site-unkon felsoroljuk azt a 180 pártot, amely bíróságon hivatalosan be van jegyezve Magyarországon. Ez

a február 5-ei állapotot tükrözi. Mindenki, akinek web-lapja van, bármit kiírhat. Úgy tapasztalom, akik érintettek a választásban, kellő önmérsékletet és normális magatartást tanúsítanak. Hogy a választási kampánysend mennyire tartható be az Interneten? Ugyanazt próbáljuk nézni, amit a plakátok esetében. A színet idején azokat sem kell lekarni – amit korábban kitétek, az a szavazás napján is ott maradhat. Ha valami a választás napján kerül ki, akkor a választási bizottság megvizsgálja, ez befolyásolta-e az állampolgárok akaratát. Ha úgy ítélik meg, igen, akkor megsemmisítik

a szavazás eredményét, és új választást írnak ki. Az Interneten a kampánycsend megsértése nem lehet tömegre ható, mert elég kevés embernek van otthon számítógépe, illetve Internet-csatlakozása. Ahogy fejlődik a technika, nyilván ezt is részletesebben kell majd szabályoznia a választási törvénynek. Ráadásul nem is látszik igazán az egyes web-lapokon, hogy a módosítást pontosan mikor hajtották végre. Van egy szolgáltatásunk, amely folyamatosan figyeli az Internetet, hogy az Országos Választási Bizottság bármilyen ezzel kapcsolatos kérdésére választ tudjunk adni.

Jó nekik, gondolhatnánk, hivatalból szűrőfzhethetnek... Persze ez nem olyan ráérős barangolás, mint mondjuk a miénk, ez a tényleges bizony arra is kiterjed, hogy a www.valasztas.hu – mert így is elérhető a web-site – minden választással kapcsolatos egyéb érdekes információt tartalmazzon. Egy klikkeléssel például sok-sok ország választásába is bepilanthatunk, nyilvánvalóan tanulságos lehet, hogy miképp csinálják ezt másutt. A sok link nyomán adódik a kérdés:

– Szándékosan nincs a pártokhoz átkötés?

– Komoly szakmai vita volt arról, hogy egy közszolgálati webről át lehessen-e lépni pártok web-lapjaira. Egyelőre az a döntés született, ilyen ne legyen. Nincs is minden pártnak honlapja, és az esetleges változásokat nem igazán tudjuk követni. Nem lenne szerencsés, ha olyan vád érne bennünket, hogy valamelyik párt elérhetőségét szándékosan nem tesszük ki az oldalunkra, odavezető link formájában. Véleményem szerint fontosabb, hogy mint közszolgáltatás minden lényeges, választással kapcsolatos infor-

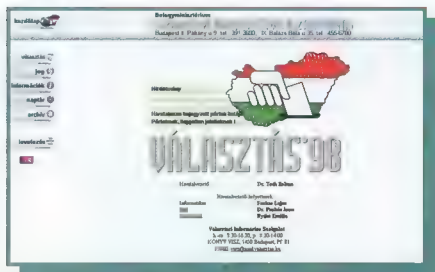
mációt feltüntessünk.

A naptárban nyomon követhetjük a jelölések előrehaladását, az egyes listák alakulását, amiket az ajánlócédlulák begyűjtése után, április 20-a körül tudtak feltenni az Internetre.

– Nagyon minimális web-technikával elérhető az egyes web-site-ok bojkottálása. A hackerek hagyományos célkitűzése, hogy elrontítsák a web-lapokat. Állandóan figyeljük a saját oldalunkat, és az a lényeg, hogy ha valami gond van, akkor egy stáb azonnal javítani tudja, amit kell. Totális védelem talán nem is létezik, de mindent elkövetünk, hogy a fent lévő adatok tisztességesek legyenek.

Ha valaki ellátogat a választási web-site-ra, érdekes kalandban lehet része. Az információk bősége könnyen okozhat zavart – akár az információ szóra klikkelve is. Választásról, kapcsolódó szervekről, választási fogalmakról, közreműködőkről kaphatunk felvilágosítást, de találhatunk a választási szakszótárában vagy a rövidítések jegyzékében is. Jog címszó alatt törvényeket találhatunk az Országos Választási Bizottság határozatai, állásfoglalásai mellett, de rábukkanhatunk belügyminiszeri rendeletekre is. Megismerkedhetünk az alapfogalmakkal is: ellenjelölt, abszolút többség, jogorvoslat, postai szavazás, szavazófülke vagy éppen a nők választójoga. A már említett naptárat átnézve világos képet kaphatunk arról, hogy egy-egy parlamenti

választás milyen hosszú folyamat: sok-sok előkészítést igényel a névjegyzék előkészítésétől a választási bizottságok tagjainak megválasztásán át egészen a jelölt- és listaállításig, és jó időbe telik, amíg a korábban fontos dokumentumok megsemmisíthetők lesznek. Természetesen minden a szavazás napjára koncentrá-

lódik, s ennek kapcsán bizony ez az érdekes kérdés is felvetődik:

– Elképzeltető-e, hogy egyszer majd maga a szavazás is az Interneten keresztül bonyolódik?

– Elvileg igen. Jelenleg az a legfőbb elvi akadály, hogy nincs minden állampolgárnak számítógépe, Internet-kapcsolata. Ugyanakkor, ha mindez „élesben” mégis megvalósulna, kettős lenne a feladatunk: nem csak a számítógépeket kell azonosítani, hanem az egyes személyeket is, akik szavaznak. Nem tudom, mikor lesz minden választásra jogosult állampolgárnak komputer, de mi mindenesetre gondoltunk már rá, hogy a szavazókörökben legyenek számítógépek. De nem sikerült a pártokat meggyőzni: „leszavazták” az ötletünket, így még kísérleti jelleggel sem állíthattunk be a szavazókörökbe számítógépeket. Elkeseredésre persze nincs ok. Az, hogy létrejöjjön az államon belül az írásbeliség,

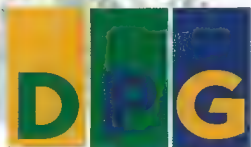
Választási kör	Jelölt	Párt
1.	Ábrahám István	Fidesz
2.	Balogh Zoltán	MSZP
3.	Balogh Zoltán	MSZP
4.	Balogh Zoltán	MSZP
5.	Balogh Zoltán	MSZP
6.	Balogh Zoltán	MSZP
7.	Balogh Zoltán	MSZP
8.	Balogh Zoltán	MSZP
9.	Balogh Zoltán	MSZP
10.	Balogh Zoltán	MSZP
11.	Balogh Zoltán	MSZP
12.	Balogh Zoltán	MSZP
13.	Balogh Zoltán	MSZP
14.	Balogh Zoltán	MSZP
15.	Balogh Zoltán	MSZP
16.	Balogh Zoltán	MSZP
17.	Balogh Zoltán	MSZP
18.	Balogh Zoltán	MSZP
19.	Balogh Zoltán	MSZP
20.	Balogh Zoltán	MSZP
21.	Balogh Zoltán	MSZP
22.	Balogh Zoltán	MSZP
23.	Balogh Zoltán	MSZP
24.	Balogh Zoltán	MSZP
25.	Balogh Zoltán	MSZP
26.	Balogh Zoltán	MSZP
27.	Balogh Zoltán	MSZP
28.	Balogh Zoltán	MSZP
29.	Balogh Zoltán	MSZP
30.	Balogh Zoltán	MSZP
31.	Balogh Zoltán	MSZP
32.	Balogh Zoltán	MSZP
33.	Balogh Zoltán	MSZP
34.	Balogh Zoltán	MSZP
35.	Balogh Zoltán	MSZP
36.	Balogh Zoltán	MSZP
37.	Balogh Zoltán	MSZP
38.	Balogh Zoltán	MSZP
39.	Balogh Zoltán	MSZP
40.	Balogh Zoltán	MSZP
41.	Balogh Zoltán	MSZP
42.	Balogh Zoltán	MSZP
43.	Balogh Zoltán	MSZP
44.	Balogh Zoltán	MSZP
45.	Balogh Zoltán	MSZP
46.	Balogh Zoltán	MSZP
47.	Balogh Zoltán	MSZP
48.	Balogh Zoltán	MSZP
49.	Balogh Zoltán	MSZP
50.	Balogh Zoltán	MSZP
51.	Balogh Zoltán	MSZP
52.	Balogh Zoltán	MSZP
53.	Balogh Zoltán	MSZP
54.	Balogh Zoltán	MSZP
55.	Balogh Zoltán	MSZP
56.	Balogh Zoltán	MSZP
57.	Balogh Zoltán	MSZP
58.	Balogh Zoltán	MSZP
59.	Balogh Zoltán	MSZP
60.	Balogh Zoltán	MSZP
61.	Balogh Zoltán	MSZP
62.	Balogh Zoltán	MSZP
63.	Balogh Zoltán	MSZP
64.	Balogh Zoltán	MSZP
65.	Balogh Zoltán	MSZP
66.	Balogh Zoltán	MSZP
67.	Balogh Zoltán	MSZP
68.	Balogh Zoltán	MSZP
69.	Balogh Zoltán	MSZP
70.	Balogh Zoltán	MSZP
71.	Balogh Zoltán	MSZP
72.	Balogh Zoltán	MSZP
73.	Balogh Zoltán	MSZP
74.	Balogh Zoltán	MSZP
75.	Balogh Zoltán	MSZP
76.	Balogh Zoltán	MSZP
77.	Balogh Zoltán	MSZP
78.	Balogh Zoltán	MSZP
79.	Balogh Zoltán	MSZP
80.	Balogh Zoltán	MSZP
81.	Balogh Zoltán	MSZP
82.	Balogh Zoltán	MSZP
83.	Balogh Zoltán	MSZP
84.	Balogh Zoltán	MSZP
85.	Balogh Zoltán	MSZP
86.	Balogh Zoltán	MSZP
87.	Balogh Zoltán	MSZP
88.	Balogh Zoltán	MSZP
89.	Balogh Zoltán	MSZP
90.	Balogh Zoltán	MSZP
91.	Balogh Zoltán	MSZP
92.	Balogh Zoltán	MSZP
93.	Balogh Zoltán	MSZP
94.	Balogh Zoltán	MSZP
95.	Balogh Zoltán	MSZP
96.	Balogh Zoltán	MSZP
97.	Balogh Zoltán	MSZP
98.	Balogh Zoltán	MSZP
99.	Balogh Zoltán	MSZP
100.	Balogh Zoltán	MSZP

kétszáz évig tartott. Úgy vélem, az Internet ennél sokkal gyorsabban fog elterjedni az államigazgatásban. A következő választás idejére, 2002-re a mostinál lényegesen több politikuscsemetnek lesz számítógépe, így a választási, szavazási procedúrába is egyre inkább be lehet majd vonni a számítógépeket és a komputeres hálózatokat – mondja dr. Tóth Zoltán, és tudom, ha nem élő beszélgetésben zajlana mindez, most kitene egy kis emotikont. Valahogy így: :-)

Csapó Ida
csapoida@zalaszam.hu

DrótPosta Kft

Önnek még nincs E-mail címe?

DrótPostaGalamb

Ingyenes levelezés a családnak és az irodának Internet előfizetés nélkül!

Kérje ingyenes programunkat, vagy töltsé le az Internetről!

<http://dpg.drotposta.hu>

DrótPosta Kft. 1126 Budapest, Istenehyi út 4/D
Telefon: 224-55-45 Fax: 224-55-44
DrótPosta cím: info@drotposta.hu
Honlap: <http://www.drotposta.hu>

Önnek már van E-mail címe?

DrótPostaLista

A magyar E-mail telefonkönyv. Párbeszéd, friss és megbízható.

Iratkozzon fel, hogy barátai, üzletfelei megtalálják Önt!

<http://dpl.drotposta.hu>

Business+

A biztos plussz az információs folyamatban!

Az Internet csodálatos, mint egy végtelen információs folyam, bömpölyög a képeken, igazi interaktív reklámság az üzletberek számára is. Hasznatlan, kidobott pénz azonban, ha az üzletek iránt érdeklődő sok felesleges képet, logót, zenét vagy mozgóképet tölt le, mire elér abboz az információhoz, amiből már a „szűrőfés” elején is szeretett volna.

Ebben nyújt segítséget minden üzletbernek a *Business+* projekt, hogy az első információs szűrőket egy egyszerű rendszerbe tegye meg, s a későbbiekben, már az így kapott előadatok használatával csak azokat a „Web” lapokat kelljen megnéznie, amire már a keresésre szánt idő elején kíváncsi lett volna.

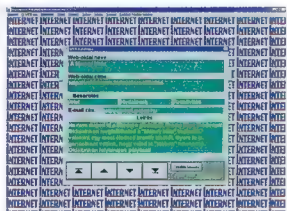
A *Business+* többszintű információs rendszer lehetővé teszi, hogy Ön sokrétűen megmutassa magát.

Bemutathatja, reklámozza, üzleti, eladási ajánlatot tegyen, vásároljon, és hogy teghesse ezt a nyitott platformokat használó zárt kereskedelmi rendszerrel is akár pénzkímélő módon. Ezen kívül programunk több hasznos, jól felhasználható részletet rejt, melyek meggyorsítják a mindennapi munkát.

Ezek a Kisokos menü, ami általános üzleti információkat tartalmaz és a Web-Extra, ami Web kereső és noteszkész használható. Ezekhez a szolgáltatásokhoz nyújtunk mi egy barátságos kezelő szoftvert. A Kisokos és Web-

Extra szolgáltatásunk mindenki számára ingyenes, már csak azért is megéri letölteni a *Business+*-t. Az Ön számára fontos lehet, hogy felhasználóink bömének nincs Internetje, így most eljuttathatja hozzájuk, rajtuk keresztül az Ön cégének adatait, üzleti ajánlatait, keresleteit is.

Tehát, ha nincs még az Interneten, jöjjen velünk! Ha már ott van, vegye igénybe szolgáltatásainkat, hogy biztosabban, hamarabb megtalálják azok, akiknek szükségük van Önre. Most megrendelheti kedvezményesen:

Web online adatbázissal: <http://www.centrálnet.hu/money/business/index.htm>
Web letöltési felületek: <http://www.matav.hu/business/fitoline/business/index.htm>
E-mail: fitoline@mail.matav.hu

Tel.: 06-1/215-2519, 06-34/425-968, illetve: 06-34/426-571-es számokon.

Várjuk Web- mesterek, szolgáltató irodák jelentkezését is a kölcsönösen előnyös együttműködés reményében.

I*EARN VILÁGHÁLÓZAT

Hogy mi az Internet, azt mára talán minden diák és tanár tudja. Szinte közhelyé vált: általa kitárul előttünk a világ.

Hogy mi az I*Earn, az talán még nem annyira közhelyszerű. Világhálózat a Világhálón, mégpedig egy iskolák számára létesített, nonprofit számítógépes világhálózat. Neve angol nyelvű rövidítésből származik: International Education and Resource Network (kb. így fordítható: Nemzetközi Oktatási Erőforrás Hálózat). 1986 óta létezik, s mára már több mint 50 ország több ezer iskolája kapcsolódott hozzá.

Az I*Earn keretében a világ legkülönbözőbb részein élő diákok és tanárok közösen dolgoznak egy-egy „projekten”, vagyis témán. Nem feltétlenül valamiféle tudományos szintű munkára kell itt gondolni: fontos kérdések, problémák megvitatása zajlik fiatalos őszinteséggel, közvetlenséggel. És mert ugyanazt a kérdést a világ más-más részén élő gyerekek másképpen látják, egymás véleményéből rengeteget tanulnak: hogyan élnek, gondolkodnak mások. S bár természetesen az egyes kultúrák eltérőek, a fiatalok hamar rádobbennek: legaggasztóbb gondjaink valahol közösek, s együtt kell tenni valamit azért, hogy a 21. század világa szebb, jobb, emberibb legyen.

És ez az I*Earn vezérelve is: megvitatni és tenni!

A diákok nemzetközi összefogással varázsolnak már kutat több afrikai falu számára, gyűjtöttek könyveket szegény országok iskolásainak, vizsgálták környezetük szennyezettségét stb.

A témaválaszték óriási, alapjában a természet- és társadalomtudományok, illetve a művészetek köré csoportosulnak a projektek, melyek között vannak kimondottan alsó és felső tagozatos, ill. középiskolás korosztálynak szólóak is.

Ézelitől néhány cím a most futó projektek közül:

A szegénység felszámolása
Állítsuk meg az erőszakot!
Bolygónk védelmében
Savas csók
Tudományos felfedezések
Népmesék és tündérmesék
Nemzetközi szakácskönyv

(folytatás a 25. oldalon)

Sulinet

Az Internet katalógus melléklete a középiskolai Internet-programhoz

Szár újra vár

Szárba szökkent a vetés címmel Szármolt be éppen induló Sulinet rovatunk tavaly szeptemberben az elmúlt nyáron Száron megrendezett Internet-táborról, és – hogy szalad az idő – íme, máris hirt adhatunk arról, hogy az idén újra tábort szervez az MKM Sulinet Programirodája a jól bevált helyszínen.

Tavaly nagy mázlija volt annak a tiztucatnyi diáknak, aki éppen itt kezdte meg az Internettel való kapcsolat-teremtést és a webes alkotómunkát, ugyanis akkor a különféle tendereken indulni szándékozó cégek olyannyira felszerelték a szári (vagy ahogyan szinte mindenütt következetesen, ám tévesen nevezik: szárligeti) tábort, hogy a gyerekekre egyenként vagy másfél milliós informatikai érték jutott. Reméljük, most is így lesz, bár félo, hogy a tender vesztesei ma már akkora buzgalmat nem fognak mutatni, mint tavaly, a győzteseknek pedig – az év jó

néhány támogatott Sulinet-rendezvénye és a projekt szállítási kötelezettségei után – kicsit kiürült a raktárkészletük.

Ezzel együtt szári tábor most is lesz, legfeljebb egy árnyalatnyival kisebb össznépi támogatással. Ez utóbbi mindjárt a részvételi díjon látszik, a tavalyi igen méltányos 9600

forintot az MKM nem tudta tartani, az idén 15 000 forinttal kell hozzájárulni ahhoz, hogy valaki július 15. és 24. között a szári tábor lakója legyen. A táborba azokat a középiskolákat várják, akik az Internetet

már jól ismerik, magas színvonalon használják, és akiknek kedvük van tudásukat sokoldalúan továbbfejleszteni, közreműködni a Sulinet programot összefogó hálózsem kiépítésében, no és persze együtt táborozni, sokat sportolni, mókázni és tapasztalatot cserélni más Internet-megszállottakkal.

A jelentkezési lap letölthető a www.sulinet.hu/tabor/98/jellap.htm Internet-címről.

INTERNET A KÁBELTÉVÉN

KÁBELTÉVÉN NINCS IDŐARÁNYOS KÖLTSÉG

Ha Ön csatlakozik a rendszerhez, a nap 24 órájából annyit van a hálón, amennyit csak akar, csak a havi átalánydíjat kell fizetnie.

A KÁBELTÉVÉS INTERNET SEBESSÉGE NAGYSÁGRENDDEL NAGYOBB

A TVnet Kft. már Budapest több kerületében megteremtette az Internethez való hozzáférés lehetőségét a kábeltelevízió-hálózaton keresztül, 10 Mb/sec sávszélességgel.

TVNET AZ ONLINE ANGOL

TV NET Kft.

1056 Bp., Molnár u. 53. II.em

E-mail: info@TVNET.hu

Tel./fax: 118-1926, tel.: 118-1985

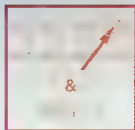
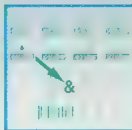
URL: <http://www.tvnet.hu>

Számítástechnika oktatásához ajánljuk!

TanNet oktató és felügyeleti rendszer számítógépekhez.
Tanári segítség a diákoknak speciális hardverhálózaton keresztül.

A TanNet hálózati szolgáltatásai:

- A tanári számítógép videoképe kiadható bármelyik diák monitorára, vagy az összes számítógépre.
- A program kezelése szemléletesen bemutatható a diákok számára.
- Központi analóg videóforrás (pl. videomagnó) képe kiadható a monitorokra (+videó/VGA átalakító beépítésével), így a monitorok tv-ként is működhetnek.
- Kijelölt diákmonitor képe bemutatható a többi diák számára is.
- A tanár bármelyik diákmonitor képét a saját monitorára kapcsolhatja, így láthatja a diák munkáját.
- A tanár saját billentyűzetét rákapcsolhatja bármelyik diák PC-jére.
- Lehetővé válik a diákok munkájának gyors ellenőrzése és kijavítása a tanári PC-n.

A tanár ezzel a speciális hardvereszközzel betekinthez a diákok munkájába, és segíthet nekik anélkül, hogy helyét elhagyná. A TanNet rendszer egy olyan számítógépes videó- és billentyűzetvezérlő rendszer, ahol a tanár nyomógombos kezelőegységén összeköttetéseket tud létrehozni. Meglévő és újonnan létesítendő számítógépes oktatásteremben egyaránt alkalmazható.

Működtetéséhez hálózati szoftver nem szükséges.

tantál Kft.

1149 Budapest,
Nagy Lajos krt. út 117.
Tel.: 220-6454
Fax: 220-6455

ÉPÍTÉSZET

Hawaii építészet

(Hawaiian Architecture)

www.lava.net/~ada/

Hawaiiról elsőként a gyönyörű, fűszoknyás lányok, a palmafák, a kellemes időjárás, no és az óceán jutnak eszünkbe, pedig a földi paradicsomra a jellegzetes építészeti stílus is éppúgy rányomta bélyegét. Persze itt nem a gazdagok hipermódern házaira kell gondolkodnunk, hanem azokra a „viskókra”, amelyeket elsőként a Fülöp-szigetektől, Japánból és Kínából érkező ültetvényesek építettek fel a har-

mincas évek derekán (a Magnum című filmben is gyakran láthatunk ilyeneket...). S hogy mi a különleges az itt épített házakban? Természetesen a forma és az alapanyag. A falak általában fából vagy téglából készülnek, viszont cserép helyett cédrusfával vonják be a tetőt, a ház alapjaül pedig megszilárdult láva szolgál. Aztán – csak hogy meglegyen a hangulat – néhány palmafát kell ültetni az épület köré, és kész is van a hamisítatlan hawaii lakóház.

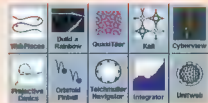

MATEMATIKA

A legnagyobb ismert prímszám

(The Largest Known
Primes)

www.utm.edu/research/primes/largest.html

A prímszámok közé azok a számok tartoznak, amelyek csak eggyel és önmagukkal oszthatók. Már az ókori görögök is bebizonyították, hogy végtelen sok van belőlük, és a közöttük lévő tartományt tetszőlegesen nagy lehet. Ez az elmélet egészen a XIX. századig megállta a helyét, ekkor azonban rájöttek, hogy mégiscsak létezik egy korlát, amely fö-

van szó, annál bonyolultabb a műveletsorozat. Éppen ezért a számítógépeket is bevonták a munkába. A jelenlegi rekordere egy Roland Clarkson nevű fiatalember, aki 1998. január 27-én társával együtt bukkant rá a jelenleg ismert legnagyobb prímszáma. A mindössze 19 éves egyetemi hallgató egy számí-

tógépes program segítségével kezdett neki a „primvadászatnak”. Úgy tűnik, a téma sokakat magával ragadott, mert a kezdetben egyfős

csapat az eredmény megszületésekor már négyezer főre duzzadt. A prímszámok keresése tehát igen nehéz és sok számítást igénylő feladat, talán ezért is alkalmazzák a nyilvános kulcsú titkosítási algoritmusokban...

Egy kis geometria

(Gallery of Interactive Geometry: Applications)

www.geom.umn.edu/apps/

Az Interaktív Geometriai Galéria az elvont matematikai problémák mellett a valós élet jelenségeit is vizsgálja, ráadásul nem is akárhogyan. Nem kell köröz, sem ceruza, hiszen a hálószerű, a „szokásos” tananyag mellett interaktív ábrákkal és grafikai szimulációkkal találkozhat. Például megdundíthatod a szívárványok titkát. A minnesotai egyetem kutatói ugyanis megalkották azt a modellt, amelyben egy fényáram hatol át egy esőcseppben. A realisztikus ábrázolásnak – no meg a magyarázó szövegnek – köszönhetően hamar rá fogsz jönni arra, hogy mitől alakul ki ez a csodálatos természeti jelenség. Ezenkívül felfedezheted a negatív teret egy speciális flipper segítségével, vagy háromdimenziós kirándulást tehetsz a bonyolult geometriai formák világában. Érdemes!

TÉTELEZŐ

Aranybánya (nemcsak) érettségizőknek

www.spiderweb.hu/~hp/index.html

„Ha még nem érettségiztél le, és negyedéves (tizenkettődik) vagy, akkor több mint valószínű, hogy egy aranybányára bukkantál. De ha csak tantárgy-specifikus információhoz szeretnél jutni, akkor is jó helyen jársz!” És valóban, a kínálat igen szerteágazó, de első sorban mégis „lustálkodó” érettségizőknek ajánljuk, hiszen itt gyakorlatilag az összes érettségi tétel – kiegészítve anyagokkal együtt – megtalálható. Magyar nyelvtan és irodalom, történelem, biológia, irodalmi fogalmak, matematika, közgazdaságtan, és a jövőben a témakörök száma tovább bővül majd.

I*EARN VILÁGHÁLÓZAT

(folytatás a 23. oldalról)

Életem egy napja
A háború arcai
Napfogyatkozás '99
Világvalásók
A rasszizmus ellen
X-akták – rejtélyek a 21. század küszöbén
Egy idegen ország – ahogy én láttam
Helyi fesztiválok és tradíciók a nagyvilágban
Energia
Kortárs: a jelenkor társadalmi problémái
Diákköltők és -írók nemzetközi antológiája (Lewin)
Diák képzőművészeti alkotások nemzetközi csereje (Global Art)

Évente egy-két alkalommal színvonalas nemzetközi magazinokban jelennek meg a legértékesebb projektmunkák és hozzászólások, de a projektek legtöbbje saját weboldalain is hozzáférhetővé teszi ezeket bárki számára. Micsoda sikerélmény és további motiváló erő egy diák számára, ha tevékenységével, véleményével ilyen módon is kilép a nagyvilág elé!

És a számítógépes levelezés, a közös tevékenység során személyes ismeretségek, életre szóló barátságok kötnek meg mind a diákok, mind a tanárok, sőt nemegyszer egész iskolák között. És ezen a ponton az Internet megszűnik személytelen ember-gép kapcsolatnak lenni. Itt valamiféle csoda kezdődik: a határok eltűnése, a másság teljes jogú elfogadása, ami nélkül a jövő század társadalmá elképezhetetlen.

A hálózathoz bármely iskola kapcsolódhat, melynek legalább egy gépe és e-mail hozzáférése van, de teljes Internet-eléréssel (Telnet, WWW) még nagyobbak a lehetőségek. Az üzenetváltás nyelve az angol (több esetben a spanyol is), így ez a fajta munka nyelvvizsgaközlési lehetőségnek is kiadható, és az iskolai angolnyelv-oktatásba is tökéletesen beilleszthető. De bármely idegen nyelv tanulás esetén módot ad arra is, hogy a diákok az adott nyelvtanulástól levelező-partnert keressenek.

A projektekben való részvétellel célirányosabbá tehető a tanulók Internet-felhasználása, a személyes motiváció miatt könnyen és gyorsan elsajátíthatóvá válnak az internetes levelezési technikák, sőt, ha

a technikai feltételek adottak, a web-szerkesztés alapjai is.

És persze nem utolsósorban igen sok tantárgy tanítási folyamatába is beilleszthetők ezek a különböző témájú munkák, az elméleti tudás gyakorlati alkalmazásaként (pl. az irodalommal a fogalmazási készség jól fejleszthető ilyen módon, a biológia, fizika, kémia, földrajz tantárgyak ismeretanyagát a környezetvédelmi projekteknek alkalmazható, a történelem a társadalomtudományi témáknál stb.), de sokszor éppen együtt, szintézist teremtve van szükség a különféle tantárgyaknál elsajátított ismeretekre.

Hiszen a munka alapkövetelménye mindig a kreativitás, ami jelen oktatási rendszerünkben – valljuk be – bizony sokszor hátrébb szorul, viszont a későbbi sikeres élet egyik legfontosabb feltétele diákjaink számára.

És évente több alkalommal és más-más országokban megrendezett konferenciák, tanár- és diáktalálkozók – amelyekre a megfelelő színvonalon dolgozó iskolák képviselőinek lehetősége nyílik eljutni – széles körű tapasztalatserésre, mások munkájának megismerésére és új ötletek felvetésére adnak alkalmat. De az igazán nagy élményt ilyenkor mégis a személyes kapcsolatteremtés varázsa jelenti, az, hogy ennyire különböző kultúrájú emberek évek óta egyetlen nagy „családként” tartanak össze. Ezt nem igazán lehet szavakba önteni – ezt meg kell tapasztalni!

Az 1997/98-as tanévben már több magyar iskola is részt vesz az I*EARN-ben, két középiskola azonban máris nemzetközileg is elismert „bázisiskolának” számít a területen, és saját I*EARN web-oldallal rendelkeznek, melyeket meglátogatókat képet kaphatnak arról, miféle munka is folyik ebben az érdekes programban. Aki ennél többet szeretne tudni, az ellátogathat a Magyar I*EARN Egyesület következő találkozójára, amelyet május 28. és 30. között Budapesten, a Közép-európai Egyetemen (CEU) rendeznek meg, ahol a program népszerűsítésén, technikai hátterének és kezelésének bemutatásán kívül az eddigi eredményekkel is meg lehet ismerkedni.

Tubákos Zsuzsanna

További információk:

Berze Nagy János Gimnázium, Gyöngyös

Szabó István (aki a teljes magyar program koordinátora is egyben)

Web-oldalak: www.berze.c3.hu

E-mail: szabo@berze.c3.hu

III. Béla Gimnázium, Baja, Tubákos Zsuzsanna

Web-oldalak: www.bela3.c3.hu/~tubi/iearn

E-mail: tubi@mail.bela3.c3.hu

Az USA-beli Nemzetközi I*EARN Központ

Web-oldalak: www.igc.apc.org/iearn

E-mail: iearn@iearn.org

IPARI KÉMKEDEÉS

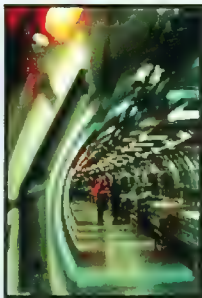
„Aki kíváncsi, hamar megöregszik.”

Ez a mondasz kezdő érvényét veszíti a kibervilágban: az infosztráda a kíváncsiságokod vonzza leginkább, mégsem tapasztaltam az öregedés jeleit a netezők körében. A kielégíthetetlen információvágy viszont annál inkább.

A világhírű, genfi székhelyű CERN részecskefizikai kutatóközpontban egy kis virtuális kémkedéshez még azok a kíváncsiságok is kedvet kaphatnak, akik soha nem voltak kibékülve a fizikával.

A CERN honlapján (<http://www.cern.ch>) ugyanis közel sem olyan „unalmas” dolgokról tájékozódhatunk, mint amilyenekkel a fizikakönyvekben próbálják mesterségesen felkelteni érdeklődésünket.

Vajon hányan tudják például, hogy a falu nagyságú nemzetközi kutatóközpont alatt 160 méter mélyen található a világ leghosszabb részecskegyorsító alagútja (lásd a képeinken), ahol többek között a fizikusok az elemi részecskék gyorsításával és ütköztetésével teljesen új részecskéket hoznak létre, köztük olyanokat is, amelyek azon nyomban átszelik Földünket. Sajnos előfordult már,

összes kutatást, illetve azok aktuális eredményeit (<http://www.cern.ch/CERN/Experiments.html>), akár rajzokon, grafikonokon is.

Ily módon – egy-egy fizikaórai feleletnél – olyan kísérletekről számolhatunk be, amelyekről még a tanár sem hallott, így demonstrálva a hálózat adta

hogy egy-két alagútban dolgozgató vagy épp arra tévedt karbantartó munkás figyelmen kívül hagyta a piros jelzést, és így ő maga is személyesen „részt vett” a kísérletekben, aminek következményét nem kívánom külön esetelni.

Vagy ki tudja, hogy a „szörfözéshez” nélkülözhetetlen World Wide Webet ebben a svájci kutatóintézetben fejlesztették ki (ld. exkluzív interjúnk a WWW egyik kidolgozójával).

A CERN oldalain nyomon követhetjük az

információkból eredő szellemi fölényünket.

Ha mégsem elégednénk meg egy szimpla virtuális kémkedéssel, akkor a honlapon figyeljük a nyitott napok (Open day) dátumait, amikor egy sieléssel egybekötött osztálykirándulás keretében ellátogathatunk a francia határtól mintegy 100 méterre lévő világhírű kutatóközpontba, a Világháló szülőházába.

Akik pedig a fizika iránt komolyabb vonzalmat éreznek, azok az érettségi után egyetemi tanulmányaiknak adhatnak olyan fordulatot, hogy akár itt írják diplomamunkájukat. Úgyhogy irány a honlap, irány Genf és a CERN, néhány írás erejéig még hadd időzzünk ezen a helyszínen.

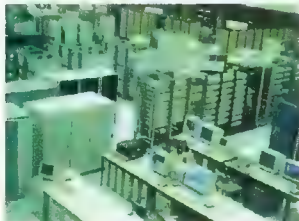
D. A.

CERN

A részecskefizika tudományának fellelőjére ez a század közepén alapított nemzetközi kutatóközpont.

Nemzetközi jellegéből adódik, hogy tagjai nem személyek, hanem államok. Magyarország is tagja a CERN-nek, így felváltva küldi ki kutatóit eme genfi székhelyű központba, ahol kb. 50 magyar kutató dolgozik. A magyar kutatói gárda jelenleg nagy sebességű és nagy megbízhatóságú adatátviteli rendszereket fejleszt ki. A fejlesztésekben a Budapesti Műszaki Egyetem oktatóin és a Központi Fizikai Kutatóintézet kutatóin kívül műegyetemi diákok is aktívan részt vesznek. A CERN évi költségvetéséhez Magyarország – mint tagállam – is hozzájárul. A neves kutatóintézet tagállamai elsősorban az Európai Unióhoz tartozó országok, így hazánk CERN-tagságát gyakorlatilag az EU-tagság előképének is tekinthetjük.

Az 1955-ben alapított, nukleáris kutatások terén világelső európai részecskefizikai kutatóközpont Genf egyik külvárosi részén, a francia-svájci határtól kb. 100 méterre található. A hatalmas kutatóintézetben szinte valamennyi európai ország részecskefizika területén kiemelkedő tudósai megtalálhatók. CERN másik nagy érdekessége, hogy itt van a világ leghosszabb, 27 km-es részecskegyorsító alagútja, illetve ebben a tudományos fellegvárban fejlesztették ki a kutatók a 90-es évek elején a World Wide Webet, a Világhálót.

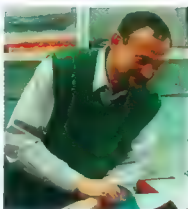
CERN a rendszeresen vagy időközönként ott dolgozó fizikusok, kutatók számára egy nemzetektől független, külön „városállamnak” tekinthető: a fodrásztól az autósóig minden ingyenesen a kutatók rendelkezésére áll, egyedül egy dolagra kell csak koncentrálniuk: a kutatásra.

Diákok is dolgozhatnak a CERN-ben

Rubin Györgyöt, a CERN-ben tevékenykedő magyar kutatót arról kérdeztük, hogy mi a feladata az intézetben dolgozó magyaroknak.

– A KFKI Részecske és Magfizikai Kutatóintézet és a BME közös teamje nagy sebességtű és nagy megbízhatóságú adatátviteli rendszereket fejleszt ki a jövőbeli LHC (Large Hadronic Collider) kísérletek számára. A műszaki követelmények igen szigorúak. Az ALICE nehézion-kísérletnél pl. másodpercenként átlagosan 2,5 gigabájt adatot kell átvinni a föld alatti alagútban lévő detektorból a tőle 200 méterre lévő számítógépterembe üvegvezeték kábelben keresztül. 2,5 gigabájt információt kb. egy 100 000 oldalas könyv tartalmaz. Az adatátvitelt ennél tízszer nagyobb csúcssebességgel kell végrehajtani, miközben átlagosan csak 400 milliórd könyvoldalként engedhetünk meg egy-egy „sajthibát”. A rendszer kb. 700 párhuzamosan működő adatát-

viteli vonalat tartalmaz, amelynek 10 évig kell működni egyfolytában, meghibásodás nélkül. Az egyes vonalak adó-vevő egységeinek mérete nem lehet nagyobb egy gyufás skatulyáénál, és nem fogyaszthatnak több elektromos áramot, mint egy zseblámpa. A fejlesztésnek a legmodernebb kommunikációs technológiákat alkalmazzuk, olyanokat is, amelyeknek a szabványosítási eljárása még be sem fejeződött.

A fejlesztő team – néhány KFKI-s kutató, illetve BME-oktatón kívül – egyetemi diákokból és doktorandusokból áll. A diákok nagy része már negyedéves korában bekapcsolódik a munkába. Először nálunk végzik el önálló laborgyakorlatukat, majd nálunk írják a diplomatervüket, és végül egy részük egyetemi doktorandusként is folytatja velünk az együttműködést. Ez a konstrukció az egyetemi képzés szempontjából is nagyon előnyös, hiszen a diákok nem mondvasínált, hanem valódi és magas szintű

feladatokat oldanak meg a legmodernebb módszerek és eszközök felhasználásával. Ily módon már egyetemi éveik alatt komoly munkatapasztalatokra tesznek szert Európa legnagyobb és legjobban felszerelt kutatóintézetében. Sok „CERN-tagállam”, mint például Portugália, Ausztria, Svédország stb. él is ezzel a lehetőséggel, és évente tízesével küld diákokat a CERN-be, otthoni forrásból fedezve az ösztöndíjukat. Magyarországról eddig hat BME-s diák írt nálunk diplomatervet, közülük négy angolul. Ilyenkor a diplomaterv bírálatát CERN-esek végzik. Jelenleg három egyetemi doktori ösztöndíjas dolgozik a teamben, hat diák végzi önálló labormunkáját, vagy dolgozza ki TDK-munkáját. Ők nagy valószínűséggel nálunk fogják ími diplomatervüket is. Eddig összesen hárman kaptak 3 hónapos, ketten pedig egyéves CERN-ösztöndíjat.

Internet- és web-történelmi források a Neten egy helyen:

<http://isa.dknet.dk/~pip2258/ihistlist.html>

A WEBek URA

„Tudom jól, hogy a családnevem francia, de az őseim 1602 óta Flandriában élnek, szóval a francia nyelv elég nehéz számomra, igazából akkor tanultam meg franciául, amikor Genf környékére jöttem” – adja tudunkra Robert Cailliau, aki szerénysége ellenére akcentus nélkül beszél franciául.

Exkluzív interjú Robert Cailliau-val, a Világháló egyik feltalálójával...

Cailliau Belgium egyik kisvárosában, Tongerenben született, ott járt középiskolába, majd szülei az izgalmasabb Antwerpenbe költözött. Antwerpenben azonban ebben az időben nem volt még egyetem, úgyhogy a fiatal mérnökjelölt a flandriai Ghent egyetemére ment, ahol évekkel később mérnöki diplomát szerzett. Ezután sorra jöttek a posztgraduális agytágítók, majd pedig a kutatói pálya... Jelenleg Franciaországban él, és a világ leghíresebb részecskefizikai kutatóközpontjában, a svájci CERN-ben dolgozik. (Interjünk is ennek köszönhető, fiatal kollégánk a március 31-i, egész napos Irisz-Internetto tévéadás kedvéért járt CERN-ben, és ott volt módja arra, hogy

kismagnójját a multimédiás Internet, vagyis a World Wide Web feltalálójának orra elé tegye. – a szerkesztő) A 90-es évek

elején ebben a genfi nemzetközi kutatóintézetben fejlesztette Tim Berners-Leevel és lelkes csapatával a Világhálót, szép magyar kifejezéssel élve a World Wide Webet. (Az alliterációs elnevezést munkatársai, Tim-Berners-Lee találta ki.)

S hogy miért éppen zöld színű a WWW logója, erre ő maga ad választ:

„Újabbban felfedeztem, hogy színeszetikus vagyok. Persze ezt már jó ideje tudom, de régebben nem voltam vele tisztában, hogy van erre egy szó. Egyike vagyok azon embereknek, akik két érzéket kombinálnak: nálam a betűknek színe van. Amikor szavakra gondolok, színmintákat párosítok hozzájuk. Például a CERN szó sárga, zöld, vörös és barna, a belső telefonszámom, a 75005 sötét-kék, fekete, fehér, fehér, fekete. Ez a ha-

tás néha ellenőrzésre is jó: tudom, hogy az a szám, amire emlékszem, jó-e vagy rossz, mert a szín, amire emlékszem, vagy egyezik vele, vagy nem. Ha láttátok már a World Wide Web logóját, azon há-

rom egymásra fektetett, zöld W betű van. Miért zöldek? Mert nekem a W betű zöld... Szörnyű volna számomra, ha bármilyen más színe lenne. Szóval ez nem azért van, mert ez egy „zöld” technológia, jöjjönhet ezt a megközelítést is nagyon szeretem.”

Robert Cailliau-val március 31-én, az

Irisz-Internetto közvetítésnek köszönhetően az Internetto olvasói virtuálisan, vagyis a lehető legstílusosabban, a World Wide Weben keresztül beszélgethettek, ám a helyszíni tudósítók élőben jobban körüljárhatták a témát, így olvasóink gazdagabb anyagot kaphatnak kézhez, mint amennyi az „élő beszélgetésből” már felkerült a webre. Termé-

szetesen az interjú lehetőségének megteremtéséért nekünk is köszönetet kell mondanunk a CERN-ben dolgozó magyar fizikusoknak (személy szerint *Rubin Györgynek, Bencke Györgynek, Igo-Kemenes Péternek*, valamint *Fodor Zoltánnak*), és az interjúkészítők közé kell sorolnunk az Internetto-olvasókat is, akik 31-én élőben kérdéseket tettek fel:

– *Mivel foglalkozik Ön jelenleg a CERN-ben? Mivel tölti idejét úgy általában?*

– Elsősorban a CERN belső hálózatainak web-részlegéért vagyok felelős. Másodsorban a Help the Web Consortium (Segítsd a Web Konzorciumot) elnöke vagyok, valamint a Web-konferencia Bizottságban is dolgozom. Mindezek mellett rengeteget beszélek az újságírókkal, mint ahogy most is.

– *Miket kérdeznek kollégáink?*
– Kedvenc kérdésük, hogy „Mit gondol, mi lesz a webből 5 év múlva?” Ez egy nagyon ostoba kérdés, mivel a fejlődés útját mi határozzuk meg, és ebben az üzletnek nincs szerepe.

– *Úgy véli, hogy az üzlet nem szól bele a web fejlődésébe?*

– A web kereskedelmi része teljesen elfogadható, viszont ügyelni kell arra, hogy ne váljon irányítóvá. Létezik egy háromszög, melynek egyik pontján a felhasználó, másik pontján az információt szolgáltató, harmadik pontján pedig az információért fizető áll. Jelenleg az információért nem a felhasználó fizet, hanem a hirdető, akik így nyomást gyakorolnak az információt szolgáltatókra. A megoldás erre a problémára a digitális pénz megvalósítása lenne.

– *Digitális pénz? Úgy érti, hogy a felhasználónak fizetnie kellene az információért?*

– Igen, az igazi megoldás ez lenne. Itt nem előfizetésre gondolok, hanem arra, hogy az információ „darabjaiért” fizetne

a felhasználó egy nagyon-nagyon alacsony árat. Ha emberek százezrei fizetnének ugyanazért az információért, akkor ebből az információszoftárok bevételekhez jutnának, azért mert információit szolgáltattak. Így nem lenne szükségük a hirdetőkre, a felhasználó a „klikelés” után fizetne. A legnagyobb bajnak azt tartom, hogy az Internetet hirdető szállít meg. Ez nagyon veszélyes az Internet jövőjét illetően. De digitális pénzzel fizetve az „információdarabokért” ki tudnánk jönni ebből a veszélyes állapotból. Persze ez csak az én személyes véleményem.

– *Hogyan képzelel el a „digitális pénz” bevezetését? Mindenkinek be kellene írni hitelkártyájának számát?*

– Nem, nem, nem! Jelenleg a hitelkártyás tranzakciók költsége igen magas, és nagy a valószínűsége, hogy ez a jövőben sem fog csökkenni. A másik dolog, hogy ezeknél a tranzakciónál a hitelkártyaszámok biztonságos átvitele sem teljesen megoldott. Ez még olyan kidolgozásra váró rendszer, ami lehetővé tenné, hogy utólag és automatikusan kelljen fizetni az információszoftárokért, és mindent persze egy közös pénznemben. Ez a megoldás azt jelentené, hogy a népszerű oldalak több találatot kapnának, és ezzel több pénzt keresnének, így nem lenne szükség a hirdetőkre. Ezt jelenleg a digitális pénz bevezetése. Ismerjük már ennek a technológiáját, csak még nem alkalmazzuk.

– *A digitális pénz bevezetésének ötletén kívül milyen más technológiai és egyéb újdonságok léteznek jelen pillanatban a webbel kapcsolatban?*
– Gyakorlatilag elkészült az XML, azaz az eXtended Markup Language definíciója. Ez egy olyan nem fix nyelv, ami lehetőséget ad más, HTML típusú

nyelvek elkészítésére, angolul úgy nevezzük ezt, hogy „language for the language”, azaz „nyelv a nyelvért”. Tehát ez egy új típusú nyelvkészítő nyelv,

melynek rengeteg alkalmazása van: egyikük a Web Consortium által nemrégiben betervezett matematikai nyelv, amellyel képek alkalmazása nélkül írhatók fel matematikai képletek. Más lehetőségek tanulmányozása és kidolgozása folyamatban van. Viszont az így kifejlesztett nyelv

velek használatához nem kell külön programot letölteni, hanem az Interneten keresztül könnyedén olvashatók. Másik újdonság a SMIL lesz, amely voltaképpen szabvány az egyidejű multimédiás és webes alkalmazásokhoz. Ehhez keresünk most partnereket.

– *A web kifejlesztésekor gondolt-e Ön arra, hogy ez a társadalmi milyen nagy és széleskörű változást idézőkhoz vezet?*

– Mi, akik a webet megalkottuk, már a web megalkotása előtt és közben is mindeme változásoknak tudatában voltunk. Ezt a társadalmi változást már jóval előbb érezni lehetett, hiszen az Internet a World Wide Web nélkül is működött, gondoljunk csak bele például a francia Minitel hálózati szolgáltatásába vagy az Internet

más, régebbi alfajaira, például a Gopherre. Ezek már nagyon régóta léteztek, nem csak a kutatók, de a nyilvánosság számára is. Az Internet már a 70-es évek elején folyamatos fejlődésével jelezte a változásokat, mi ezért nem tekintettük ezeket a társadalmi változások új vízióinak. Természetesen a WWW lett a legnépszerűbb.

– *Ennyi év távlatából hogyan látja: érdemes volt kitalálni a World Wide Webet?*

– Persze, hogy érdemes volt, mivel a webnek rengeteg jó oldala is van. És én a jó oldalon állok.

Dezső András – Kéri András és a „vonalban” lévő Olvasók

Fotó: Karetka Bernát

Lakóhelyismeret

Jönnék a kicsik

Végéhez közeledik sokak által kedvelt országjáró sorozatunk, így kicsit fékezzük a tempót, ebben a hónapban csak egy megyét járunk be, a „tornasorban” hátulról a másodikat. Hátulról az első, vagyis a legkisebb épp a következő megye lesz, vagyis Vas, de a szombathelyi hálószerkezet még 28-at kell aludni...

Tolna megye egyike Magyarorszá legkisebb megyéinek, 3700 négyzetkilométeres területének több mint fele domboság. Hét városa és százege községe van, a megyeszékhely Szekszárd, mindössze negyvenezer lakossal. Infrastruktúrája jól kiépített, bár az autópálya fejlettsége megfelelő a vasútét. Földrajzilag kedvező adottságokkal rendelkezik, a napsütéses órák száma viszonylag magas, ami a kiváló, szántóföldi művelésre alkalmas talaj mellett hozzájárul a szeszárdi borvidék jól hírhedt. A mezőgazdaság leggyengébb pontját a nyugati üzleti kapcsolatok hiánya, az előregedett géppark, valamint a keleti piac távolsága jelenti. Javít a helyzeten a Dunai vízi utak elérhetősége, ami viszonylag kompenzálja a kisebb fejlettségű vasútvonalakat.

A német nyelvű kisebbség kultúrája jelen van Tolna mindennapjaiban. Itt működik 1982 óta a Deutsche Bühne, hazánk egyetlen (?) német nyelvű színháza. Homepage-e természetesen *Auf Deutsch* (németül) is olvasható.

A megye természetvédelmi értékei közül külön figyelmet érdemel a gemenci vadrezervátum, ami a Duna partján terül el, és túlnyomó többségében erdős területtel rendelkezik, mely végigutazható a 23 kilométer hosszú kisvasúton is. Ohonon itt a gimnazistas, a vaddisznó, az őz, de egyéb apróvadak is megtalálhatók. Madárvilága is gazdag, külön kiemelendő a fekete gólya, a fekete harkály, a szürke- és vörösgém. (Ha megfigyeljük, ezek hétköznapi madarak lennének, csak a „default színeket” állította át valaki, ezzel jól megzavarva az ornitológusokat.)

A megyeszékhely, Szekszárd honlapja felejthetetlen élményt jelent az ide látogatóknak: olyan borzasztó színei vannak, mint valami CGA-s rémálomnak: világoskék, sötétkék, piros, sárga. Vaaaaa! Nem lehetett egyszerű ezeket összeválogatni, gratulálunk hozzá. Ha magunkhoz térünk a megdöbbenésből, hamar rájöhettünk a magyarán-

zatra: az információk itt öt nyelven megtalálhatók, köztük finnül is – aha, a finn zászlóból kifolyt a csik.

Komolyra fordítva a szót, a város a Tolnai-domság lábánál található. Tradicionális bortermelő vidék, immár több mint 2000 éve. Jellemző bori közül ismertebb az Oportó, a Chardonnay, az Olaszrizling. A városról

nem messze található a Duna faszoportokkal tarkított partvidéke. Kulturális központ is, a Dél-Dunántúli kórus- és folklórjének székhelye. Történelme rendkívül messzire, egészen a keltákig nyúlik vissza, amikor az Alisca nevű kapta, amit a rómaiak idejében is viselt.

Dombóvár a megye sokak által ismert települése. A Kapos folyó mentén helyezkedik el, Tolnával és Baranyával határos. Vára, melynek ma már csak faltöredékei tekinthetők meg, a Mátyás idejében fénykorát élő Dombai család után kapta nevét. A város egyéb nevezetességeit is rejt. A kertvárosban megtekinthető a Fekete István emlékére alapított múzeum, a Sziget-erdőben pedig Horvay János Kossuth-szoborcsoportja, melyet hosszú ideig a Parlament előtt láthattak a nagyközönség.

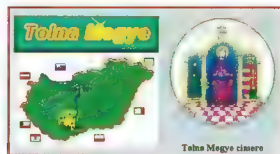
Érdekességként ellátogathatunk a Paksi Atomerőmű Rt. lapjára is. (Ha rendszerünk

erdőben pedig Horvay János Kossuth-szoborcsoportja, melyet hosszú ideig a Parlament előtt láthattak a nagyközönség.

Érdekességként ellátogathatunk a Paksi Atomerőmű Rt. lapjára is. (Ha rendszerünk

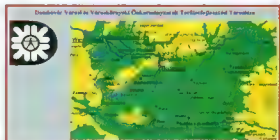
Tolna megye

erre „ez az oldal nem létezik” hibaüzenettel válaszol, hűha, akkor bizony lehet reménykedni, hogy csak a kapcsolat szállt el!) Érdemes itt körülnézni, tényleg érdekes: megtekinthetjük az erőmű blokkvázlatát, olvashatunk a technológiáról, a statisztikáról, környezetszennyezési (pontosabban nem szennyezési) adatokról. Ha valakit idegesít, hogy egyszer a reaktor „megszaladhat”, vagy esetleg Paks egyéb veszélyeitől fél, azt ez az oldal valószínűleg megnyugtassa.

A megye névadó városa, Tolna azzal emelkedik ki, hogy nem emelkedik ki: a dombos vidéken szokatlan módon mindössze 90 méterrel a tengerszint fölött található. Területén már a rómaiak idejében erődítmény állt, egyes kutatások szerint ebből az időből ered a település neve is (telona = vámhely). Később honfoglaló őseink is táboroztak itt. Mára a viharos történelmi Tolna, mintegy jutalomként, rengeteg műemmel és látnivalóval büszkélkedhet, melyekkel fő lapján ismerkedhetünk meg.

Fagyal Csongor
Inyl@impulzus.sch.bme.hu

http://www.tmkik.hu/kalauz_SRC/magyar/info/ismert.htm

Tolna megye rövid bemutatása

<http://www.tolna.hungary.net/tolna.htm>

Tolna megye

<http://www.tolna.hungary.net/szekszard/INDEX.HTM>

Szekszárd város honlapja

<http://www.npp.hu/>

Paksi Atomerőmű

Szekszárd város honlapja

<http://www.gyaloglo.hu>

Gyalogló

http://www.ksh.hu/hun/megye/mi/ol_b.html

Bemutatók Tolna megye

<http://www.ikm.ltf.hu/economy/megyekgazd/tolna.htm>

Tolna megye

<http://www.ikm.ltf.hu/economy/megyekgazd/tolna.htm>

Tolna megye

<http://www.ikm.ltf.hu/economy/megyekgazd/tolna.htm>

<http://www.ikm.ltf.hu/economy/megyekgazd/tolna.htm>

<http://www.ikm.ltf.hu/economy/megyekgazd/tolna.htm>

<http://www.ikm.ltf.hu/economy/megyekgazd/tolna.htm>

<http://www.ikm.ltf.hu/economy/megyekgazd/tolna.htm>

<http://www.ikm.ltf.hu/economy/megyekgazd/tolna.htm>

Három T: Tolna, Tarr, TV...

Az „acélos” jelszó arról, hogy a kultúra bizonyos hajtásait támogatni, míg a maradékból azt, amit nem lehet tűrni, azt tiltani kell, már jócskán a múlté, ám néhanapján a kultúra bizonyos hajtásainál az embernek újra eszébe jut a három T. Különösen, ha azon az úton, amelyen egy megye elindult az intelligens régióvá válás felé, nem csupán a tiltás-tűrés-támogatás kategóriái bukkannak fel, hanem a koordinátákat is három-négy T betűs szóval lehet felrajzolni: Tolna megyében a Tarr Kft. azt tervezi, hogy olyan interaktív TV-, egész pontosan kábeltévé-hálózatot hoz létre, amivel a megye valamennyi televíziókészülékét, sőt, valamennyi Internetet használó számítógépét is rá fogják kötni a Világhálóra.

Négy városban – Szekszárdon, Tolnán, Dombóvároton és Gyöngyösön – mindez már nem csupán terv, Szekszárdon például már tavaly nyárra kiépült a kétirányú adatforgalmat lebonyolító kábelhálózat. A többi településen is folyik a munka, sőt már az egyes kábeltévé-körzeteket összekötő optikai kábel gerinchálózat első részét, a Szekszárd–Tolna kapcsolatot is elkészítették. *Tarr Jánostól*, a Tarr Kft. ügyvezetőjétől mindehhez néhány szívműködést is kapunk:

– Kábelünkön a sávszélesség szimmetrikus 10 Mbps, a hálózat internetes kijáratára kétszer 64 kbps-os digitális vonal, ez jelenti most a szűk keresztmetszetet, még akkor is, ha a pillanatnyi előfizetői létszámot – a 11 ezer kábeltévé háztartásból most csak 39-en Internet-felhasználók – még ez a sávszélesség is kiszolgálja. Terveink szerint a sávszélességet rövidesen legalább 2 Mbps-ra növeljük. A hálózaton proxy-, mail- és web-szerver működik, amivel egyrészt a helyi levelezést bonyolítjuk, másrészt pedig a szerverben fogjuk tárolni a helyi tartalomszolgáltatók web-lapjait. Az előfizetők számának gyarapodását egyrészt a gazdagabb tartalomtól várjuk, másrészt a hálózatbővítés sem áll le. Most Tamási irányá-

ba, tehát észak felé megyünk, ebben az irányban építjük a gerincvezetékét, majd innen csatlakozunk az egyes településekhez oldalirányban. Tamási után nyugatra fordulunk, Bonyhád és Dombóvár irányába. A fejlesztés során minden útra eső települést felfűzünk a rendszerre: a mi hálónkon nem lesz lyuk. Már eddig is kötöttünk be kistépüléseket, és annak ellenére, hogy a falvakban nagyobb az egy előfizetőre eső költség, mint a városban, mindenütt azonos tarifával dolgozunk.

Ha a passzív „tűrés” és az aktív „tiltás” egyre inkább kihalóban van világunkban, azért a cikkünk elején említett „támogatás” t betűje bizony ma is szükséges; ezt a Tarr Kft. egy pályázaton nyerte el.

– A pályázatot a Tolna megyei kábeltévé optikai hálózatának támogatására adtuk be, és lesz az informatikai világsztráda Tolna megyei leágazása. Ha nem nyertünk volna pályázatot, akkor ezt a tervet – saját erőből – nem tudtuk volna megvalósítani.

Így viszont a tervek lehetnek merészebbek is, ma már arról álmodnak, hogy esetleg Tolna lesz az ország első intelligens régiója:

– A megyénél körülbelül 500 000 la-

kosa van, úgy gondolom, hogy hamarosan 100 000-nél több tévékészülék fognak rákötni a hálózatunkra, és – óvatos becsléssel – 30–40 000 számítógép rákapcsolásával is számolunk. Nem csak azért választjuk majd az internetezőket a kábeltévé csatlakozást, mert nem kell a kapcsolt telefonvonal költségét fizetniük, és nincs csúcsidős tarifa, hanem azért is, mert az összeköttetés sokkal gyorsabb, mint a telefonon keresztüli kapcsolat. Ezt a sebességekülönbséget már ma is lehet észlelni a rendszeren belül, de – mint azt jeleztünk – rövidesen bővítjük az Internet felé vezető kapcsolatot sávszélességgel, és akkor ez az előny általánossá válik.

Addig is, amíg a gyorsaság nem válik meghatározóvá, az emberek az ár alapján döntenek. A Tarr-féle kábeltévé Internet-szolgáltatásért a Tolna megyieknek 30 ezer forint egyszerű csatlakozási díjat kell fizetni, majd utána a korlátlán hozzáférés ára havi 7000 Ft plusz áfa. Ez jelenleg kevesebb, mint több nagy szolgáltató kapcsolt vonalas tarifája, ahol az internetezés költségeit még a vonalon töltött idő telefonszámlája is növeli.

Hazai fejlesztésű kábelmodem

A kábeltelevíziós Internet nem csupán kedvező árat jelent azzal, hogy a szolgáltatási díj tartalmazza a kapcsolt vonalas hozzáférést, hanem – ott, ahol a szolgáltatás már kiépítette saját műholdas csatornáit vagy tisztas kábeles összeköttetéseit – a kapcsolt vonalas hozzáféréstől jóval nagyobb az átviteli sebesség is. Azok a kísérletek, amelyek a világhálós lévőkörvetésekkel kapcsolatban hazánkban is elkezdődtek (erről szólnak következő oldalaink), ugyancsak sebességhövelményekkel járnak együtt, amiket el lehet érni bérlet vonallal vagy ISDN-nel, de a kapcsolt vonalas hozzáférés költségkategóriájában jelenleg lényegében csak kábelmodemmel. Talán ez is magyarázza, hogy egyre több városban üzemelnek már kábeles, intranet- és Internet-rendszerek. Székesfehérváron tavaly kezdődött meg a Datatrans által kifejlesztett kábelmodemek próbizmeme.

– A lésztre közel 50 előfizetőt kértünk fel, ők ebben az időszakban ingyenesen használhatják kábeltvés szolgáltatásunkat. Az ötven modemből három lokális hálózatra van köve, hogy legyen arról is referenciánk, miként működik LAN-kiszolgálóként a modemből – mondta *Fellegi Tibor*, a készülék egyik fejlesztője. – Ugyancsak a mi modemeinket használják a gyöngyösi kábeltvé-hálózaton is.

– Miben különbözik ez a kábelmodem az országban már használt berendezésektől?

– Műszaki jellemzőit tekintve nem sokban, inkább maga a tervezési koncepció volt egészen más – mutatja be az ifabón is megtekinthető, teljesen magyar fejlesztésű modemet *Fellegi József*, a másik tervező. – Az volt a célunk, hogy a kábelmodem minél olcsóbb legyen, ugyanakkor megbízható, jól használható eszközt adjunk előfizetőink kezébe. Azt szeretnénk, hogy minél több ember hozzáférjen a városi intranethez és az Internethez is.

A tervezőtől meg tudjuk, hogy a Magyarországon leggyakrabban alkalmazott Digital-Lancity elsősorban arra készült, hogy független Ethernet-hálózatokat kössön össze a kábeltvés hálózaton keresztül – és az ára is ennek megfelelő. Hatalmas előnye, hogy egy-egy készülék egy tömbhálózatban sok előfizetőt szolgál ki. Ugyanez a hátránya is: gazdaságtalan olyan házakra telepíteni, ahol nincs kellő számú érdeklődő. A Datatrans modemjét ezzel szemben így jellemzik a tervezők:

– Mi minden előfizetőnek saját készüléket adunk, nincs szükség Ethernet-kábel kihúzására a kábelmodem és a lakás között. A berendezés a lakás antennahálójára kapcsolódik, csak onnan kell a számítógépig elvezetni a kábelt.

Az átviteli sebesség a felhasználók felé 10 Mbps, a visszatér 2 Mbps. Terveink szerint egy-egy hálózati ágra nem a maximálisan címezhető 1024, hanem a teljes biztonsággal és megfelelő sebességgel üzemeltethető 512 modem lesz beköve. Számításaink szerint „csúcsidőben” az előfizetők húsz százaléka használja egyszerre a hálózatot, ilyenkor kb. egy 64 kbps sebességű ISDN-hozzáféréssel megegyező sebesség érhető el számukra. A hálózati ágak számát a csatornák kapacitás korlátozza: a felhasználók felé szinte korlátlan számú 10 megás csatornát be lehet rakni, a gondot a visszatérny jelenti. Ennek a sávnak a szélessége nagyon szűkös, és a felhasználóknak tulajdonképpen ezt a sávszélességet kell megfizetniük. – Ez nem csak a mi készülékünkre, hanem minden gyártó kábelmodemjére vonatkozik.

– Örök kérdés a kábeles Internettel kapcsolatban, hogy miként lehet védekezni a szolgáltatás továbbadása ellen. Nem tartanak attól, hogy valaki telefonvonalon át Internetet szolgáltat a kábelmodem segítségével?

– Ez ellen az előfizetési szerződésben való korlátozó kikötéssel túl nehéz védekezni – válaszolja *Fellegi Tibor*. – A modemek állandó IP-címmel rendelkeznek, így egyszerűen mérni fogjuk a forgalmukat. Aki túlép egy bizonyos határt, attól forgalmi díjat kérünk.

Lőrincz Miklós
mlorincz@elender.hu

Digital Regia – a XXI. századi Székesfehérvár

Nagy fába vágta a fejszét Székesfehérvár önkormányzata: számos nyugat-európai példa nyomán internetes technológiával szerelné megvalósítani az intelligens várost. A tervet egy hármas konzorcium (az önkormányzat, a Matáv Rt. és a Datatrans Internet) valósítja meg, és várhatóan 1999 januárjától fog működni a teljes rendszer.

A Digital Regia nem más, mint egy városi intranet; olyan, nagyságrendileg informatikai hálózat, amely a város polgárait, köztisztviselőit és gazdasági szervezeteit foglalja magába. A hálózatot a város polgárai alanyi jogon, díjmentesen vehetik igénybe. Első lépésként már most minden fehérvári lakos ingyenes e-mail és voice-mail címet kaphat, ha regisztráltatja magát.

Az intézmények szervein baráncolva minden közszolgálati információ elérhető lesz, a roppant időigényes hivatali ügyintézés pedig kiesztől, idővel talán fel is váltja majd az éjjel-nappal rendelkezésre álló elektronikus ügyintézés. Megfelelő biztonsági rendszereken keresztül pénzügyi műveletek is végezhetők, illetve szemléves információkhoz is hozzá lehet jutni (egészségügy, adóigazgatás, földhivatal, rendőrség stb.).

A városháza szervein elérhető lesznek a rendszerváltás óta alkotott helyi rendeletek és határozatok, ezek között természetesen tetszőleges szempontok szerint keresni is lehet. Az érdeklődők az önkormányzati ülések szó szerint rögzített tartalmába is betekínhetnek.

A kulturális intézmények, iskolák adataiból böngezzve bárki kedvére válogathat a programokból, vagy részt vehet a Digital Regia Távkutatási Tanácsa által meghirdetett tanfolyamokon. A gazdasági szervezetek szervein keresztül áruk, szolgáltatások rendelkezhetők meg, és virtuális ügyfélszolgálat működhet.

Az egész rendszer a városiakok igényei szerint alakul majd – a Datatrans már több mint egy éve üzemelteti a Digital Regia levelezőlistáit, amelyen mindenki elmondhatja véleményét, javaslatát a nagyszabású vállalkozással kapcsolatban.

L. M.

Találjon
1000
forintot!

Aki május hónapban előfizet netto
3000 Ft-ért Böngező díjsomagnkra,
az 20MB, azaz nettó 4000 Ft értékű
ingyenes letöltési keret kap.

QWERTY
NET

Qwerty Computer Kft.
1111 Budapest Bartók Béla út 14. TETEL
166-9377
www.qwertynet.hu

IFABO
BUDAPEST
1998

Találkozunk az Ifabón május 5 és 9 között az A pavilon 312/B standján!

Televíziók sugárzási engedély nélkül

Kivételesen nem tilosnak bujkáló, „szamizdat” tévécsatornáról van szó, hanem a Világhálóra felpakolt tévéadásról, ami a közeljövőben akár rendszeressé is válhat, tovább bővítve a bárhol fogható tévéadások számát. Ennek a műsornak egyébként épp a bárhol foghatóság az egyik legfőbb előnye, az, hogy Rio de Janeirótól Vlagyivosztozkig bárhol bárki belenézhet abba, hogy mi történik a budapesti Gellérthegyben vagy mondjuk az Ifabón, s megbecsáthatóvá teszi még a műszaki problémákat, a sávzsélességből eredő zavarokat is. Ilyet persze tudnak a műholdas tévék is, ám a „világvevő” hálótévé mást is tud, olyat, amivel a sugárzott adás még nem büszkélkedhet: nem tudunk lemaradni róla akkor se, ha az adás idején épp randink van... Vagyis az egyidejűség mellett archívumot is kínál, a már lefutott adások is fennmaradnak a hálón, s ha valamit élőben elmulasztottunk, vagy olyan nagyszerű volt, hogy még egyszer meg szeretnénk nézni, akkor ennek sincs akadálya. (Mondjuk egy meccsközvetítésnél a mi kezünkben a lehetőség, hogy megismételjük-e a 11-es előtti helyzetet, s nem vagyunk kiszolgáltatva a kirendelt vezető operatörnek...)

Bár volt már web-közvetítés Magyarországon többször is (az Internet.galaxisról, a KFT-koncerttről, az idei tanérvnyitóról, a Sulinet első félévi „bizonyítványosztásának” a Bulinet megelőző napon tartott sajtótájékoztatójáról stb.), az első egész napos adást március 31-én az Interneto és az Irisz szervezte meg, vagyis ezen a napon nézhettünk először tévés műfajú műsorokat

reggeltől estig a tv.internetto.hu URL-címen.

Ugyanakkor – tavasz lévén – úgy tűnik, egyszer több helyen is „kihajt” a hálózatos televízió.

Májusi lapszámunk megjelenésével egy időben (éppenséggel nem erre a nagy napra, hanem a nyolcadik magyarországi Ifabo megnyitására időzítve) kezd meg ötnapos műsorát a TV-NET és partnerei által beindított NET-TV!

A TV-NET – a megelőző oldalakon bemutatott két szolgáltatóhoz hasonlóan – nem tévétársaság. A cég munkatársai abból élnek, hogy a kábeltvés háztartások számára az Internetet is hozzáférhetővé teszik, persze ott, ahol erre a kábeltvés-szolgáltatóval megállapodás tudnak kötni. *Börtsök Zoltán*, a cég ügyvezetője büszkén hangoztatja, hogy – ellentétben sok más kábeltvés Internet-szolgáltatóval – nekik a kábeltvés-szolgáltatáshoz nincs közük, ők nem építenek kábeltelevíziós hálózatot, miképp a legtöbb kapcsolt telefonvonalas Internet-szolgáltató sem fűradzik telefonhálózathoz építésével. Azt viszont bizonyítani szeretnék, hogy az ő választásuk – mármint hogy a kábeltvés-szolgáltatókkal és nem a telefonszolgáltatóval szövetkeztek Internet-szolgáltatásra – jó választás, s ennek egyik lehetősége lehet az is, hogy míg kábeltvés Interneten jól jön be a NET-TV, kapcsolt vonalon ez már korántsem biztos, az élvezetesebb jobb éjszaka saját gépre letölteni a videofájlokat, és úgy lejátszani...

Börtsök Zoltán a május 5-től 9-ig zajló NET-TV-adást még csak kísérleti-nek nem nevezi, mivel a kísérlet a tavalyi Ifabón már lezajlott, a jól ismert web-kamera formájában. Most viszont

mindennap nyitástól zárásig folyamatosan szerkesztett műsor megy, mégpedig kétórás ciklusokban követhetjük nyomon a legfrissebb híreket, a közvetítéseket a helyszíni színpadon és a kiállítás egészen zajló eseményekről. A műsor készítői megerjénüljék a vásár vendégeit, akik között az előzetes (nem százszázalékos) ígéretek szerint olyan sztárok is lesznek, mint az Internet Kalauz mostani számának egyik főszereplője. (A rejtvény megfejtése: Zorán.) Ha már kissé szerénytelenül az Internet Kalauzt említettük, akkor tegyük hozzá – a szerénytelenség mellett némi büszkeséggel –, hogy szerkesztőségünk egyike a TV-NET partnereinek ebben a vállalkozásban. De említsük meg a partnerek közt a VAN stúdiót is, amelynek korszerű videotechnikai berendezései némi „vizsgadrukkal” várják ezt az öt napot, vagy a Webtime Kft.-t, amely az adás honlapjáért felelős, vagyis ők a „műsorszórók”. A műsor készítőit *Kiss Egon Ervin* szerkesztő fogja össze, akinek ez alatt az öt nap alatt legalább annyit kell majd száguldoznia, mint névrokon riportrelődjének.

Na de mindez most kezdődik, úgyhogy erről itt és most nem is beszél-nénk többet, legfeljebb még megjegyezzük, hogy a nettv.tvnet.hu irányába kell fordítani az „antennát”. Itt és most inkább átadjuk a szót munkatársunknak, aki 1998. március 31-ének nagy durranását írta meg itt következő helyszíni riportjában.

**TELJESKÖRŰ ISDN
MEGOLDÁSOK,
SZAKTANÁCSADÁS**

ISDN-NEL AZ INTERNETRE!

**ISDN PC KÁRTYA + TELEFON
33.600,- FT + ÁFA**

**KERN
COMMUNICATIONS
SYSTEMS**

1114 Bp Szabolcska u. 5
Tel/Fax. 185-2876 Tel. 185-3994
E-mail peter.tarno@kern.hu - <http://www.kern.hu>

A birodalmi tévék végnapjainak

Az első beharangozás fergeteges volt. Valahogy ígyigen hangzott:

„Mit kell tudni a tévéről? Lehet színes, lehet fekete-fehér, a sarokban áll, és pingvin van a tetején, lepi a por, zúg, eszi az áramot, be kell vallani az adóban. Lehet előtte ülni, állni, fekiidni, enni, aludni és bármilyen érdekeset művelni egy vagy akár több embernek. Ami benne van, úgy hívjuk, adás, amikor használjuk, az a nézés. A tévében lehet nézni, kinek mire szotyjan őrü kedve, feltéve, ha nem túl nagy igényes. Reklám van sok, kutyá és zsarú van sok... kivégzés és gyilkosság, szenvedélyes sorozatok, szakértőien közvetített sportesemények... bábszínházzal egybe- vont időjárás-jelentés és reklám. Én is unom.

Március 31. Ez bele a noteszba. Mi a durranás? Tévé az Interneten. Messze, messze, valahol egy távoli galaxisban, a twinternet.to.hu maroknyi csapata beizzítja a gépeit, csatlakoztat, kattint, beszámol, és elindítja az első önálló internetes tévéadást. A birodalmi tévék nem sejtik, ettől a dátumtól kezdődik tevékenységük hátralévő része. Ha már nem is tudod, mióta nem láttál magyar tévét, sőt a kábelszolgáltatód még csak nem is hallott erről az országról, készítheted a sörnek a helyet. Ha már láttál elég magyar tévét, akkor itt a helyed. Titokban töltöd le a Real Videót, lehet, hogy a főnököd már megelőzött. Az őrü körül, az utcákon sincs egy lélek. (Ha már lelkes vagy, tud, a lamerséged itt megal-

pozthatod, hogy amikor az unokáid körülötted rohangásznak, emlegethesd, 'én ott voltam, amikor kezdődött.' Az adás bekövetkezik. Kattanj ide, és nem maradunk le egymásról!" – ajánlotta elsőprő lendülettel Razzia Cattani (h430972@stud.u-szeged.hu) az iNetNeTto különböző elérhetőségein. Megadták, honnan lehet letölteni a szükséges szoftvert, sőt szakértőt is ajánlottak Harajda András (ijon@mail.datanet.hu) személyében, akihez a Real Video telepítésével kapcsolatos technikai kérdésekkel lehetett fordulni. S mindeközben persze egyeztetések is foly-

tak nem csak az életben több szinten, hanem az Interneten is: jöttek-mentek az e-mailek az iNetNeTto mutációs stábjának belső levelezőlistája oszlopos tagjai között.

Mindebből a vak is látta, ez az internet-tös-íriszes net-tévé tényleg nagy novumnak ígérkezik, amihez egy újságíróknak (pláne egy Internet Kalauz munkatársának) illik kellő kíváncsisággal viszonyulni, éppen ezért nemcsak a Razzia Cattani által emlegetett lamerség okán döntöttünk úgy, hogy nekem bizony ott a helyem azon a március végi, keddi napon a Citadellán.

A „stáb” derül ...

The gateWay to Hungary
Magyarország elektronikus kapuja

Van akik
szörfölgetnek
WEBen,
mi
vitorlázunk

hungary.network

1026 Budapest, Nagyajtai u. 3. tel./fax: (36-1) 155-7438, 214-9668
e-mail: market@hungary.com; http://www.hungary.com/ www.net.hu/

@pró

Internet-bolt nyitása elérhető áron. Szeretné megnyitni üzletét, vagy a jelenlegi vevőkörét bővíteni, külföldön eladni? Érdeklődjön a 06-30-312-439-es számon, napközben 9-től 16 óráig (www.upshop.co.hu).

Bizonyítottan sikeres üzleti vállalkozáshoz keresek – korlátozott számban – újabb partnereket. Tőke nem kell, szorgalom annál inkább. Perspektíva? Álomszép. Kérjen felvételi kérdéseket e-mailben! Dr. Telkes József, siker-info@autoresponder.freeyellow.com.

Boldog vagy a munkáddal? Megbecsülik? Jól keresel? Nem? Telefonálj most! 214-9745/1102 (automata tájékoztatás).

nagyon sok emberrel beszélgettem róla. Azt látom, vannak, akik elfogadják, mert tudják, mi is a lényege, ugyanakkor vannak, akik nem is tudják, mi az az Internet. Az információhiánnyal küszködők részéről aggodalmak jelentkeznek, mert az emberek mindentől félnek, amit nem ismernek. Amikor nincsenek túl nagy amplitúdójú kilengések, akkor beáll egy normális felhasználói állapot. Mindig jönnek új kommunikációs eszközök. Micsoda örületes forradalmat jelentett az első rádió, aztán meg az első tévé. Valószínűleg olyan állapot van most, mint akkor, és a kezdeteknél izgalmas ott lenni.

Azon a keddi délelőtti nyilatkozott **Boszik Yvette** táncművész is, aki videoklipjét is magával hozta. A Tito Quartett, *dr. Máriás Béla* csapata fergeteges sikert aratott már délután – kint a teraszon az egész stáb körbeállta őket, s dőltek a nevetéstől a sajátos osztályfőnöki óra hallatán. Remélhetőleg a nagyerdemű is a monitorok előtt. A tavalyi Fila Rap

határozod meg az információ mennyiségét, és a dolgok valójában egyre inkább rólunk szólnak. Most még nagyon gyerekcipőben járok, új médiumról van szó, amit 19–20 éves srácok csinálnak nagy hozzáértéssel – öröm velük dolgozni. Az itt láthatón kívül mind a tizenöt mutáció részt vesz a munkában, és Budapest két mozgó stáb is járja, hogy friss információkkal tudjunk szolgálni.

Igy került egyébként adásba egy tragikus esemény: az egyik stáb éppen elkapta, amikor vérző fejű férfit szállítottak kórházba – folytat a találgatások, mi is történhetett valójában.

– Elég sokat megfordulok különböző tévéstudiókban – folytatta Nyíró András. – Sokszor csorog a nyálam, belezöldülök az irigységbe, milyen technikai felszerelésük van. Ugyanakkor tíz-tizenöt ember vesz részt egy-egy kisebb produkció készítésében is, és mindenki tudja a dolgát. Mi nem csinálunk presztiziskérdést az egészből, hiszen nekünk azt kell megmutatnunk, hogy „nulla

A naplóírók és „Málna bácsi”

Esetenként igencsak keresztetkért egymást a különböző tudósítók: a pécsek programja ütközni látszott a szegediékével, sőt a svájci internettósokéval is. Pedig az utóbbiak magát a Webek Urát (lásd az interjút a 28–29. oldalon) szervírozták, egy amerikai repülőút előtt még éppen elkapva őt. Közben a teraszt megszállta Nyíró András a tanítványaiával – a bölcsész egyetemisták (*Csiszár László, Nagy Eszter, Pápszi Szilvia és Csákány Balázs*). „Az irodalom a sajtóban – interaktív média” felvehető fakultációra jámak, és egy különleges „akció”, a Párhuzamos Naplók elnevezésű attrakció részesei. Erről így beszélt Bambi, „alias” Csákány Balázs, az elsős könyvtár szakos, aki szeretne majd média szakra jelentkezni, mert nagyon érdekli az Internet és az újságírás.

– A Párhuzamos Naplók (www.internet.hu/este/naplo/) esetében az a feladatunk, hogy mindennap e-mailben beküldjük a napunk naplóját. Bekapcsolódtak ebbe olyanok is, akik olvassák az iNtErNeTtöt. Pénzügyi szakember, titkárnő... és a végén egész érdekes egyveleg alakult ki „Karinthy alapon”: „Nem mondom el senkinek, elmondom hát mindenkinek...” Egy-másfél hónapja ismerjük egymást az Interneten keresztül, sok mindent tudunk a másikról. Borzasztó érdekes most személyesen is találkozni.

Igy érkezett a Citadellára Málna bácsi, aki rövidesen nagy gyalogló hírébe is keveredett: a Deák téril mindenféle jármű nélkül tette meg az utat, bár toronyiránt teljesen azért neki sem sikeredett. Pápszi Szilvia elmondta, sokkal idősebb emberre számított, amin az ősz hajja, jó humorú, Debrecen Józsa nevű részéből érkező valamikori nyomdász kedélyesen mosolygott. S el is mesélte az amígő 40 éves férfi, hogy valamikori munkahelyére a kertjükből termelt málnából szokott eladásra bevinni, s valahogy így ragadt rá a név, amit időközben ő maga is megkedvelt. Málna bácsi jelenleg munkanélküli, de ez nem igazán szegi kedvét – három gyereke, felesége társaságában telnek a napjai.

A Tito Quartett

Jam nyertes roma rap-bandája is osztatlan sikert aratott – *Mohamed Fatima, Beat és Junior* élőben is besöpörhetette az elismeréseket.

„Nulla pénzből”

Az élő adás már a délutánba nyúlt, amikor Nyíró Andrásal, az iNtErNeTto főszervezőjével le tudtuk ülni néhány szót váltani.

– Az Internet nagyon gyorsan változik, nagyon kommunikatív világ. Itt az interaktivitás révén pillanatokon belül véleményt mondhatnak. Magyarországon kevesen tudják vállalni, hogy drága pénzért a háztartásokból is bekapcsolódjanak. Ha sikerül a költségeket csökkenteni, akkor sokkal több ilyen műsort lehet majd csinálni. Olyan televízióról kezdünk beszélni, ahol válaszolni lehet, ahol a nézők jobban részt vehetnek a műsor készítésében, és személyre szabottabb az egész. Saját magad

pénzből” mit tud produkálni egy új generáció. Nem pénzkérdés igazából, hogy valaki jót csinál-e vagy sem.

S hogy mi a jövőbeli elképzelés?

– Hát, minden tőrem jő lenne a kaotikuságtól az anarchia felé eltolódni – hangzik a mosolygós válasz, mert hogy az anarchiában már megjelenik valamiféle rendező elv.

A Webek Urától Málna bácsiig

Míg beszélgettünk, természetesen tovább peregtek az események. Miközben Real Vidéon keresztül a nagyerdemű viszonylag zökkenőmentes adást láthatott, s Mohamed Fatima lelkesen chatelt az iNtErNeTto web-oldalán, ez idő tájt vált valahogy nyilvánvalóvá, hogy amíg a tévés iNtErNeTto sikeres, addig a webes felületen – a szervezés hiánya miatt – elég nagy káosz alakult ki.

„... minden, ami egy hálózathoz

No meg ott a két kecske (vemhesek!), a puli meg az öt tyúk. Nyírók András arról faggatta Málna bácsit, irt-e korábban. Mert hogy akár az internetes Nobel-díjra is pályázhatna, mondjuk egy Málna bácsi levelei csevegésű irodalmi művel. Kellemesen telt a csevegés, de Málna bácsinak hamarosan búcsúznia kellett, mert mint nagy gyalogló a Deák térig visszafelé is „lábbusszal” akarta megenni az utat. No, azért ott fel fog szállni a metróra – mondta –, hogy a pályaudvarra időben kiérjen. S hogy mi az igazi neve?

– Soós Zoltán Attila. Két „ó” és két „s” – felelte, meg meglepetésemre látva nevetve hozzátette: – Egy az elején, egy a végén... – és már indult is.

„Ami jó volt: a hangulat”

Bizony a jelenlévőt sodorták magukkal az eseményre. Jömagam is többször elindultam hazafelé, „ennyi most már elég lesz!” jelszóval, de ahogy az Internettel általában szokás: újra meg újra ott ragadtam. Órák múltán aztán csak-csak sikerült távoznom, de lám, két hét elteltével újra csak visszatértem, nem állhattam meg, hogy e-mailem ben ne kérdezem a tartalomért és technikáért felelős „műsorcsinálókat”, hogyan látták az eseményeket, miként értékeli „nagy napjukat”.

Barcsi Imre (imi@internetto.hu), az iNtErNeTto hírlevelének felelős szerkesztője:

– A legfontosabb, hogy mi nagyon jól éreztük magunkat, és a fésületlenség dacára nagyon pozitív visszajelzéseket kaptunk. És ami a legjobb, ennek hatására gondolkodunk a folytatáson is. Persze akkor a technikát jobban össze kell hozni, most ezzel voltak bakik. Utólag azt gondolom, ha egy kicsit jobb a szervezés, ugyanezzel vagy egy egészen picit jobb technikai háttérrel sokkal profibbabb lehettünk volna. Végül is nem nagy dolgok ezek – egyelő több videomagnó/monitor, szerencsésbé helyválasztás a bejátszó gépnél, közelebbi gép a technikai szerkesztőnek stb. –, mégis sokkal görbülékenyebb lett volna minden. Ugyanakkor szervezés szempontjából kicsit összeestünk. Múzsza, aki a szerkesztőnk volt, egyszerre túl sok mindennel foglalkozott. Többnyire ő ült a chátél, híreket is szerkesztett nem lett volna szabad „feldarabolnunk”, mert az ő munkája volt a legfontosabb. Különösen amiatt, hogy végig élően voltunk, és a vendégek eléggé megbízhatatlanul, összevissza jöttek. Legközelebb több rabszolgát (asszisztent) vetünk

be a rutinfeladatokra. Ugyanez vonatkozik a rendezésre is. Egyszerűen nem találtuk ki előtte, hogy kell egy rendező. Kell valami hierarchia, és ahhoz menet közben ragaszkodni kell. Szóval a logisztikát legközelebb jobban megcsináljuk. Tartalmilag két kritikus dolog volt. Az egyik az, hogy 15 órást élő adást nagy tévében sem csinálnak, mert az egyszerűen kikészíti az embereket (a műsor készítőit). Nem lehet felkészülni a riport-alanyokból, ha húszpercenként jön egy új. Sokkal több konzervet, előre elkészített anyagot kellett volna használnunk. A másik baj a hírszolgáltatunkkal volt. Nem készített fel elég jól: akadozott, nem igazán tudták, mit kell tenniük, pedig erősek lehettünk volna a gyors webes hírszolgáltatással. Szóval tapasztalatlanok voltunk, annak dacára, hogy többünknek van tévés múltja. Egy dologban nagyon hasonlítottunk egy igazi tévére: ott is ugyanilyen káosz, fejtelenség uralkodik, és az ember nem is érti, hogyan lehet, hogy ilyen körülmények között mégis műsor kerekedik a zűrzavarból :-). A lényeg: legközelebb jobbak leszünk.

A technikai háttér az Irisz Multimédia Kft. biztosította. Pórfy András (andras@irisz.hu) igazgató:

Pórfy András

– Kiváló volt a csapat, aminek tagjai eddig, ebben a felállításban és ilyen jellegű produkcióban egyszer sem dolgoztak együtt. Mindenki maximális erőbedobással és profizmussal tette a dolgát. Fantasztikus élmény volt ebben a rövid idő alatt kialakult közösen dolgozni, és érezni, hogy amit csinálunk, tényleg tetszik mindenkinek. Utójára ilyen érzésem az 1996-os KFT – Bál az Interneten (http://www.kft.hu/bal_volt/) koncerten volt. Igaz, az akkori bizonytalan internetes technika sokkal nagyobb kihívást jelentett, mint most. Kellemes meglepetésként ért bennünket a nagy tévék érdeklődése. Mindkét kereskedelmi csatorna a főműsoridőben komoly figyelmet szentelt az eseménynek,

így azok is tudhattak róla, akik adásunkat nem látták. A kitüntetett figyelemért köszönettel tartozunk. Egyébként a tv.internetto sajtóvisszhangja web-oldalaink olvasható (http://tv.internetto.hu/). Az Irisz Multimédia a KFT-koncert óta egyébként nagyon sok energiát és pénzt fektetett az internetes videózásba (http://multimedia.irisz.hu/). És mindez azért, mert hiszünk abban, hogy a felhasználók többsége számára jelenleg rendelkezésre álló Internet-sávszélesség jelentős növekedése és a magas hozzáférési költségek csökkenése néhány éven belül fokozatosan bekövetkezik, teret adva a digitális kommunikáció valamennyi formájának. Az iNtErNeTto csapatával hosszú távon szeretnénk együtt dolgozni, és bízunk abban, hogy jelen leszünk a magyarországi web-télevíziózás minden fontosabb állomásánál. Tennivalónk persze akad bőven. Nagy szükségünk volna az analóg video- és audiótechnika fejlesztésére, kamerákra, lámpákra, díszletekre, azaz egy komplett kis tévéstudióra. Bővíteni kell a szerver kapacitást, javítani a képmínőséget. Tárgyalunk arról, hogy az Antenna Hungaria új, nagy sávszélességű AM-Mikro és műholdas rendszerén lényegesen nagyobb, MPEG felbontású képet és sztereo hangot juttathassunk el a nézőkhöz (http://www.aht.hu/). Ez a technika lehetővé teszi, hogy a nézők a visszirányú kapcsolat folyamatos fenntartása nélkül, tehát lényegesen olcsóbban nézhessék a programot.

Nyíró András, az iNtErNeTto főszerkesztője (nyiro@internetto.hu):

– Ami jó volt: a hangulat. Technikailag működött az egész, birta a rendszer a terhelést, bár a BIX csúcsot most, ennek ellenére nem volt lefagyás. Tartalmilag összeállt, mindenki eljött, mindenki megtalálta a maga helyét, szóval működött minden szempontból. Hogy hányan látták? A weben 22 000-en jöttek be, ami minden szempontból csúcs, a napi 7–8 000-es látogatottságunkhoz viszonyítva. Real videós nézettségünk is hihetetlenül magas volt a várakozásokhoz képest. Amit másképp kell csinálnunk: a 15 óra sok, ezt nem lehet benni. Majstól ezért hétfő esténként fél 11-től 1 óráig műsorral jelentkeznénk, egyelőre még mindig kísérleti jelleggel, néhány hónapig. Lesz meghívott vendég és heti híradó, webes beszélgetés, és újdonságként élőképes kapcsolás vidékre, külföldre. Aztán majd meglátjuk...

Kép és szöveg:

Csapó Ida

csapoida@nwapps.zalasam.hu

Praktikus Praktikum

mélyek, hanem vállalatok is megtervezhetik telefonálásaik költségét, ezáltal szigorúan kézben tudják tartani a telefonálásra fordított összeget. Mivel a számla összeget előre fizetik ki az ügyfelek, a társaság számlát sem küld. És nem utolsó szempont az sem, hogy hazánkban is – a jóhiszemű vásárlók érdekében – egyre szigorúbbak a mobiltelefonhoz jutás feltételei, viszont a telefonszámla előre történő kiegyenlítése miatt a Praktikum

A fejlett mobilkultúrával rendelkező országokban nagy népszerűségnek örvendenek az úgynevezett Prepaid – azaz előre fizetett – mobiltelefon-szolgáltatások. Az előre fizetett kártyák rendszere több előnyt is kínál az ügyfelek számára. Elsőként annak a lehetőségét, hogy a mobiltelefon-használat előre tervezhessék telefonálásaik költségét. Másodszor, hogy lényegesen kényelmesebb, és kevesebb adminisztrációval jár. Harmadszor pedig sokkal könnyebb mobiltelefonhoz jutni, hiszen a mobilszolgáltatók egész Európában igen szigorú feltételekhez kötik a mobiltelefon, illetve a SIM kártya vásárlását. A Pannon GSM Magyarországon bevezetett, előre fizetendő mobiltelefon-szolgáltatása a Pannon Praktikum, amely a fentiekben leírt előnyöket foglalja magában. Nem csak a magánsze-

kartárt gyakorlatilag bárki megvásárolhatja. A Praktikum SIM kártyája hasonló a hagyományos SIM kártyákhoz, azzal a különbséggel, hogy újratölthető. A feltöltéshez a Praktikum kártya megvásárlása szükséges, amelyet – 3600, 7200 és 14 400 forint értékben – a Pannon GSM budapesti bemutatótermeiben és vidéki képviselőin, valamint a viszonteladók üzleteiben lehet megvásárolni. Telefonálni mindig csak a Praktikum kártya értékével feltöltött összeg erejéig lehet. Nem muszáj azonban szemmel követni, hogy éppen hogyan áll a számlánk, hiszen amikor 360 forint alá csökken az egyenleg, egy szöveges üzenetben automatikusan értesítést kapunk. Természetesen új készülékek kedvezményes beszerzését is lehetővé teszi a Pannon GSM azok számára, akik a Praktikum kártya mellett döntenek.

Mobilinformációk az Internetről

www.pgsm.hu

SMS-tudakozó

A Pannon GSM 1998-ban nagyon praktikus, új tudakozó lehetőséget vezetett be. A hatékonyabb információáramlást elősegítendő, a rövid szöveges üzenet alapú tudakozó lehetővé teszi, hogy az ügyfélszolgálaton keresztül egy mobiltelefonszám iránt érdeklődő ügyfél a kért információt automatikusan, SMS formájában kapja meg. Az ügyfélszolgálat hívásakor nem szükséges minden esetben megvárni az ügyintéző bejelentkezését. Ha mobiltelefonról hívjuk a 143-at, és telefonszám alapján szeretnénk tudakozni, a megfelelő menüpont kiválasztásával, majd a telefonszám beütésével automatikusan lekérhető az információ. A rendszer néhány másodpercen belül

SMS-ben elküldi a kért adatokat, amennyiben azok nem titkosak.

Az 1994 tavaszán alapított Pannon GSM igazi sikertörténet. A vállalat dinamizmusát jól jellemzi, hogy az indulást követően másfél év alatt 75 százalékos, újabb egy év alatt pedig 99 százalékos lefedettséget ért el, így a koncessziós szerződésben megszabott feltételeket nyolc évvel korábban teljesítette. A Pannon GSM sikerének titka valószínűleg éppen ebben rejlik – vagyis abban, hogy mindig előre vág az eseményeknek. Nincs ez másképpen az Internet esetében sem, hiszen a Pannon már akkor felkerült a Hálóra, amikor ez többek szemében csak furcsa hóbortnak számított. Azóta persze sok minden megváltozott, ezért úgy gondolták itt az ideje, hogy „cyber-csizmát húzva” bejárják a hálózsmet, majd a „túra” után beszámoljanak tapasztalatainkról.

A <http://www.pgsm.hu> címen természetesen minden olyan információt megtalálunk, amire egy leendő, illetve a Pannon GSM szolgáltatásait már igénybe vevő előfizetőnek szüksége lehet. Felépi-

tését tekintve a hálózsem jól átgondolt és könnyen kezelhető (ha mégsem találánk valamit, használhatjuk a keresőt), ugyanakkor a külső megjelenésre sem lehet semmi panaszunk. A tervezés során azokra is gondoltak, akik mobiltelefon segítségével érik el az Internetet, így a kezdőoldalon választhatunk a képekkel és grafikákkal díszített, illetve a szöveges változat között. Eddig egyébként 200 ezer látogatót regisztráltak, ami azt mutatja, hogy a hálózsem igen vonzó célpont a hálózsfórfókák körében.

A bemutatkozó oldalon megtudhatjuk, hogy mely vállalatok a Pannon GSM tulajdonosai. Szinten itt bukkanhatunk rá

ciahívásról és a hívó fél azonosításáról. Persze az imént felsoroltak a teljes palettának csak töredékét képezik.

Nem kevésbé széles kínálattal találkozhatunk a „Készülékek és kiegészítők” oldalon. Nokia, Ericsson, Motorola, Siemens – gyakorlatilag az összes neves mobiltelefon-gyártó képviselteti magát. A listán szereplő készülékekről és kiegészítőkről minden fontosabb paramétert megtudhatunk: kézfelenlő idő, méret, súly, pluszszolgáltatások és természetesen egy fotó, amelyen magát a készüléket csodálhatjuk meg.

Aknek még ez sem lenne elég, az átugorhat a gyártók oldalaira. A készülékek, kiegészítők és a Pannon GSM szolgáltatásainak áráiról már egy másik szekcióban olvashatunk.

Itt ismerkedhetünk meg a minimum- és a Magyarországon egyedülálló tarifarendszerű optimum-csomaggal, valamint a különleges szolgáltatások előfizetési díjaival is.

A Pannon GSM rekordidő alatt – a rendszer üzembe helyezése után két évvel – érte el a 99 százalékos lefedettséget. Az elmúlt időszak fejlesztéseinek köszönhetően pedig Magyarország GSM-térképéről gyakorlatilag teljesen eltűntek a fehér foltok. Szerencsére a telefonálásról már akkor sem kell lemondanunk, ha átlépünk az országhatárt. A roaming-információkat tartalmazó oldalon megtudhatjuk, hogy a Pannon GSM-nek közel 50 ország 80 szolgáltatójával van szerződése.

A környező országoknak már mindegyikében használhatjuk GSM-telefonunkat, de akkor sem kell aggódnunk, ha Ciprusra, Dél-Afrikába, Szingapúrba vagy éppen Új-Zélandra utazunk.

az 1996 óta rendszeresen megjelenő sajtóközleményekre. Vessünk egy rövid pillantást az idei hírek-re: „Ukrajnával bezárt a kör”; „Új 1800-as roaming-partner a Pannon GSM-nél”; „Magyarországi premier: hang az alagútban”.

A nyitólap következő menüje egy rövid, pontosabban „dóhéjnyi” tájékoztatást ígér a GSM rendszerről. Ezzel szemben igen részletes és kimerítő írást olvashatunk a mobilrendszerek működési elvéről és a telefon „szívéről”, a SIM kártyáról. Persze a látogatók többségét inkább a GSM-hez kapcsolódó szolgáltatások érdeklik, ebből pedig van bőven. Olvashatunk például egy merőben új előfizetési formáról, a Pannon Praktikumról, a különböző hangposta-szolgáltatásokról, a Pannon GSM által nyújtott adatátviteli lehetőségekről, a konferen-

Pannon az ifjókban

A Pannon természetesen az idén is jelen lesz az ifjókban, az A pavilon 301/B standján. Akárcsak tavaly és azelőtt, az idén is szenzációs újdonságokat mutat be.

Mobillal a metróban

A negyedik születésnapját ünneplő Pannon GSM egyedülálló ajándékkal lepette meg előfizetőit: a mobiltelefon-társaság készülékei már a budapesti metró bizonyos szakaszain is igénybe vehetők.

sugárzási erejének volt köszönhető. A Pannon ezt a szolgáltatást ma már tudatosan kívánja nyújtani.

Világoln először a sokat telefonáló hongkongiak számára teremtetett meg az ottani GSM-szolgáltató a föld alatti lefedettséget. Azóta már Finnországban, Franciaországban, Görögországban, Kanadában, Németországban és Spanyolországban is telefonálhatnak a metróban a mobiltelefon-tulajdonosok.

PANNON GSM

***** Az élvonal.

A GYŐZTES

Takács Ernő,
a HONVÉD-LNX vívója,
junior világtupa
sorozat nyertese

LIAS-NETWORX
HÁLÓZATINTEGRÁCIÓS KFT.
A KFI SZÁMITASTECHNIKAI CSOPORT TAGJA

IFABO '98
A pavilon 106/D.

1135 Budapest, Hun u. 2. Tel.: (1) 452-1400 Fax: (1) 452-1401 <http://www.lnx.hu>

Nethead (hálófő): 1. aйд folyton az Interneten lóg 2. aйд Internetezésé közben rájőtt, hogy miért fontos ez az egész 3. aйдnek csekkorbi van a feje.

Erhardt Miklós (32) hajléktalanoknak adott eldobható fényképezőgépet, a kérte meg őket, fotózzák az életüket. A képeket kommentálták készítőik, s az anyagból kiállítás, képeslap sorozat és weboldal született (www.c3.hu/collection/homeless). Na és? Mi köze mindennek a virtualitáshoz, a hiperintelligencia divatos toposzához, vagy az értékes dühöngéshez? Lásd alább.

MIKLÓS

Nekem ez művészeti szempontból volt fontos, ami nem zárja ki azt, hogy más ember szociális szempontból nézze: szerintem pont ez a jó benne, hogy nincsen leghorgonyozva sehová, nincs olyan kódja, amitől rögtön tudod, milyen szemmel kell nézsd. Általában az efféle művészeti projektek attól unalmasak, hogy világít belőlük a koncepció lényege, és az az egy koncepció működik, azzal szemben vagy az ellen nézheted. Erről a projektről az emberek általában azt hiszik, hogy szociális téma, és az első reakciójuk is az, hogy ahhoz képest viszont nem eléggé egyértelműek a képek, nem derül ki belőlük, hogy ezeket az embereket sajnálni kell, hogy segítségre szorulnak. Velezött azon túl, hogy az anyag egyszerűen ilyen, ilyen fajta feldolgozást is kíván meg, és a harminc homeless nem csinált kizárólagosan olyan képeket, amiktől a budai közpogár kezdene bonyolítani a zsebébe, vagy hasonló borzalom. Ez nem egy World Press Photo kiállítás. A célja az volt, hogy egyszerű fényképeket a hozzájuk tartozó szövegekkel mutassunk meg – ahol arról beszélnek, hogy mi van a képen, vagy arról, hogy miért csinálták, máskor áttételesen arról beszélnek, hogy ki gyagok én... Ennek az anyagnak nem a legfontosabb médiuma az Internet, legyen, a kiállítás fontosabb. De más is a funkciója – az a funkciója, hogy a képek lássák, mint a kiállításoknak.

Az Internet, ami ugye egy hatványozott gyökérű társadalmi közeg, abból a társadalmi aktivitás jellegéből. Először sok ilyen site-t találtunk Magyarországon kívül, amik egy effajta közvetlen társadalmi elemek alapúak. Magyarországon képzőművészeti vonalon ez teljesen hiányzik, egy konkrét valóságközelit jelenít, ez az Interneten megtalálható ilyen jellegű külföldi művészeti site-okon. Amennyire látom, Magyarországon inkább az fogta meg a képzőművészeket az Internetben, hogy ez egy csúcsmédium, aminek használatával elmosható a lemaradásunk. Nagyon gyakori az olyan művészek nevéhez kapcsolódó, egy-két oldalas site. Ezekkel az a baj, ami egyébként az egész magyar művészeti életből hiányzik, hogy a valósággal nem nagyon sikerül összejönnük.

A mi projektünk Internet-feldolgozásával igazából az fogott meg, hogy azok a toposzok, amiket a mai hiperintelligencia magának vall, tehát a virtuális helyenkivüliség, a fizikai jelenléti helyhez kötöttségének a megszűnése, a határok nélkülsége, a szabadság, szövelek ezek mind virtuálisan érthető. Engem borzasztóan foglalkoztatott a kontraszt, hogy ugyanezek a toposzok elmondhatók a hajléktalanokról is, csak nyilvánvalóan egy végtelenben nem virtuális formában. Ezeknek az embereknek a legnagyobb küzdelme arra irányul, hogy ebből az ideiglenességből kiszabaduljanak valahogy. Az anyag egyfajta hítele dokumentáció, pontosan azért, mert nincs elkölteleve egyik irányba sem, próbál olyan

erhardt miklós

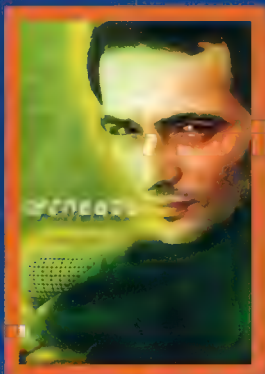
szinten független maradni, amennyire csak lehet, ezt próbáltuk belehelyezni ebbe a virtuális környezetbe, hogy vajon mi történik vele? Hogyan módosítja az olvasatát?

Lenne értelme második néző pontnak?

Többen kérdezték ezután a projekt után, hogy milyen módon akarjuk folytatni. Sok ember felajánlotta ötleteket is, hogy milyen érdekes lenne most csúcsmenedzserek kezébe adni eldobható kamerát, hogy fotózzák őket életüket. De nincs még egy olyan társadalmi csoport, akikkel ezt értelme lenne megcsinálni, ugyanis általában a társadalmi csoportoknak megvannak a maguk kommunikációs csatornái. A hajléktalanoknak pontosan a virtuális létezésük miatt nincs, így az a kommunikációs igény, ami ezekben a képekben, szövegekben jelen van, az ennek köszönhető. Ez egy lefójtott terület, ezek az emberek tele vannak közölnivalóval. Ezek a közölnivalók nem túlságosan érdekesek, ha az szemmel közelítünk hozzájuk, amivel elmegyünk a sajtófotó-kijáratára, de hogy nagyon erős, az biztos.

De nem csak bennük van még-e a közönség, a közönség is van?
De nem csak bennük van még-e a közönség, a közönség is van?

De nem csak bennük van még-e a közönség, a közönség is van?

Ami érdekes is lehet... a kérdés az, milyen módon tud ez a dolog képviselni valami ennél szélesebbet? Tehát például a saját projektünk: amiatt az egyéni életkonstelláció miatt, amiben a hajléktalanok vannak, önmagától egy szélesebb fontosságú ad az egésznek, mert rögtön egy olyan jelleggel találkozik, ami jellemzi az egész kulturális viszonyrendszerét a mai világban. Ők nem feltétlenül perifériális és társadalmi kívüli lények, hanem, azt hiszem, pontosan a társadalom magját képezik.

Ez már elég széles?

Persze. Egy átlagos ember élete különböző elfojtások vagy eltakarások jegyében zajlik, tehát úgy igazán soha nem találkozik a problémáival. Ami a hajléktalanoktól jön, azok valódi problémák, erős az üzenetük.

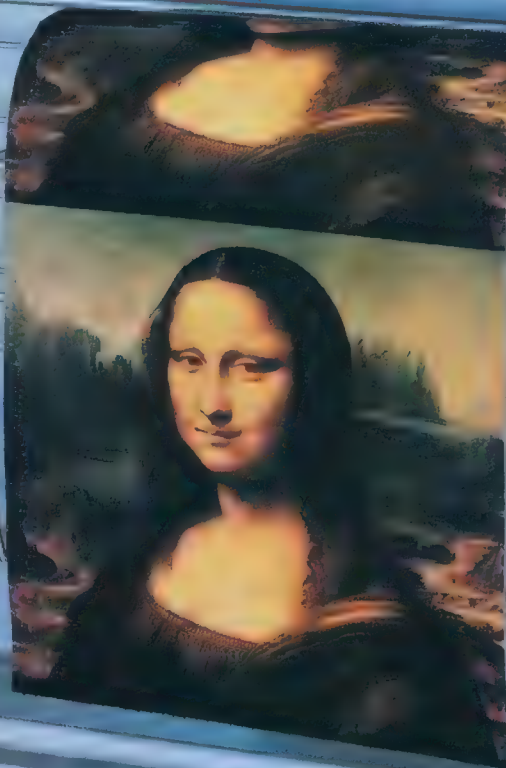
Az Internet számomra azért egy megkerülhetetlen dolog, mert rendkívül sok gondolatot indít el az emberben. Én például nagyon tudok dühöngeni az Interneten, és az már valami. Sok mindenen az ember nem dühöng, nem éri meg a fáradságot, nem vet föl annyira kérdést, hogy azon dühöngeni legyen érdemes. Ez az egész virtuális interaktív kultúra viszont képes arra, hogy olyan kérdéseket vessen föl, amik szellemi aktivitásra készítenek.

A projekt Erhardt Miklós és a hajléktalanok közötti kapcsolat.

■ **Cekkerje**

A Z INTERJÚ TELJES SZÖVEGE, VALAMINT TOVÁBBI MINDENFÉLÉK OLVASHATÓK A SZOROZAT WEBOLDALÁN.

Canon

A kiváló minőség nem papír kérdése.

CANON BJC-7000 NAGY TELJESÍTMÉNYŰ, PROFESSZIONÁLIS NYOMTATÓ

Ön is azt hiszi, hogy első osztályú fekete-fehér vagy színes szövegek, ábrák csakis drága, különleges papírokra nyomtathatók? Akkor nézze meg nagytólencsével a Canon BJC-7000 nyomatait! Ez a gép másodosztályú papíron is meghökkentően jó minőséget produkál. A Bubble Jet printerek új generációjának zászlóshajója a professzionális igények kielégítésére született.

Innovatív P-POP technológiájával olyan festékoptimalizálásra képes, amely a lehető legjobb minőségű nyomtatást biztosítja, bár-

tásnál nem lesz homályos vagy halvány a kép. Ellenkezőleg, még vízálló is lesz. És milyen formátumban? Egészen A4 pluszig. De ami a legjobb: működtetése rendkívül gazdaságos, takarékos, és mindig csúcsmínőséget produkál. Ez a sokoldalú Power Printer nagy mennyiségű nyomtatásoknál is kristálytisztán fog nyomtatni. Ez az igazán fotorealistikus nyomtató...

CANON BJC-7000
ELSŐ OSZTÁLYÚ NYOMATOK
NEM CSAK
ELSŐ OSZTÁLYÚ PAPIRRA

milyen papírra, egészen 550 g/nm-ig. Sem fekete-fehér, sem négyszínű, sem hétszínű nyomta-

Szabad szoftverek

Cikkünk írásával egy időben kaptuk meg a hírt: a Netscape Navigator után a Communicator forráskódját is nyilvánosságra hozták. Az Elender Internet Ügyfélszolgálatára naponta több mint száz hívást regisztrál, és ezek között előfordulnak a szabad szoftverekkel (mint pl. a Netscape) kapcsolatos kérdések is. Tapasztalataink szerint a legtöbb felhasználónk nincsen tisztában a szabad szoftver kifejezés jelentésével. Cikkünkben egyrészt az ebből adódó félreértéseket szeretnénk tisztázni, másrészt bemutatjuk a GNU projektet, amely szabad szoftverek gyártásával foglalkozik.

A számítástechnika hajnalán, az 50-es években a szoftver nem volt árucikk. Ez első hallásra furcsának tűnhet, de figyelembe kell vennünk, hogy a gépek előállítás és karbantartása sokkal több munkát és pénzt igényelt, mint a szoftvereké. Kezdetben még a Unix operációs rendszer is ingyenes volt. Később az egyes intézmények, cégek is megírták a saját Unix-szoftvereket, és ezeket nem kis összegekként árulták, mindenféle módon védekezve a másolás ellen. Ebbe a sorba illeszthető bele az MS-DOS is, amelyen első ránézésre látszik, hogy a Unix meglehetősen lebutított változata. Amikor a számítógépek előállítási költségei lényegesen csökkentek, majd a PC-k elterjedtek, kifejlesztett egy új iparág: a szoftvergyártás. Ma az egy gépen levő szoftverek értéke többszöröse lehet a hardver értékének.

Napjainkban a legtöbb program már árucikk, illegális terjesztése, másolása büntetendő. A szoftverekkel a vásárló nem kapja meg a forráskódot (a forráskód azokat a különböző, programozási nyelven készült állományokat jelenti, amelyekből a kész program lesz), így nem tudja azokat a saját igényeinek megfelelően alakítani. Sokakat zavart ez a megváltozott helyzet. Ezek a programozók a saját programjaikat forráskóddal együtt közreadták, ezzel megadva a lehetőséget, hogy mások is megismerhessék, és továbbfejlesztéssel azt. Így ezek a programok sok esetben minőségileg felülmúltak a gyakran csak üzleti szempontokat figyelembe vevő kereskedelmi szoftvereket. Azonban ha egy programozó az általa írt programot ingyenesen, forrással együtt elérhetővé tette mindenki számára, semmi sem védte őt az ellen, hogy a programját minimális változtatások után mások pénzért árulják – persze maga az alkotó a befolyt összegből a legritkább esetben sem részesül.

A felvázolt helyzet indította el a szabad szoftverek történetének talán legnagyobb jelentőségű vállalkozását, a GNU-t. Richard M. Stallman, az MIT munkatársa és a sokat utánozott EMACS szövegszerkesztő megalkotója összefogta ezeket a programozókat, és megalapította az FSF (Free Software Foundation – Szabad Szoftver Alapítvány) nevű szervezetet. A GNU egy rekurzív rövidítés: GNU's Not Unix, azaz a GNU nem Unix. Azt a vállalkozást takarja, amelynek célja mindenkit ingyenesen ellátni szoftverekkel. Stallman 1985-ben adta közre a GNU-kiáltványt, amelyben megfogalmazta céljait:

„A GNU (jelentése: a GNU Nem Unix) egy teljes, Unix-kompatibilis szoftverrendszer, amelyet azért írok, hogy bárkinek, aki használni tudja, ingyen odaadhassam. Számos önkéntes segít nekem. Nagy szükségünk lenne további támogatásra munkában, pénzben, programokban és felszerelésben.

Ha a GNU elkészül, mindenki ugyanúgy kaphat majd jó

rendszer-szoftvert, mint levegőt.

Ez sokkal többet jelent annál, mint hogy mindenki megtakarítja egy Unix-engedély árát. Ez azt jelenti, hogy a sok pazarló rendszerprogramozási erőfeszítés, amellyel hasonló, de független megoldások készülnek, elkerülhető lesz. Ezek az erőfeszítések a programozási módszerek fejlesztésére szolgálnak majd.

A rendszer összes erőforrásai mindenki számára elérhetőek lesznek. Ennek eredményeképpen, ha a felhasználónak változtatásokra van szüksége, azt mindig szabadon megleheti saját maga, vagy megfizethet más „ráérő” programozót vagy céget, hogy elvégezze neki azokat. A felhasználók nem lesznek kitéve az erőforrásokat birtokló és monopolhelyzetben lévő programozó vagy cég kényének-kedvének.”

A GNU-rendszer még egyelőre még nem készült el, azonban számos nagyon hasznos program már igen. A legtöbb ilyen program futtatható Unix rendszereken, így pl. a népszerű Unix-klón, a Linux is támogatja ezeket a szoftvereket (valójában a GNU-s szoftverek olyannyira részévé váltak a Linuxnak, hogy talán helyesebb lenne a Linux-GNU elnevezés).

Ha a GNU projektéről beszélünk, mindenképpen meg kell említenünk a GPL-t. A GPL jelentése GNU Általános Publikus Licencia, amely kimondja:

„Amikor szabad szoftverről beszélünk, a szabadságra hivatkozunk, nem az árra. A mi Általános Publikus Engedélyeinket úgy terveztük, hogy biztosítsa legyen szabadság a szabad szoftver másolatainak terjesztésére (és eme szolgáltatásért járó díjazásra), hogy megkapod a forráskódot, ha akarod, hogy megváltoztathatod a szoftvert, vagy felhasználhatod részét más szabad szoftverekben; és hogy tudd, hogy ezt megteheted.[...]

Azért, hogy megvédjük jogaidat, korlátozásokat kell bevezetnünk, amelyek mindenki másnak megtiltják, hogy megtagadják tőled ezeket a jogokat, vagy megkérik a jogok feladására.”

Miért jó ez a felhasználóknak? Természetesen az ingyenesség nem elhanyagolható szempont, de általános vélemény szerint ezeknek a szoftvereknek jobb a minősége is, mivel bárki, ha hibát talál, kijavíthatja azt. Bár a Unix nem olyan felhasználóbarát, mint a napnapság forgalomban levő, grafikus felhasználói felületet nyújtó operációs rendszerek, a GNU révén számos olyan program született, amely mind külsőleg, mind használatát tekintve hasonló a többség által használt (pl. Microsoft-) termékekhez.

Következő cikkünkben a fent említett Linux operációs rendszert szeretnénk bemutatni.

Elender Internet Ügyfélszolgálat
support@elender.hu

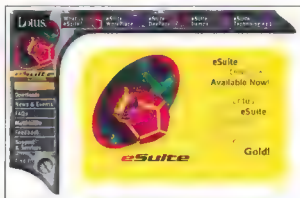

IBM-voks

Alig több mint egy éve még javában folyt a Java alapú Corel Office fejlesztése, aztán pár hónappal később a Corel sutba dobta az egészet, arra hivatkozva, hogy olyan problémák merültek fel, amelyekre korábban egyáltalán nem számítottak. Úgy tűnik, az IBM-nek sikerült leküzdeni ezeket, hiszen hamarosan itt van a Lotus eSuite Workplace, amely kicsivel több, ugyanakkor kicsivel kevesebb, mint a piacon jelenleg kapható office-csomagok.

Számos felmérés készült arról, hogy egy átlagos irodában az office-alkalmazások által nyújtott funkciók hány százalékát használják. Az eredmény megdöbbentő: a legtöbb esetben ugyanígy a kihasználtság mindössze 20 százalékos. Az eSuite ennek tükrében csak azokat a funkciókat tartalmazza, amelyek valóban szükségesek a legtöbb alkalmazáscsomagban. Természetesen ez a méretben is megnyilvánul, hiszen a teljes installáció csak töredéke a megszokottnak. Az eSuite első verziója az NC-kre készült el, a következő változa-

tok azonban már minden olyan hardveren és operációs rendszer alatt futnak, amelyben létezik Java Virtuális Gép (vagyis gyakorlatilag mindenhol). Az Lotus office-csomag négy fő részből, a munkaterületből, a file-managerből, egy web-browserből, illetve az eSuite appletekből áll. Ez utóbbi tartalmazza a levelezőrendszert, a prezentációkészítőt, a szövegszerkesztőt, a számlológépet, a táblázatkezelőt, a kalendáriumot és az address bookot, tehát mindent, amire egy irodában szükség lehet. A munkaterületről gyakorlatilag bármely szolgáltatás könnyen és gyorsan elérhető, természetesen arra is lehetőség nyílik, hogy a felületet kedvünk szerint átalakítsuk. A csomagban található web-browser a Sun HotJava böngészőjén

(folytatás a 48. oldalon)

1998. MÁJUS

Internet kalauz

Javára szövetkezik az IT-ipar java

1998. március 31. minden bizonnyal benne lesz a Java Almanachban, már persze ha valaha is kiadnak ilyet. Az információtechnológiai cégek java – az IBM Magyarország, az IQSOFT, az Oracle Hungary, a Novell Magyarország és a Sun Magyarország – ugyanis ezen a napon jelentette be, hogy létrehozza a Szövetséget a Java technológiáért elnevezésű szakmai tömörülést, amely a Java, illetve a hozzá szorosan kapcsolódó komponens alapú szoftvertechnológia magyarországi népszerűsítésének, elterjesztésének és alkalmazásba vételének közös támogatása érdekében jött létre. A szövetség fő célkitűzése az, hogy a Java technológia és a Corba alapokon nyugvó, szabványos, platformfüggetlen, komponens alapú fejlesztési technológia mind szélesebb körben váljon ismertté a hazai informatikusok körében. Ahogy azt Stark János, a Sun Magyarország ügyvezető igazgatója is elmondta, az elmúlt hetekben hasonló bejelentések hangzottak el a világ más országaiban is.

A Java népszerűsítésének megvalósításában jelentős szerepet kap a magyarországi Java-homepage felállítás, a Java-felhasználók, illetve a Java iránt érdeklődők levelezőlistájának kialakítása, a hazai Java alapú megoldások közös bázisának, valamint a Jával kapcsolatos események és történések nyomon követését lehetővé tevő Java-hírlévél létrehozása. A szövetség tagjai már azon dolgoznak, hogy a Java technológia mind egyszerűbben válhas-

son elérhetővé a hazai oktatási intézmények számára. A Java és a kapcsolódó komponens alapú szoftvertechnológia hazai népszerűsítését segíti elő azon közös kezdeményezés is, amely feleleveníti a Java Programozói Verseny hagyományait, és immár a szövetségben részt vevő cégek által közösen kerül kiírásra a II. Magyarországi Java Programozói Verseny, amelynek pontos kiírása egyelőre nem ismert. Szintén bizonytalan még a Java-homepage felállításának időpontja, de a szövetség tagjai ígéretet tettek arra, hogy legkésőbb az Ifabóig elkészülnek vele (a hálózsem címe feltehetően a www.java.hu lesz). Az Oracle és Sun által közösen létrehozott ICE (Internet Centric Excellence) központ további támogatást nyújt annak érdekében, hogy a Java szekértői bázisa kialakulhasson.

A szövetség célja tehát világos és egyértelmű; mindennekfelett támogatni azt a technológiát, amelyet eredetileg azért hoztak létre, hogy „két mikrohullámú sütő képes párbeszédbe elegendhesen”. Persze a Java már jóval túllépte eredeti feladatkeretét, ennek egyébként a jelen lévő cégek is tanúbizonyságát adják. Az IQSOFT szinte azonnal „rákapott a kávéra”, vagyis a Javára, amely szerintük az üzleti világban új utakat nyithat meg. Az IBM, a Novell és az Oracle jelenlegi termékeiben is támogatja, illetve felhasználja a Java technológiát, de a jövőben ez még nagyobb hangsúlyt kap majd.

Internet kalauz

45

Mit érdemes tudni a Javáról?

(harmadik rész)

Kávéház

Márciusi számunktól kezdődően megpróbáljuk 20 pontban összefoglalni a kilencvenes évek legnagyobb durranását, amely alapján betekintést nyerhet eme új technológiába. Ebbe a számba újabb hat „fejezet” fért be, de esküszünk, folytatjuk, úgyhogy lesz miről beszélgetnie ebéd közben, és végre az Ön számára is értelmet nyer ez az egyszerű szó, mely angolul kávé jelent: Java.

10.

Mik azok a programcskák?

A programcskák (applet) azok a kisméretű programok, melyek a web-böngészőn belül futnak.

Semmi különös nincs ezekben a programcskákban, hiszen hasonlítanak bármely, a gépen futó alkalmazásra. Azért érdekesek mégis, mert segítségével „keltek életre” először a web-oldalak: az animációk és interaktív lehetőségek miatt a World Wide Web izgalmasabb lett.

Ma a Javát már szinte mindenre fel lehet használni a játékoktól kezdve valós idejű grafikonokon keresztül egészen a bonyolult felhasználói programokig. Érdekessé teszi a Java Programcska Értékelő Szolgáltatás (JARS: Java Applet Rating Service), ahol rengeteg alkalmazást tekinthetünk meg, s talán még tanulhatunk is belőle, hogy mitől lesz egy ilyen programcska jó.

Ha nem vagy programozó, és mégis szeretnél egy Java programcskát a honlapodra, ne keseredj el! A web tele van olyan kikötőkkel, ahonnan szabadon átmásolhatod a programcskákat a saját oldalaidra. A Sun JavaSoft helye például egy jó kiindulási pont lehet. A Netscape-nek és a Yahoo-nak is vannak olyan helyei, ahonnan programcskákat vagy további információt lehet szerezni a Javáról.

Mégis, amennyiben a Javáról szeretne társalogni valakivel, jó, ha tisztában van ezekkel a kifejezésekkel (néhol az egyszerűség kedvéért ragaszkodtunk az eredeti kifejezéshez).

Abstract Window Toolkit (AWT): egy osztálykönyvtár, mely a közös kezelőfelület-elemeket (ablakok) kezeli Windows, Macintosh és Motif alatt. Habár jó néhány könyvtár létezik, ez az egy igen gyakran előtérbe kerül, hiszen ez alapján készül el mindaz, amit a felhasználó végül lát, és azért is, mert a Sun eredeti implementációja a fejlesztők körében elégedetlenséget váltott ki.

Applet (programcska): az a Java nyelven megírt program, melyet böngészőn belüli futásra készítettek. A Javával bármely problémára készíthetünk programot, de jelenlegi használata nagyrészt még csak az ilyen programcskákban merül ki.

Bájt kód (bytecode): a Javának azon formája, melyet a Java Virtuális Gép értelmez. A fejlesztők, akik például C++ nyelvben programoznak, egy compiler nevű eszközt használnak a forráskód natív vagy gépi nyelvre történő lefordításához. A Java-compilerek ezzel szemben egy köztes, ún. bájt kódra fordítják csak le a programot. Ez természetesen lassabb, mint a többi megoldás, viszont a végeredmény nem kötődik egyetlen platformhoz sem.

Osztály (class): az objektumorientált beszédnyelvben az objektumok egy csoportjának tulajdonságait határozza meg. Az osztálykönyvtárakba vannak összegyűjtve azon egymáshoz tartozó osztályok, melyek meghatározott programozási feladatokat oldanak meg.

Java Virtuális Gép (Java Virtual Machine): egy alkalmazás, mely úgy viselkedik, mint egy mini-PC, lefordítva

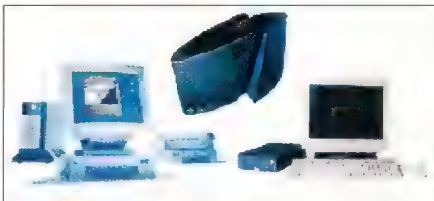
Milyen Java-varázsszavakat érdemes tudnom?

A Java alapvetően egy programozási nyelv, tehát az olyan fülnék, mely nem szokott hozzá a programozás szakkifejezéseihez, minden kifejezés idegennek és értelmetlennek tűnhet.

a Java-kódot, hogy magának a PC-nek már ne kelljen ezzel vesződni. Egy Java programocska változtatás nélkül futtatható bármely operációs rendszer alatt, mely rendelkezik virtuális géppel. A virtuális gépet a Sun írja, és licencszerződés keretében adja tovább, habár az operációsrendszer-gyártók, mint például a Microsoft, gyakran maguk írják meg ezt is.

Java Fejlesztői Készlet (Java Development Kit - JDK): a Sun ingyenes eszköze Java programcskák, illetve alkalmazások fejlesztésére. Léteznek nála kifinomultabb fejlesztői környezetek is, mint például a Symantec Visual Café Pro nevű termék. Mégis, a JDK egy hasznos Java fejlesztőeszköz-gyűjtemény és kiterjedt dokumentáció bármely szintű Java-programozó számára. A Sun természetesen rendszeresen fejleszt új Java technológiákat, és frissíti a készletet, a Java licenc birtokosokat pedig szerződés köti a változások támogatására.

Java Adatbázis Kapcsolódás (Java DataBase Connectivity - JDBC): egy interfész, melynek segítségével a Java programok adatokat nyerhetnek egy adatbázisból. Az adatbázis-fejlesztők, akik elhatározzák, hogy támogatják a Javát, beépítik a JDBC-t alkalmazásaikba.

JavaBean: egyszerű funkciók ellátására készített Java-komponensek, melyeket „összeépítve” akár összetett alkalmazások is készíthetünk.

JavaScript: egy egyszerű script nyelv, mely mind böngésző-, mind pedig szerveroldalon használható. Csak nagyon érintőlegesen kapcsolódik a Javához, és az elnevezés gyakran megtévesztő. A JavaScript segítségével olyan egyszerű feladatokat hajthatunk végre web-oldalainkban, melyek meghaladják ugyan a HTML nyelv lehetőségeit, mégsem igényelnek külön alkalmazásfejlesztést.

Just-in-time compiler (JIT): bár a bajtkód hordozhatóbb, sokkal lassabb, mint a natív gépi kód. Annak érdekében, hogy

persze mértéke még mindig nem lesz akkora, mint a minden-napi alkalmazások esetében.

Objektumorientált: egy olyan programozási módszer, mely újra felhasználható részekre bontja a programozási feladatokat és adatokat; ezeket hívjuk objektumoknak. A Java egy objektumorientált programozási nyelv, ilyen például a C++ is. Objektumorientált kódot gyorsabb írní, könnyebb javítani és újrahasznosítani más alkalmazásokban.

Sandbox (homokláda): a biztonsági modell, mely megakadályozza a Java ámokfutását a PC-n. Ezen a lán belül a programocskák csak egy jól körülhatárolt környezetben tevékenykedhetnek, így nincs lehetősége adatok megromlására, állományok törlésére vagy a merevlemez megformázására.

Java Applet Rating Service <http://www.jars.com/>
JavaSoft <http://java.sun.com/applets/index.html>

12.

Mik azok a JavaBeanek?

A kávészemeket (java bean) megőrölve juthatunk a kávéhoz: az utalás már célzó a felhasználásra is.

A JavaBean lényegében újra és újra használható komponensek, melyek egyenként egy-egy meghatározott feladatot látnak el. Ezeket egybeépítve könnyen készíthetünk magunk is Java-alkalmazásokat. Például képzeljünk el egy programot, mely egy megjelenő ablakban figyelmeztet, amikor új levelelünk érkezik. Ezt a programcskát két JavaBean összeépítésével hozhatjuk létre: az egyik figyelni elektronikus postaládánkat, a másik pedig megjeleníti az üzenetet.

Mivel a Java egy objektumorientált nyelv, minden, amit Javában készítenek el, egy objektum. A JavaBean architektúra egy olyan szabványos mechanizmusra ad lehetőséget, melynek segítségével ezek az objektumok felismerik egymást, és képesek a kommunikációra. A fejlesztőknek egy alkalmazásra van szükségük ahhoz, hogy az ilyen komponenseket egybeépítsék: ilyen lehet a Lotus BeanMachine vagy az Objectshare Parts for Java.

A JavaBean hasonlítanak az ActiveX komponensekre, sőt be is lehet őket építeni az ActiveX programokba. A Beaneket viszont természetesen Javában kell megírni, ezért azok csak olyan platformon futnak, ahol jelen van a Java. Ez a megoldás még meglehetősen új, de a Sun reméli, hogy mivel hasznos az elképzelés, hamar el fog terjedni a fejlesztők körében.

(folytatjuk)

hogy a program letöltődött. A JIT nem változtatja meg az eredeti kódot. Ettől még hordozható marad az alkalmazás, és sebességnövekedés is elérhető,

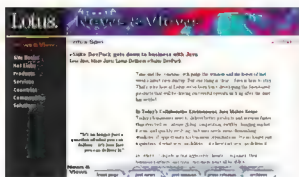
IBM-voks

TIPPEK TRÜKKOK

(folytatás a 45. oldalról)

alapszik, a file-manager pedig a szokásos file-műveletek végrehajtását teszi lehetővé.

Az IBM nagy sikert jósol a Lotus eSuite-nak, ennek pedig igen realis az esélye, tekintetbe véve azt, hogy az eSuite egy olyan területre tör be, ahol jelenleg nincs vetélytárs, és pedig a Network Computerek világa. Persze az is könnyen elképzelhető, hogy sokan az eSuite-ot választják majd a komplex szolgáltatásokat nyújtó, de ugyanakkor irdatlanul nagyra duzzadt és platform-függő alkalmazásokkal szemben.

Egyébként az IBM a Szövetség a Java technológiáért megalakulása után egy nappal újabb jelét adta annak, hogy teljes mértékben elkötelezte magát a Java mellett. Két külföldi előadó ekkor mutatta be a VisualAge for Java legfrissebb verzióját. Az IBM teljes értékű fejlesztőeszköze, amely a vizuális programozást és az objektumorientált technológiát egyesíti, ingyenesen tölthető le az IBM hálózatról. Létezik azonban egy másik, fizetős változat is, ez főképp nagyvállalatok számára készült. Az Enterprise verzió olyan kiegészítő elemeket (pl. JavaBeaneket) tartalmaz, amelyek még inkább elősegítik a gyors alkalmazásfejlesztést. Az új VisualAge for JavaBans igen fontos szerepet játszik a JavaBeans, olyannyira, hogy a „kávészemekből” gyakorlatilag néhány modulattal komplett alkalmazásokat készíthetünk. A JavaBeans tulajdonképpen az ActiveX alternatívája, amely számos előnnyel kecsegtet (ezt hangsúlyozandó, a csomagban megtaláljuk az ActiveX to JavaBeans Migration Toolt). Természetesen mi magunk is készíthetünk JavaBeaneket anélkül, hogy tisztában lennénk a kávészemek specifikációjával – a Visual Age erre is képes.

Kolma Kornél
koko@goliat.eik.bme.hu

Bevezetés a Unix rejtelseibe (14.)

Ahogy azt a sorozat első cikkében ígértük, nem fogunk versenyre kelní a Dallással, ehelyett inkább lényegre törően mutatjuk be a Unix főbb jellemzőit és a rendszer által kínált lehetőségeket (reméljük ez sikerült is). Ezt követően már valóban csak Unix-típekéről és -trükkökről szólnunk, feltételezve, hogy a kedves olvasó nyomon követte a több mint egy éve indult sorozat minden egyes írását (aki esetleg lemaradt egy-egy számról, az a www.webmaster.hu kikötőben megtalálja a „Unix összet”), illetve a gyakorlati során és más forrásokat olvasva gyűjtött új tapasztalatokat. Teveink között szerepel, hogy a következő számtól kezdve részletezen foglalkozunk a Linuxszal. Ez a rendszer az Internetről gyakorlatilag ingyen letölthető, vagy CD-n alig pár ezer forintért beszerezhető (az olcsóság a Linux esetében nem a minőségre utal), és kitűnő alternatívát kínál más, fizetős operációs rendszerekkel szemben.

Yahoo Pager, avagy személyhívó az Interneten!

A pagert, azaz a személyhívót bizonyára a kedves olvasó is ismeri. A Yahoo Pager szolgáltatása (<http://pager.yahoo.com>) valami hasonlót tesz lehetővé az Interneten. Aki gyakran lóg a dróton, valószínűleg nagy hasznát veszi majd ennek, hiszen így például értesülhet arról, hogy barátai, ismerősei kapcsolódottak-e a Hálózathoz. Természetesen a lehetőségeknél itt nincs vége. A Yahoo Pager segítségével például üzeneteket küldhetünk vagy cseveghetünk, feltéve ha a másik fél is úgy akarja. A szolgáltatás igénybevételehez szükséges program egyelőre csak Windows 95 és Windows NT alatt működik, de feltehetően más rendszerek alá is elkészült majd. Egyébként a Yahoo Pager nem tekinthető korszállkító újdonságnak, hiszen hasonló elven működő és kiforrottabb rendszerek már léteznek az Interneten (például a Mirabilis ICQ-ja).

Böngésző-típek

Netscape Communicator:

A Communicator-csomagban található Composer a web-szerkesztők egyik kedvenc HTML-editora, hiszen segítségével egyszerűen és gyorsan készíthetünk esztétikus web-lapokat. A Compostert éppen az ímént felsorolt tulajdonságai miatt ajánljuk kezdő web-mestereknek. Ráadásul, aki nem akar sok időt eltölteni a fő arculat megtervezésével, választhat az előre elkészített HTML-oldalak, az ún. template-ek közül. Amennyiben ezt a megoldást választjuk, keressük meg a File/New menüt, majd kattintsunk a Page From Template opcióra. Ilyenkor két lehetőségünk adódik, választhatunk Template-et a Netscape könyvtárából, vagy az Internetre csatlakozva letölthetjük a számunkra leginkább tetszőt a Netscape Template File hálózatról. A Template kiválasztása után a tényleges szerkesztést a File/Edit Page menü aktiválásával kezdemenyézhetjük. Az előre tervezett oldalak felhasználására egyébként semmilyen korlátozás nem vonatkozik, tehát szabadon alkalmazhatjuk kereskedelmi oldalak létrehozására is. Persze Template-eket „kölcsonvétehetünk” más oldalakról is, de vigyázzunk, a legtöbb oldalt már copyright védi, így ezek inkább csak ötletként szolgálhatnak. (Ha mégis ezt az utat választjuk, böngészés közben kattintsunk a File/Edit menüre, ezután megjelenik egy dialógus-ablak, amelyben meghatározhatjuk, hogy az éppen megtekintett oldalt hová mentse a böngésző. Ez a trükk akkor is hasznos lehet, ha az oldalt csak később akarjuk előhívni.) Aki esetleg odzkodnak a Template-ektől, segítségül hívhatják a Composer „varázslóját”, is, amellyel szintén gyorsan elkészíthetjük egy-egy web-oldal sablonját. A varázsló, vagy angolul wizard előhívása szintén a Composer File/New menüjéből történik, most azonban a Page From Wizard opciót kell kijelölni a legördülő menüből. Ezt követően kinyílik egy új ablak, amely lépésről lépésre vezet végig a HTML-oldal megalkotásán.

Ha már ennyire belemélyedünk a HTML-szerkesztésbe, akkor ejtsünk pár szót arról is, hogy mit tehetünk annak érdekében, hogy minden általunk szerkesztett oldal azonos színpáraméterekkel és háttérképpel rendelkezzen (ez különösen akkor hasznos, ha a hálózaton található oldalaknak csak a tartalma különbözik, de az arculat több-kevesbe azonos). Keressük meg a Composer menüben a Format/Page Colors And Properties. A Page Properties dialógusablakban megszabhatjuk a háttérszínt (vagy azt, hogy milyen képet használjon háttérként), a linkek színt és egyéb paramétereket. Ha végeztünk a beállítással, jelöljük be a Save these settings for new

TIPPEK TRÜKKOK

TIPPEK TRÜKKÖK • TIPPEK TRÜKKÖK

pages opciót, majd kattintsunk az OK gombra. Ha ezt követően hozunk létre új HTML-oldalt, az mindig az általunk korábban beállított jellemzőkkel bír majd.

Bár – ahogy azt korábban említettük – a Composer kezelése nagyon egyszerű, ha mégis „eltévednénk”, kattintsunk a jobb egérgombbal a Composerre. Ekkor megjelenik egy legördülő menü, amely számos információt tartalmaz a rendszer aktuális állapotáról.

Internet Explorer:

Bizony néha már idegtépő, hogy az Explorer indításakor a böngésző automatikusan felkeresi a Microsoft főhadiszállását (persze nincs ez másképp a Netscape esetében sem)... Természetesen ezt le lehet tiltani, de létezik egy jobb megoldás. Megszabhatjuk például, hogy indításkor bookmark-fájl vagy egy általunk tervezett oldalt (amelyen például kedvenc címeink szerepelnek grafikus elemekkel kiegészítve) töltsön be a böngésző. Tegyük fel, hogy az általunk tervezett oldal a C:\utils\internet\könyvtárban, kezdő.htm néven található. Keressük meg a Navigation fület a View/Option menüben, majd az Addressben adjuk meg az elérési utat és a fájl nevét. Az új kezdőoldalt az Apply és az OK gomb segítségével tehetjük érvényessé. Az Internet Explorer következő indításakor már a C:\utils\internet\kezdő.htm oldal jelenik meg a képernyőn (természetesen ilyenkor Internet-kapcsolat nélkül is megőrténik, mivel ez egy lokális, winchesteren tárolt oldal). Ezzel a módszerrel egyébként komplett hálózatelemeket is létrehozhatunk, tehát a kezdő.htm-ben szerepelhet olyan link, amely egy másik lokális oldalra mutat. Ez a trükk nem csak az Exploremel, hanem a Navigatornál is alkalmazható.

Egy-egy web-site meglátogatásakor szinte majd minden böngésző

átmeneti tárolóba (cache-be) menti az aktuális oldalakat, így azok egy későbbi látogatás során nem az Internetről, hanem a winchesterről tölthetnek be. Nincs ez másképp az Internet Exploremel sem. A Microsoft böngészőjénél be tudjuk állítani, hogy az átmeneti tárolóban lévő dokumentumok milyen feltételek teljesítése esetén frissüljenek (azaz tölthetnek le újra az adott hálózatról). Ezt az Advanced fülben tudjuk megszabni, amely a View/Options menüben rejtező. Választhatjuk a Never opciót, ekkor az oldal csak egyszer tölthető le, és többet soha nem aktualizálódik (ezt például a CNN esetében nem célszerű kijelölni). A következő alternatíva az Every Visit to The Page, ami azt jelenti, hogy a web-oldal minden látogatás alkalmával újra letöltődik (ekkor a cache tulajdonképpen értelmet veszíti, hacsak nem azért használjuk, hogy később offline „kutassunk” benne). Kompromisszumos megoldást kínál az Every Time You Start Explorer opció, amely csak az Explorer újraindításakor frissíti az oldalakat (ez a default érték).

Az előző számban írtunk arról, hogy a Netscape Messenger támogatja a színes levelek fogadását és küldését. Erre természetesen az Internet Mail is alkalmas, persze ilyenkor át kell tennünk a HTML-formátumú levelek használatára (ez úgy tehető meg, hogy a levél fejlécében a Format menüből a HTML-t választjuk). Ilyenkor nem csak a karakterek színét, hanem betűtípusát és méretét is magunk választhatjuk. Ez a lehetőség csak akkor alkalmazható, ha biztosak vagyunk abban, hogy a címzett levelezőprogramja képes a HTML alapú levelek megjelenítésére (levelezőlistánál ne is próbálkozzunk, reménytelen!).

Kolma Kornél

kolma@webmaster.hu

Örök sláger: az SMS

(Online Global SMS Messaging)

www.mtn.co.za/regulars/sms

A közhiedelemmel ellentétben továbbra is működik a sokak által kedvelt, ingyenes, dél-afrikai SMS-küldő szolgálat – az oldal tükrözései azonban már valóban nem továbbítják az üzeneteket.

Az MTN minden olyan GSM-szolgáltató hálózatába eljuttatja a rövid, szöveges

üzeneteket, amellyel barangolási szerződése van, így a legördülő menüből a magyar Pannon GSM és a Westel 900 neve is előbukkan. Ez utóbbi szolgáltató neve azonban a Help oldal ama (rövid) listáján is szerepel, amely azokat a telefonátvitel-szolgálatokat sorolja fel, amelyekhez nem jutnak be az SMS-ek – a Westel közismerten

leltíja az Internetről érkező üzeneteket.

Korábban megadhattuk e-mail címünket, hogy visszajelzést kapjunk, megkaptuk-e a címzett a küldeményünket, ám miután megduplázták a szerver küldő kapacitását, ezt a lehetőséget levették a szerverről. Bizunk abban, hogy így már egy SMS sem törlődik le a szerverről, mind célba ér.

online global sms messaging

Szívélyes üdvözlettel

www.ddd.hu/kepeslap

clauder.sote.hu/vkl

www.sienet.hu/lev

A postaköltségek emelkedése miatt is egyre jobban divatba jön az elektronikus képeslapok küldése. A fenti helyek azon magyar „postaszolgáltatók” körébe tartoznak, amelyek minden képeslapot ingyenesen juttatnak el a címzethez.

3D esetében a lapokat különféle kategóriákba sorolták (humor, építészet, állatok stb.), és kicsinyített méretű képekkel ellátott katalógusból választhatjuk ki alkalomhoz illő küldeményünket. A Sienet alapvetően két kate-

góriát kínál: autós lapokat és a sokak által kedvelt Boris Vallejo fantasy-képeit – az ő festményeiből galériát is találunk a www.sienet.hu/boris címen.

A címzett nem magát a lapot találja meg a postaldájában, hanem csak egy értesítést, mely szerint képeslapja érkezett, amit az azonosító és a jelszó megadása után a böngészőjével tekinthet meg. Ezzel jelentős mennyiségű csuklástól kíméljük meg magunkat, hiszen a címzett sem minket, sem nőnemet felmenőnket nem fogja emlegetni amiatt, hogy kéri a fájlokkal terheljük a postaldáját. Persze az is igaz, hogy a mail-on előfizetői az ilyen lapokat nem tudják megnézni...

Lőrincz Miklós Nick
mlorincz@elender.hu

Hogyan Interneteznek a vakok?

Néhány évvel ezelőtt, amikor az Internetet itthonról mindenki csupán karakteresen tudta elérni, nagy előrelépést jelentett a vakok számára a Hálózat felfedezése. Egy olyan világ, ahol a látássérülteket is hozzájuthatnak minden információhoz úgy, hogy nem kell megkérni látó társaikat, hogy segítsenek felolvasni az őket érdeklő cikkeket, könyveket, egyéb dokumentumokat. A technika viszont fejlődött, elérte a grafikus rendszerek használatát, képekkel teli honlapok tömkelege... A vakok beszélőrendszerei pedig még nincsenek felkészítve arra, hogy ezeket az anyagokat jól, élethűen tudják visszaadni. Így aztán a „megkülönböztetés nélkül” társadalomban is periferiára kerültek a vakok.

A helyzet természetesen nem annyira tragikus, ahogy az első olvasatra tűnik, hiszen egyre több iskoláról, munkahelyről – sőt otthonról is – egyre több látássérültet lehet látni az Interneten használni.

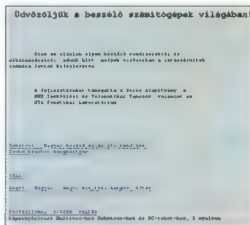
Egy látássérült felhasználó esetén mindenféleképpen figyelembe kell venni azt, hogy karakteres kezelőfelület kell biztosítani számára, mert a mai beszélőrendszerek (főleg Magyarországon) csak ezekre (pontosabban csak a DOS-ra) vannak felkészítve. Érdemes valami DOS alatti terminálemulátort (NCSA Telnet, Terminate, Nettamer) használni. Belső (Novell) hálózati

használatok az elektronikus levelezés probléma nélkül megoldható, hiszen ezek az operációs rendszerek a DOS-t bővítik ki. (Levelezésre jó lehet a PMAIL is.) Az e-mail elősegíti a vakok és látók közti kapcsolattartást (ismerkedést), tehát pszichológiai hatásai is vannak – az Interneten kevésbé hökkennek meg a vak embertől –, másrészt hasznos információkat lehet nyerni a levelezőlisták (HIX), hírlevelek (Internetto, Edupage) anyagából.

Egyéb szolgáltatások (TELNET, FTP, WWW, GOPHER stb.) használatához érdemes egy szervergépre feljelentkezni, karakteres kezelőprogrammal.

Belső hálózatok esetén az NCSA Telnetje bizonyult a leghasználatosabbnak (igaz, az ékezetek megjelenítése nem minden esetben tökéletes), telefonvonalon történő közvetlen kapcsolatra pedig ajánlatos valamelyik DOS-os modemoz programot alkalmazni. Az egyre fejlődő „felhasználóbarát” programok kezelése a vakok számára nem a legmegfelelőbb, hiszen ezek nagy része a vizuálitáson alapszik, úgyhogy a látássérültek számára az internetezés megtanulása szinte egyenlő a UNIX rendszer elsajátításával. Ennek is van előnye: gyorsabb az adatokhoz való hozzáférés, s így néha kompenzálódik a képernyő-olvasási sebesség.

Mégis a World Wide Web (WWW) a legerősebb információforrás, mely a legtöbb gondot is okozza. Ahány ember, annyi homepage, így igen változatos a web-lapok megjelenési formája. Ezek az oldalakon található kép és egyéb hivatkozás is a szövegben kívül. Az „új” HTML szerkesztési mód, a frame is gondot jelent elég sok helyen, a látássérültek a UNIX alatti Lynxet vagy a DOS alatti DOSLYNX-et használják. Külföldön bevett szokás, hogy az oldalaknak elkészítik a frame-es és a noframe-es változatát is, s a képek mellé rövid tájékoztató szöveget (hogy mi látható a képen) is elhelyeznek. Ez nem csupán a vak felhasználóknak segítség, de sok helyen (főleg iskolákban) nincsenek olyan gépkonfigurációk, amelyek segítségével gyorsan és egyszerűen lehetne olvasni a multimédiával „bővített” anyagokat. Igaz, hogy a már többször is emle-

Vakablak – magyarul

Míg a karakteres operációs rendszerek esetében viszonylag egyszerű olyan szoftvert készíteni, amely a képernyőn megjelenő üzeneteket felolvassa, a Windows – és egyéb grafikus szoftverek – megjelenése ismételt hátrányos helyzetbe hozta a vakokat, hiszen egy ikont jóval nehezebb „elmesélni”.

Természetesen a törlőközt most se dobta be senki, a kísérletek – hogy az „ablakok” a vakok számára is ki lehessen támi – szinte a Windows megjelenésével egyidejűleg elkezdődtek, és Amerikában már működő rendszerek is vannak.

Egy beszélőrendszer használatának fontos az, hogy milyen hardware-t használunk (milyen a beszédreérthetőség, hogyan csatlakozik a számítógéphez, hangkártyával vagy soros/párhuzamos porton), és fontos a képernyőolvasó program is, hiszen ez teszi lehetővé az információk kihangosítását. Ezekből a képernyőolvasókból külföldön már elég sok van, az Internetről is letölthetjük jó néhányat a demókat: WinEyes, Windows Bridge, Jaws stb. Szinte kínálgózik az ötlet: ha egy magyar beszélőrendszer és egy

képernyőolvasó szoftver közé beillesztenénk egy interfészt, akkor a Windows magyarul is megszólalna...

Az ötletből meg is született az MBA, ami a Magyarul Beszélő Ablakok magyar rövidítését takarja. Az MBA egy teljesen magyar fejlesztés, amely szoftveresen teremt kapcsolatot a Windows alapú képernyőolvasók és a szabványos, soros/párhuzamos felületre illeszthető magyar beszélőrendszerek között.

Az MBA nem csak a Windows 3.1x és Windows 95 operációs rendszert, hanem a hozzá tartozó felhasználói programokat is használhatóvá teszi a vak és gyengén látó emberek számára, vagyis a WinWordot, az Excelt, s ami ebben a lapban különösen fontos, a böngészőket is alkalmassá válnak a beszédés hozzáférésre.

A Windowst úgy készítették, hogy azt a „hozzá nem értők” is tudják használni. Az MBA nem igazán javasolható a tapasztalatlan felhasználóknak, hiszen egy olyan rendszerről van szó, amelyben nem érvényesek a vakok által jól megszokott módszerek: a karakterenkénti szövegolvastatás és az olvasókurzor lap tetejére/aljára mozgathatása, hiszen mindez lehetetlenné teszik az átméretezhető ablakok.

A program hasonlít a „csöbörbő” dővbörő” esetéhez, hiszen az MBA csak előre feltelített Windowstra rakható fel, így a szoftver telepítéséhez aztán mindenféleképpen kell egy látó segítség. Nem könnyű előtte a beszélő-szoftver vagy a képernyőolvasók felinstallálása sem, ám ha átvégzünk az installálási procedúrán, egy vakon is használható Windowst kapunk, s ezen keresztül levelezés és böngészőprogramok használatához juthatnak a vakok és gyengén látók. (A játékgépek, rajzok, animációk természetesen nem használhatóak, hiszen a rendszer nem „meséli el a képernyőt”, hanem feldolgozza a megjelenő információkat...) Az MBA – amelynek használatával a látássérültek munkavállalására, beilleszkedésére lényegesen több esély van – egyéni kezdeményezésen jött létre. Kitejelését semmilyen pályázati intézmény, szervezet, jogi, nem jogi, illetve magánszemély anyagilag nem támogatja, csupán a BME TTT szakmai és erkölcsi támogatását tudhatja maga mögött... Aki többet szeretne megtudni a programról, az keresse fel Ecsedi Csabát a (+36-1) 292-33-57-es telefonszámon vagy az ecsedi@c3.hu e-mail címen.

P. Zs.

getett Nettamer fejlesztői olyan böngező elkészítései is fázadnak, mely hasonló képességekkel lenne el-látva, mint grafikus társai (pl. Real Audio hanglejátszás), de jelenleg (1998 márciusában) ilyen szolgáltatás még nem áll rendelkezésünkre DOS alá. Magyarországon a Magyar Elektronikus Könyvtár (MEK) gondol kifejezetten a vak felhasználókra, amikor oldalainak bővítésekor és fejlesztésekor megtartja ama formáját is, amelyen keresztül a látássérült felhasználók is könnyedén tudnak információt letölteni. A MEK igen hasznos gyűjtemény a vakok számára (is), olyan információkhoz juthatnak hozzá az érintettek, melyek könyv alakban való beszerezése, annak felolvasása igen költséges (a kazetta, a felolvasó és a felvevő ára magas) és időigényes munka.

A világ több országában van külön nem látók számára létrehozott Internet-szite, ezek nagy részét az adott országban működő vakok szövetsége üzemelteti. Magyarországon csupán kezdeményezések voltak ez ügyben, mégis születtek eredmények – magánzemélyek munkájából. Jelenleg egy levelezőlista és két homepage áll a vakok és a vakok írást érdeklődők rendelkezésére. A levelezőlista egy zártkörű fórum, melyen a magyarul beszélő látássérültek megbeszélhetik problémáikat, gondjaikat egymással, s szakmai segítséget kérhetnek, adhatnak másoknak (részletes információ: markus@jazzmusic.demon.nl). A homepage-ek

teljesen nyilvánosak, a vakok élete iránt érdeklődő látó felhasználóknak is nyújthatnak érdekességeket. A <http://www.c3.hu/~eesedi> címen a BME-n fejlesztett beszélőrendszerek és szoftverek demói, dokumentációit találhatja az érdeklődő, míg a <http://www.elender.hu/~pille> honlapon sokféle anyag megtalálható: felhasználói programok, játékprogramok, vak szerzők művei, a Vakok világa című folyóirat számai, linkek más vakokkal foglalkozó szervezetekhez stb.

Ma már egyre több látássérült fiatal tanul közép- vagy felsőoktatási intézményben, ahol a tanulók számára lehetőség nyílik az Internet használatára. A programok beszerzése és azok használatának megtanítása elsősorban nem anyagi háttérrel, hanem egy kis odafigyeléssel igényel...

Pál Zsolt
pille@elender.hu

Szerzőnk, Pál Zsolt maga sem lát. Ha valamikor, hát épp az ő esetében érezzük, hogy mennyire rossz szó a „világtalan”, hiszen ez a cikk épp arról tanúskodik, hogy nemhogy a világról, még a virtuális világról se mondanak le egyszerűen azok, akiknek nem adatik meg a látás. Az írást egyébként (a vakakról szólóval együtt) DOS-os Wordben kaptuk, az Interneten keresztül, s ha nem beszélünk telefonon a szerzővel, soha nem derül ki számunkra, hogy sorstársairól és sorstársainak ír.

Web-lap vakok számára

(Washington Post, 98. épr. 4. – Edupage)

Az Egyesült Államokban fokozatosan nő azon vak emberek száma – most hozzávetőleg félmillióan lehetnek –, akik rendszeresen használnak számítógépet a munkájukhoz, tanuláshoz vagy éppenséggel kikapcsolódás céljából.

Szinte naponta hallani olyan technológiai újdonságokról a szöveg-hang-scannerek, Braille-nyomatok és speciálisan tervezett szoftverek terén, amelyek segítenek átörni a látványorientált World Wide Web ikonok és más grafikák által felállított korlátjait. A Blind Industries and Services of Maryland Baltimore-ban megnyitotta általánosán elérhető grafikus lapját, amely mind a vakok, mind a látók számára hordoz információkat. A www.bism.com címen elérhető lapot speciálisan úgy tervezték, hogy grafikát is tartalmazzon, mondván: „Nem akartunk egy egyszerű, unalmas képernyőt, mert látó emberek is látogatják az oldalt.”

A grafikabárát lap megalkotása a hagyományos Internet-tervezési koncepciók „jelentős mértékű felülvizsgálatát” igényelte.

Gavallér szolgáltatók

Több folytatódik a verseny az Interneten a felhasználókat, sokan vélik úgy, hogy ingyenes megajátókkal érdemes magukhoz csalogatni a web-építőket, s az általuk szőtt hálószerkezet révén látogatott lesz a szervertük, ezáltal pedig értékes a reklámfelületük. Mivel az 1-2 megajátó kínálókkal már lassan Dunát lehet rekesztani, újabb divat van kibontakozóban, ma már az 50-100 megajátó felajánlását sem riadnak vissza a freeweb-szolgáltatók. A régiók is érzik ennek fenyegető hatását, ezért az elmúlt hónapban néhányan megemelték a kvótát. Például az Angelfire-nél (www.angelfire.com) és a Tripodnál (www.tripod.com) 5, a Geocitiesnél (www.geocities.com) pedig 6 MB hely vár a jövő web-építőkre.

A mai web-mestereknek persze sokszor már ez is kevés, ezért örömmel jelentjük, hogy újabb hely nyílt, ahol immáron 100 MB szabad helytel gazdálkodhatunk szabadon. A <http://www.neocetf.com/services/cim> címen elérhető oldal nem csupán a megajátók terén gavallér, engedi a CGI-k futtatását, sőt például CHAT és nyilvános FTP is van. Ezenkívül tervezik TELNET és POP3 (ingyenes levelező) szolgáltatás beindítását is.

A szolgáltatásról csak a legjobbakat lehet elmondani, a site üzemeltetői mindent megtesznek a felhasználókért.

Már Magyarországon is felismerték az ingyenes szolgáltatásban rejlő üzletet. Az elmúlt hónapban például rengeteg kereseték fel a <http://www.nexus.hu> címen elérhető site-ot, amely az ingyenes w3 szolgáltatáson kívül ingyen levelezést is nyújt.

Szalay Dániel
dszalay@webmaster.hu
<http://www.megaram.hu/~szdoni>

A múlt hónapban az egyik ilyen ingyenes szolgáltatóval játékok kezdtrünk, amit ezúttal folytatunk. Arra a kérdésre, hogy mennyi a regisztrációs idő az Extránál, a b.) válasz volt a helyes, vagyis automatikus a regisztráció. A helyes megfejtők közti soros-lás során két olvasót részesítünk Extra-díjban, Szentpéteri Gábor (980062@srever.tjagdebr.sulinet.hu) és Szabó Zoltán (teddus@westel900.net) 2 megajátó helyett négyet teríthet be ingyenes web-oldalával, Hajdú Zoltán (zhajdu@dragon.klte.hu) és Kuti Ákos (karfiol@szt-istan-gimn.hu) pedig az év végéig ingyen kapja az Internet Kalauzt.

Mai kérdésünk: Kínál valamilyen más ingyenes szolgáltatást az EXTRA? B. a felhasználóknak?

A lehetséges feleletek:

- Igen. Pl.: számlálók, levelezőlista stb...
- Nem, talán majd lesz.
- Nem, és nem is lesz.

Nyereményben azok reménykedhetnek, akik a helyes választ május 20-áig megadják a www.extra.hu címen található űrlapon.

Ahogy Vámos Miklós a Lehetősebb műsor kezdetén, mi is fáradszónalisan definiáljuk, hogy mi a MACI. és fáradszónalisan ismételtük, hogy a Magyar Címtárba azokat az új magyar hálózsmeket várjuk, amelyek még nem szerepelnek a tavalyi tavasszal indított, s zóta havonta gyarapított, lassan három ezer „linket” tartalmazó címtárunkban. Ezt a www.ikalauz.hu oldalról kiindulva lehet megtekinteni, s ugyanitt online regisztrációt lehet adni az új hálózsmeket „benevezni”. Az online regisztráció nem jelenti az adatbázis azonnali módosítását, csupán egy e-mailt, amelyet először a szerkesztőség dolgoz fel, és jelentel meg a papír alapú Internet Kalauzban. Megjelenés után, az adott cím friss cikkeivel együtt frissül a web-oldal, és akkor bővül ki a Magyar Címtár is az éppen megjelent polkötlet sorával.

Azt is el szoktuk mondani, hogy ez nem tematikus lista, ilyenekből egyre több van a Világhálón, sokkal inkább egy illusztráció, amely hónapról hónapra mutatja olvasóinknak, hogy miképp gyarapszik a web magyar firtálya, s demonstrálja, hogy ki mindenki épít web-kikötőt. Most is jelen van mindenki, a számítástechnikai kft.-ktől az iskolákig, az állatklinikáktól a turistagyeűletekig, a névlegykartya-áruádtól a Zsolnay Porcelángyártó... (Csak zárójelben: Herend epp az egy hónappal ezelőtti polkötletben szerepelt, lehet, hogy ezt olvasva reagált a Zsolnay web-mestere

A mi MACI-nk (13.)

Budabau Uszodatechnika Kft.

www.elender.hu/budabau

Budapesti Autófontó Társulás

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

Cartographia Kft.

www.cartographia.hu

Central-file central-file.westel.hu

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

Chat+progs+games+ingyenes

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

Cuccok-R.P.H. members.tripod.com

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

Chronos (Commodore Plus4, C64

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

programok archivuma)

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

d-eyes.jp1e.hu/~chronos

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

Computer Player Cheat Base (cím-

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

váltózas) web.externet.hu/cplayer

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

CYBER Császár Károly Sportrepülő

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

Egyesület, Kaposjólak

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.igm.hu/partners/csaszar/

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

CyberWorld www.adam.hu/~erratic

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

DAC (Dunai Repülőgépgyár Rész-

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

vényrtárság) www.danubian.hu

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

DJW web-oldala – Versek és képek

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

pingvin.fulnet.hu/~lignator

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

Dolby honlapja (címaváltózas)

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

web.externet.hu/dolby

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

Dráma Margarín

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.c3.hu/~szia/zene/index.htm

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

Drog@lapok

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.vekol.vain.hu/~droglapok/

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

Dual könyvelőiroda

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.cheam.answare.hu/~dual

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

Ecoart www.ecoart.hu

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

Egy kis linkgyűjtemény

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/SiliconValley/

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

Haven/9034/inkek.html

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

Első Magyar Internet Szaknévsor Kft.

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.yellowpages.hu

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

ELVIRA – Elektronikus

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

www.geocities.com/RainForest/Vines/8866

pótkötet)

Kajak-Kenu Magazin
www.geocities.com/Baja/6612/
Kálnai Marcell honlapja
members.xoom.com/marci/index.htm
Káosz Katakliizma www.
thepentagon.com/kaoszkatakliizma
Kapurendezések és mosóberendezések
www.elender.hu/~mayerk/
Katona Mátys matyas.netchicken.hu
Kecskeméti Orchestra
members.tripod.com/~kecskemety
Kék Kereszt Alapítvány
www.c3.hu/~kekkereszt
Kesro alias MI Honlap
www.nexus.hu/kesro
Keve-Víz Kft.
www.angelfire.com/az/keve/
Knight Rider-oldal
www.geocities.com/SiliconValley/
Haven/9034/knight.html
KőPé kope.netchicken.hu
Kossuth Lajos Gimnázium és
Szakközépiskola, Sátoraljaújhely
server.kossuth-sajhely.sulinet.hu
Kovács Gyula Honlapja www.
geocities.com/Yosemite/Gorge/2182
Kőrösök Völgye Turista Egyesület,
Békéscsaba
www.vpsz.bme.hu/~kvte/index.htm
Kötelező olvasmányok napló
www.geocities.com/SiliconValley/
Haven/9034/olvnapi.html
Kreisz Renáta
www.extra.hu/monress
Kvalix Automatika Kft. www.kvalix.hu
L_Gaga's Homepage
www.a-vip.com/_l_gaga
LeisureTime-Guide
www.leisuretime-guide.com
Leslie's Home Page
w3.datanet.hu/~leslie1
LIONSON Consulting
w3.datanet.hu/~lionson
Loveparade www.loveparade.com
Magyar Titanic honlap
web.externet.hu/titanic
Magyar Transroute Rt.
www.mtransroute.matav.hu
Marcali VSZE női kézilabdacsapat
extra.hu/leki
Második Látás come.to/mlatas
Mátészalka Kórház
www.matav.hu/uzlet/mszkh/
Melanoma alapítvány honlapja
www.rfog.hu/melanoma
Metrowerks magyarországi
disztribúció www.tvnet.hu/~bertdolf
Mezőkúvendi Bútoripari Kft. honlapja
www.geocities.com/
madisonavenue/7379/index.html

Mobilstar Autótechnikai Kft.
www.mobilstar.hu/
Mozi-Világ (címváltozás)
web.externet.hu/mozi-vilag
MSZP Miskolc
www.oh.hu/mszpmiskolc
Multi Point Hungary Rt.
www.multipoint.hu
Nemzeti Boxer Klub
www.odleth.hu/kutya/boxer/
NET-TV nettv.tvnet.hu
Neumann Balázs
www.geocities.com/eureka/gold/2908
Névjegyárnyalt az Interneten
www.extra.hu/nevjegy
NINO grafika
www.megaram.hu/~nino
NOVA www.ahol.com/~nova
NYE-SY ALARM autó- és
lakásriasztók szerelése, telepítése
www.nye-sy.hu
Olga
www.ahol.com/~nova/picurka.htm
Online postálada rendelése saját célra
vagy akár ajándékba!
www.weset.hu/~panczel
Palást István www.extra.hu/palasty
Pali homepage (új!), a „Benke-web”
első társalapja pali.home.ml.org
Panoráma Panzió, Hóidő
www.euroastra.com/panzio
PDP-11 történelem
www.netweb.hu/hamster/pdp11/
Pergamen sci-fi és szerepjáték
magazin fantasy.elender.hu
Piliscsaba honlapja
www.piliscsaba.hu
Power Dance Hall www.power.hu
Prágai Magyar Református Net (új)
www.muujweb.cz/www/RefNet/
PUNK TOTO
www.geocities.com/SunsetStrip/
Underground/1635/toto.html
Quadriga Kft. www.quadriga.hu
Quake.hu quake.pganet.com
Rebellion Homepage
goliat.eik.bme.hu/~greg1
Reko Tamás oldalai
www.extra.hu/reko
RÉM Kreatív Csoport www.rkcs.hu
Sarkady Richárd honlapja
www.kiskapu.hu/users/sarkady
Scooter
www.port.hu/vendeg/cool/freetime/
dj/hot/scooter/index.htm
Sédexpo Általános Kiállítás
és Vásár, Veszprém
www.informax.hu/bd
Snoopy Videotéka
www.dunanet.hu/~snoopy/
Somogy megye www.somogy.hu
Suxo's Homepage
www.gamif.hu/suxx
Szabó Tamás Home Page-e
members.tripod.com/~sztamaz/

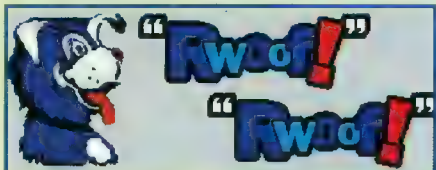
Szász Ferenc Kereskedelmi
Szakközépiskola 195.199.11.2
SzB honlapja (címváltozás)
web.externet.hu/szb
Talk Cafe
www.accentcomm.com/talkcafe
Taylor Home Page
w3.datanet.hu/~k-szabo
Tele Fiction Magazin
www.agria.hu/tfm/
Temes Hivatalos Honlapja
www.audit.matav.hu/temes
Testvérek
www.angelfire.com/ms/yatos2
Testvérek Home Lapja Új
www.angelfire.com/ms/yatos2
The Judy B. Home Page
www.extra.hu/judy/
Tisza Volán Rt. www.tiszavolan.hu
Tittmann János lapjai – Csolnok és
Kíva története
tittmannjanos.home.ml.org
Tóth Gábor festőművész
www.ahol.com/~nova/g_tot.htm
Tóth Roland ond.vein.hu/~rolka
Tözsdeforum www.tozsdeforum.hu
Tözsdeforum
members.tripod.com/~vgy/tozsde
Tudomány Nyelviskola WebVilága
www.tudomanynyelviskola.hu
Új Billiard & Darts
www.datanet.hu/billiard
VaPe nem hivatalos honlapja
www.iit.uni-miskolc.hu/~varga9
Varga Gábor
www.angelfire.com/thi/gvarga
Városi Biciújság Barátai
www.vbb.hu
Vasárnapi Hírek
www.nepszava.hu/vh
VAX-oldalak
www.netweb.hu/hamster/vax/
Veres Csáldi Váltakozás
www.biharinfo.elender.hu/vetacsav/
Vidámpark honlap
www.sch.bme.hu/~csabus
Virtual Hungary VirtualHungary.com
Vízum Centrum
www.chteam.answer.hu/vizum
Vlad's Page www.pronet.hu/vlad
Vörösvári Állatklinika
vet.info.hu/praxis/pv_var.htm
WCW www.wcwrestling.com
WEB-FAZÉK
www.externet.hu/webfazek/
Winkler Balázs és a Nógrád
megyei ifjú költők
pingvin.lulnet.hu/~lignator
Y-akták Magazin
www.agria.hu/y-aktak/
ZamiNet zami.netchicken.hu
Zolix's Home
members.tripod.com/~zolix
Zsolnai Porcelángyár Easy Shopping
rendszer www.zsolnai-pecs.hu

Kutyahoroszóp

(Rwoof!)

www.rwoof.com

„Ebben a hónapban kicsit érzékenyebb lesz az átlagosnál, agresszíven fog reagálni még a legapróbb változásokra is. Talán hihetetlen, de a csillagok állása nem csak ránk, emberekre van befolyással, hanem kedvenc ebünkre is. A kutyahoroszópból Ön is megtudhatja, hogy az egyébként kiegyensúlyozott négylábú miért viselkedett az elmúlt hetekben olyan furcsán és különösen. Természetesen ilyen esetekben legjobban, ha éreztetjük vele, hogy ő a család legfontosabb tagja. Halmozzuk el jobbnál jobb falatokkal, vegyünk neki műcsontot, hogy ne a postás látárat harapja ketté. A Rwoof! hálózatosan minden megvan, amire egy aggó-dó gazdának szüksége lehet.

Vásárolhatunk jobbnál jobb kutyaeledelt, sampont, játékokat és nyakörvet, vagy olyan ágyat, amelyben még a legkényesebb uszárk sem mondja (ugatja), hogy ebül érzi maberekre van befolyással, hanem engedhetik meg az efféle csebecbecsüket, számukra csak egy lehetőség marad: indítsák kedvencüket a „Hónap kutyája” versenyen, a fődíj 100 dollár, amit a „dog-shopban” lehet levásárolni.

Bálnák végveszélyben

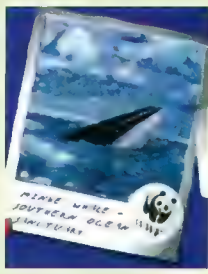
(Southern Ocean Whales Sanctuary)

whales.org.nz

1994-ben – több ezer Új Zéland-i polgárnak köszönhetően – megszületett a Dél-óceáni Bálna Oltalom. Az

egyezmény megszületése akkoriban igen nagy szónak számított, az aláíró országok ugyanis vállalták, hogy a jövőben egyetlen bálnát sem fognak elejteni. Sajnos az évek múlásával a bálnák száma mégis egyre csak csökkent és csökkent. Hogy miért? Az egyezmény csak a haszonszerzés céljából végrehajtott bálnavadászatot tiltja, viszont lehetőséget biztosít arra, hogy tudományos kutatások részeként

bálnákat fognak be. Mindez végül is azt eredményezte, hogy az elmúlt évben több mint 500 bálna került vágóhídra, onnan pedig főként a japán húsiacra. Ezt egyébként dr. Scott Baker egyetemi tanár húsmintákon elvégzett DNS-analízise is kimutatta. Ha továbbra is folytatódna a japán „kutatások”, akkor a bálnák néhány éven belül eltűnnek az óceán déli részéről...

BŐRÖND

Nyugat-Szamoa

(Western Samoa)

www.interwebinc.com/samoa/tourism.html

Nyugat-Szamoa. Nem valószínű, hogy e név hallatán milliók csapnának a homlokukhoz, hogy „ja persze, már voltam ott, gyönyörű hely, főleg az a kis templom a sarkon”. Ez az aprócska sziget egyike azoknak a földi paradicsomoknak, amelyeket egyszerűen nem lehet megenni, még ha számtalan van is belőlük elsősorban, különösen a Csendes-óceán déli térségein. Vakítóan fehér homok, karcsú pálmák övezte öblök, zsúfoltságmentes és szennyezetlen part. A turisták állítják, hogy nincs még egy ilyen barátságos lakosokkal megáldott sziget a környéken. A szállás olcsó, a közbiztonság jó, az átlaghőmérséklet 27 fok, egy szóval kiváló nyaralóhely, feltéve, ha van egyetlen üdülőhelyre sem...

annyi sütnivalónk, hogy ne az esős évszakot fogjuk ki. Az állandó melege tekintetel szinte mindenhol lehet laza, vékony ruhákban járni, de az amúgy rendkívül vallásos bennszülöttek nem nagyon szeretik, ha a turisták fürdőruhában császkálnak, különösen a főváros, Apia nagyobb utcáin és falvakban. Mielőtt nagyon beleéljük magunkat a tökéletes élvetetébe, még két megjegyzés: a maximális megengedett sebesség közutakon 56 km/óra városon kívül, és a vezetőknek különösen vigyázniuk kell, nehogy elgázolják a tébláboló embereket, disznókat és kutyákat. A víz pedig... nos, ivás előtt ajánlott felforralni, és ez nem vet túl jó fényt egyetlen üdülőhelyre sem...

Vak szenvedély

(TerraQuest: HighSights '96)

www.terraquest.com/highsights/index.html

Egy kora augusztusi reggelen egy bizonyos Erik Weihenmeyer nevű fiatalember fogta a köteleit, és nekiállt, hogy megmászja a 3000 láb magas El Capitan, amely a világ egyik legtekintélyesebb gránitfala a Yosemite Nemzeti Parkban. A sziklamászás szerelmeseinek az El Capitan Jegyőzése mindig is valószínűsített atlétai teljesítménnyel ért fel, csúcsára először 18 hónap fáradságos munkájával sikerült feljutni. Mindazonáltal Erik nem az a szokványos atlétatípus – ugyanis vak. A néhol 5,9, de átlag 5,11 nehézségű, VI. osztályú fal megmászására ilyen próbálkozás ez előtt még nem történt. „Valaki egyszer azt mondta nekem, hogy a vakoknak ismerniük kell saját határaikat; én azt hiszem, sokkal izgalmasabb, ha a lehetőségeimet ismerem meg” – nyilatkozta Erik. Szívbe markoló elolvasni naplóját, amely természetesen arról szól, hogyan készült fel a nagy feladatra, semmit sem látva, csupán érezve az alatta meghúzódó mélységet (ez volt talán az egyetlen előnye a látókkal szemben). A feladat természetesen sikerült, és bátran állíthatjuk, hogy ez a 28 éves fiú olyat vitt véghez, amire közülünk csak nagyon kevesen lennének képesek.

Irány Kenya!

(Welcome to Kenyaweb)

www.kenyaweb.com

„Na, mennyi Kenya!” Sokakat küldtek már el így kis országunkban, ahogyan mondani szokás, „melegebb éghajlatra”. Hát, ha már így van, legjobb lesz, ha megtudjuk, hogyan kell odajutni! Kenya az afrikai kontinens keleti részén található. Az egyenlítő két, majdnem pontosan egyenlő méretű darabra

osztja. Délkeleten az Indiai-óceán határolja, területé házáknak közel hatszorosa. Miért lehet valakinek érdekes ez az ország? A vadászoknak azért, mert jelen pillanatban ott élnek a föld legnagyobb szárazföldi emlős állatai. A kalandoroknak pedig azért, mert a környező országokban (Etiópia, Ugan-

da, Szomália, hogy csak párat említsünk) változatos kalandokban lehet részükt: például éhezésben, aszályban, polgárháborúban és egyéb „jellemformáló” megpróbáltatásban. Sajnos, a fekete kontinens, amely sok tudós állítása szerint az emberi faj bölcsője, mára sok mindennek elmondható, csak nem békés otthonnak. Kenya sem éppen a legfejlettebb, legjobb helyzetnek örvendő ország, de az oldalt áttanulmányozva valószínűleg önök is meggyőződnek majd róla, hogy jó úton próbál felé haladni.

Kenya - Our Land

ÉJSZAKA

Stúdiós cuccosok

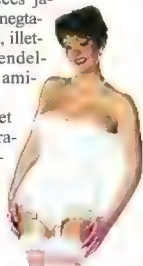
(Dehon Handels GmbH – RED Erotics for Women – Online Shopping)

www.dehon.ch

„Ne feledkezzen meg a hűsvéti ajándékról! Rendelje meg most!” – így köszönt minket ez az eredetileg svájci illetőségű, de amúgy többnyelvű oldal. Nézzük, mit ajánlanak, pontosabban ajánlottak, mert a hűsvét már kicsit odébb van... Hát nem éppen olyan dolgokat, amiket mondjuk a nagymamájának venne az ember. A barátnőm „stúdiós cuccosoknak” nevezi ezeket a többnyire igen drága és utóbb csak az igen merész emberek által hordható ruhadrabokat – bizonyára sejtik, milyen stúdióra gondol. Az anyag PVC, bőr és néha a hagyományos csipke, de ez utóbbi egyre kevésbé menő. Néhanapján összefut az ember ilyen testhezáló ruhákba bújtatott lányokkal a

diszkóban – a felkészületlenebbek ilyenkor menekülni szoktak, így sajnos sohasem tudják meg, miről maradtak le. Az oldal egyébként a férfiakkal is törődik, bár nekem úgy tűnik, a női test alkalmasabb arra, hogy mindenféle feszülő „izékbe” csomagolják. Pároknak is érdemes ellátogatni ide, ugyanis számos „vicces játékok” is megtalálhatunk, illetve megrendelhetünk, amivel az együttélést még szórakoztatóbbá és még kényesebbé tehetjük.

3COM
ACER
ADAPTEC
ALR
ARC
AST
ATI
CHEYENNE
CISCO
COMPAQ
DIAMOND
DEC
DIGI
D-LINK
DPT
EICON
EPSON
E-TECH
FISKARS
FUJITSU
HEWLETT
HP
HITACHI
IBM
INTEL
MATROX
MICRONICS
MICROSOFT
NAKAMICHI
NOKIA
NOVELL
PANASONIC
PHILIPS
PLEXTOR
QUANTUM
SAMSUNG
SEAGATE
SMC
SONY
TOSHIBA
TULIP
U.S. ROBOTICS
YAMAHA
VIEWSONIC
WESTERN
DIGITAL
XIRCOM

MICRONICS

IFABO '98. "A" pavilon 312/D

**Sok szeretettel várjuk
kedves vendégeinket!**

<http://www.server-c.hu>

SERVER
COMPUTERS Kft.

1149 Budapest, Egressy út 78.
Tel./fax: 220-5606 (több vonal)

K o m e l

Elektronikai és Kereskedelmi Kft.

1118 Budapest, Csíki-Hegyek utca 12.
T/F: 246-8411, 246-2734, www.komel.com

Várjuk az Ifabon,
a B pavilon 9/j standján!

**Computer
Márkabolt**

Vadóc Rozi huncutságai

(Wild Rose Sexually Explicit Amateur Home Page)

209.67.46.6/index1.html

Sokak előtt ismeretes, hogy a „szegény” Pamela Anderson – akinek a fél (vagy inkább háromnegyed?) világ láttá már valamilyen formában a bájait – készített egy kis privát videót a barátjával, Tommy Lee-vel. Természetesen nem sikeredett túl erkölcsösre a dolog, mint azt már a hölgytől megszokhattuk. A felvételt kiszívgott, és Pam úgy gondolta, hogy ha már a fél világ az ő bájait és egyéb „kimondhatatlan” testrészeit nézi, akkor keres is rajta, így hát hivatalosan is megjelentette a szalagot. Egyesek azt mondják, egyáltalán nem volt véletlen a kiszívgás, egyszerűen egy jól megtervezett reklámfogásról van szó, míg azok, akik a filmet látták – illetve

maguk a szereplők is – tagadják ezt. Hogy miért irtuk le mindezt? Mindössze azért, mert a kíváncsiak letehetnek pár rövid részletet a filmből a fenti URL-t meglátogatva. Az oldal egyébként Vadóc Rozi oldala. A hosszú szőke hajjal (wow!) és kellemes kiszéreléssel megáldott hölgy leginkább amatőr képeket, videókat mutat be, közöttük a sajátjait is. Nem nehéz megállapítani, hogy nem unalmas az élete! A montreali illetőségű csinibaba egyéb helyi linkeket is ajánl, némelyek kifejezetten érdekesek, legalábbis ezt sejteti, hogy az oldalak „a samponom tovább tart, mint a kapcsolataim” jellegű adatokkal vannak megtűzdelve.

Szex a megfelelő helyen

(Sex.Com)

www.sex.com

Gyakorlott szörfözővel is megesk, hogy hosszasan kutat mondjuk a „kutyagumi” nevű dolog vagy cég után, aztán végül megleli a www.kutyagumi.com vagy a kutyagumi.net címen. Így történt

ez velünk is. Mert ugye hol lehetne szexoldalt találni, ha nem a www.sex.com? A név pedig kötelez: a cég, amely ezeket az oldalakat menedzseli, kitesz magáért, hiszen nyilvánvalóan azok

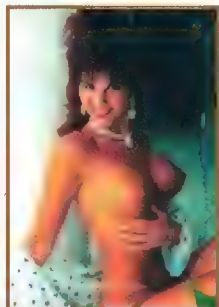

egyikének kellett lennie, melyek az első ilyen jellegű web-szolgáltatást létrehozták. Mindenre, amit itt „kaphatunk” az jellemző, hogy még vásárlás előtt kipróbálhatjuk. Persze nem arról van szó, hogy a modelleket lehet

Penthouse-képtár

(Penthouse Pictorials)

www.penthousemag.com/pictorial/

A Penthouse vásárlói tudják, hogy miért épp ezt a magazint olvassák, és feltehetően nekik a homepage sem okoz meglepetést vagy éppen csalódást. A szerkesztőség véleményét feltehetőleg sokan osztják: egy nőről csak akkor lehet eldönteni, hogy igazán szép-e, amikor már levetkőzött. Ez egyáltalán nem férfiszovinizmus, sőt!

A médiumok, azon belül is elsősorban a különféle divatmagazink fotósai ugyanis gyakran „meghamisítják a va-

bevinni a próbafülkébe, meg-
nézni, hogy „jő-e a méret”; ez
a kipróbálás a szolgáltató-
sokra vonatkozik, vagyis ren-
geteg anyagot tölthetünk le
„ingyen”. Hiába, egy ilyen
nagy szolgáltató megengedhe-
ti magának ezt a fénvűzést is.

lóságot". Ez alatt azt értem, hogy fognak egy „átlagnot”, kifestik, több óra alatt beállítják, megvilágítják mindenfélről, míg aztán végül a róla készült kép tényleg mesésen néz ki, de a valóságban meg sem fordulnánk utána az utcán. Nos, mindez nem esik meg a Penthose által kiválasztott lányokkal. Itt minden látszik, ami alapzan dönteni lehet, és persze az újság – amely napjainkra kinőtte kereteit, és tv-csatornát, online szolgáltatásokat, „szex-ABC-ket” is üzemeltet – mindig is sokat adott arra, hogy modelleji csakis a legszexisebb lányok legyenek. A fotók gyakran szexképek: ez azt jelenti, hogy az eroti-ka műfaján már túlmutatnak, de azért pornónak még nem nagyon lehet nevezni – e cikk írójának véleménye szerint csak némi egészséges vágyakozás „híradói” ezek az ártalmatlan „malacskák”, még akkor is, ha egyik-másik olvasónk mostanában helytelenítette meglejtéseitüket.

ÉTLAP

Kávés tea

(Peet's Coffee & Tea)

www.peets.com

Peet's Coffee + Tea^{TM}

Az első Peet-bolt 1966-ban, Kaliforniában nyílt meg. A vásárlók hamar megszerették a különleges módon készített és csomagolt kávé-, illetve teakülönlegességeket, így a kezdetben aprócska üzlet hamar terjeszkedni kezdett. A töretlen sikernek örvendő vállalkozás idén már az Interneten is árul

ja termékeit, mégpedig egy igazi virtuális boltban. A vásárlók online katalógusokban válogathatnak a jobbnál jobb kávészemek és tealevelek között. Sajnos házhöz szállítást egyelőre csak az USA területén vállalnak, de az ígéretek szerint a nemzetközi kereskedelem is hamarosan beindul.

GÉPÜNK TÁPLÁLÉKA

Telefon a Hálón

(PGPfone)

www.pgpf.com/products/
Mostanában elég sokat lehet hallani arról, hogy a telefonokat lehallgattak-e. Könnyű nyellen lehátgattaják. Ezen állításoknak bizonyára van némi igazságtartalma (nem zörög a haraszt...), de ez nem csak hazánkban van így. Persze, aki nagyon ákátja; az úgyis meg tudja magát védeni, hogy egyszerűen nem telefonál (radikális, de bevállal.). Ennél azért valamivel intelligensebb megoldás, ha zenéteit kódolja, mondjuk nyilvános kulcsú titkosítással. Erre kínál megoldást az Internet világában jól ismert MIT PGPFone-ja. Ez a program a változatható bitszámú Pretty Good Privacy titkosítás mellett tömöríti is az átvinni kívánt hangot, és ezáltal egy jobb gépen, jó minőségű Internet-kapcsolattal akár full-duplex (mindkét fél egyszerre beszélhet) kapcsolaton is elérhetünk. Az említett kódolás biztonságáról csak annyit, hogy a levele-

zésre általánosan használt kódok közül egyet kiválasztottak, és azt több ezer gép erőforrásainak segítségével csak hosszú hónapok elteltével sikerült feltörni. Ugyhogyan elegendő biztonságban érezhetjük adatainkat. A telefon használatát történhet modernem keresztül vagy – és ez az érdekesebb – a Vlághaló segítségével. Hiszen ez utóbbin keresztül akár elég jelentős távolságokat is áthidalhatunk, és mindössze a helyi tarifák kell kifizetnünk érte. Persze ehhez a módszerhez már ismernünk kell a hívott fél IP-címét is, no de ez sem okozhat túl nagy fejtörést.

De hisz ez illegális!

(MP3 Search Engine)

mp3.box.sk

(Database of hacking texts, utilities,...)

neworder.box.sk

A cím igaz vagy legalábbis előadók **mp3 box**

A cím igaz, vagy legalábbis előbb-utóbb azá válik. Az említett oldalalapon ugyanis két olyan keresőgép található, amely a kulcsszó begépelése után „tiltott zónákba” kalauzol. Az első, mint azt a neve is mutatja, a zenei kiadók és előadók érdekeit sérti. Itt főképp olyan lapokra, illetve ftp-síte-okra lelhetünk, ahol népszerű zene számok találhatóak CD-műnőseknél, MP3 tömörítéssel. És hogy ez miért illegális? Hát azért, mert ha valaki pár száz forint költségen vagy esetleg ingyen hozzájut kedvenc zenéjéhez, akkor valószínűleg már nem fogja hanghordozón is megvenni ugyanazt. Mialatt a kiadók és

előadók **mp3.box**
jelentős
bevétel-
től esnek
el. Talán nem véletlen, hogy a keresési találatok nagy része olyan kikötőkre mutat, amelyek az egykori vasfügőny keleti oldalán fekvő országokban találhatók (itt még gyerekcipőben jár a számítógépes és elektronikus bűnüldözés...). A másodikként említett oldalon pedig olyan helyekre kereshetünk, amelyek nem csak a hackelésben, de a crackelésben, vagyis a szoftverek feltörésében nyújtanak segítséget. Az ilyen lapok a Dunától nyugatra megint csak ritkábban fordulnak elő.

StarKing Óbuda Kft. StarKingNet
1036 Budapest, Bécsi út 77-79. • Tel.: 436-1111 • Fax: 436-1119
www.starkingnet.hu • posta@starkingnet.hu

StarKingNet:
(virtuális) valóság az interneten,
internet a valóságban.

**IEABO - A pavillon
113/C stand**

-

StarKing

StarKing Óbuda Kft. StarKingNet

1036 Budapest, Bécsi út 77-79. • Tel.: 436-1111 • Fax: 436-1119

www.star kingnet.hu • posta@star kingnet.hu

StarKingNet:

(virtuális) valóság az interneten,

internet a valóságban.

IRABO – A pavilon
113/C stand.

Teljeskörű internet szolgáltatás • Tartalomsszolgáltatás • Internetes üzleti alkalmazások fejlesztése

Törzsvásárlói kedvezmény • Átalanítási szervizszolgáltatás • Tanúsítvány

Rendszerintegrálás • Hálózatiépítés • Multimédia fejlesztés • CD-riks • Számítógép kölcsönzés

Segítség honlaptervezésben

(PCMojo, Magic, Wizardry for all things computer)

www.pcmojo.com

Kézdő honlapkészítő vagy, és teljesen tanácstalan? A Világhálón persze nap mint nap rengeteg gyönyörű és esztétikus hálózattal találkozol. Miközben igrýkedve nézed a csillogó-villogó lapokat, valószínűleg arra gondolsz, hogy „mikor lesz az enyém is ilyen szép”? Sokan akadhatnak, akik ezt az érzést inspirációnak véve azonnal neki is állnak saját homepage-ük csinosítgatásának, de aztán hirtelen rádöbbennek arra, hogy bizony nem tudnak ilyen szép ábrákat, gombokat és szövegeket alkotni, ugyanakkor büszkébbek annál, hogy má-

COMPAQ Microcom MODEMEK

“Velük élmény a kommunikáció”

**Végre itt egy igazi, komplett,
kézenfekvő megoldás**

CM 808 ISDN IP 113

**2 db analóg port
ISDN BRI
+ 8 portos HUB**

**Modemek és
menedzselhető
központi megoldások,
analóg, ISDN,
K56 Flex, V.90**

OfficePorte Voice
33.6-os modem,
özenetrögzítő,
Fax + számtalan
szolgáltatás

Internet, Euro file transzfer,
AX, szennetreggató, távmunka ..

Élő bemutatók az IFABO-n
A Compaq standon. A 205.

Keresse a
COMPACT
forgalmazóknál.

1033 Bp., Szentendrei út 39-53.
Tel.: 436-0750 Fax: 436-0755
E-MAIL: micromodem@delta.hu

GYEREKSZOBÁ

Csavargás helyett ChildNet

(ChildNet)

www.child.net

(The Kids on The Web)

www.zen.org/~brendan/kids.html

(Kid's Web)

www.npac.syr.edu/textbook/kidsweb/

A Gyerekhálózat tulajdonképpen egy igen pozitív kezdeményezés, amely segíteni kíván a „kallódó” gyermekeken. A történet 1988-ban kezdődött, mikor New Yorkban, Los Angelesben és San Franciscóban egyidejűleg kezdett el dolgozni a Street-Cats Alapítvány utcaköly-

kökel, szökött és egyéb hátrányos helyzetű fiatalal. 1992-ben megalakult a National Childrens Coalition és ezzel egy időben létrehozta egy információs hálózatot az Egyesült Államok területén belül, hogy könnyebb legyen felkutatni és hazavezetni az elkalandozott gyerekeket. Az internetes korszak eljöttével természetesen ők is felkerültek a Vilaghálóra, és a ChildNet web-site-ji megalkotta egy igen színvonalas információs és szórakoztató központot hoztak létre. A ChildNethez tartozik többek között a Kid Surfer hálózata, amely ki-

mondottan az Interneten kalandozó kölykökhöz szól, számos érdekes web-címmel. A The Kids on the Web homepage is hasonló szerepet tölt be, azzal a különbséggel, hogy itt alapvetően az internetes szórakozás és tanulás kerül előtérbe. Megtudhatjuk például, hogy hol és mikor találkoztak emberek tavi szömekkel... A Kid's Web is természetesen gyermekekhez szól, itt viszont – ellentétben az előzőekkel – kimondottan az oktatásra helyezik a hangsúlyt. A különböző művészeti ágak, a tudományok (a csillagászatotl kezdve a biológiáig, sőt az igen felnőttesen hangzó környezettudományig), a társadalmi ismeretek mind-mind megtalálhatóak az oldalon. Külön érdekességeként a válogatott „ínyencségeket”, le-

hetne ajánlani, mert itt olyan dolgokra bukkanhatunk, amelyek kis időre kikapcsolják a tanulásban megfáradt elmét. Szinte mondani sem kell, hogy mindegyik web-site-on elhelyeztek más, különböző web-oldalakra vezető kapcsolókat, ahová ellátogatva ismét csak újabb és újabb, felfedezésre érdemes helyekre juthatunk el. Az igazán jó az egészben az, hogy bár ezek a lapok a gyermekek nyelvén íródtak, még felnőttek számára is tartogatnak érdekességeket.

HÚSÁG VÁSÁRA

Bivalycysz-mák (Buffalo-boots)

www.buffalo-boots.com

Nem kell rettegni a magas talpú lábbelikről. Minden korosztály hordhatja, bár az orvosoknak nincs jó véleményük az új viseletről, s ráadásul a nyaktörés esélye is igen nagy... Aki követni kívánja a divat legújabb örültségeit, még nyugodtan hordhatja a cipőtervezők „emeletes” gyöngyszemeit, hiszen úgy tűnik, egy darabig még nem lesz ciki ilyenben járni. Sőt! A nyár köze-

ledtével megjelennek az újabbnál újabb és persze még bizarrabb stílusok, de vajon melyik „típus” lesz a legmenőbb? Ennek a „Bivalycysz-mák” kikötőjében könnyedén utánajárhathunk. Sőt megtanulhatjuk például az egyensúlyozás művészetét is, amelyre a Londonban készült mozgóképek tanulmányozása után viszonylag rövid idő alatt rájöhetünk (egy lány számára nincs is kino-

sabb, mint amikor miniszoknyában orra bukik...). Errefelé nyugodtan körül lehet nézni vásárlási kötelezettség nélkül. Arról kár is vitatkozni, hogy az új lábbeli meny-

nyire nyakatekert viselet, mindenesetre ha kinéznék az ablakon, megbizonyosodhatunk afelől, hogy manapság a legtöbb fiatal már ilyet koptat.

Vejnovic Divatfotózás

(Alexander Vejnovic Fashion Photography)

online-club.de/m2/AVejnovic/

Milyen bosszantó tud lenni, ha egy ruha felpróbálásakor kiderül, hogy a modellen sokkal jobban mutat, mint esetleg rajtunk. Ilyenkor mindig az jut először az eszünkbe, hogy el kellene kezdeni szoláriumba járni, haját festeni, fogyókúrázni és sportolni. Pedig mennyivel egyszerűbb egy olyan ruhakölteményt választani, ami elrejtje a test apróbb hibáit. Persze mindig van olyan, aki nem törődik az ilyesmivel, és biztosra vehető, hogy most végre melegebb lesz, egyre több és több hölgy fog olyan ruhadarabokat előbányászni ruhatárából, amelyek enyhén szólva előnytelenebb számukra. Mint annyi minden mást, az izléses öltözködést is el lehet sajátítani, na és persze az Internet egy kiváló tankönyvként szolgálhat. Remélhetőleg mindenki tisztá-

ban van azzal, hogy mindannyiunknak vannak előnyös oldalai, és ezt az ügyes fénypéssz elő is tudja varázsolni. Vejnovic – sok-sok éves profi modellfotózási tapasztalatával bemutat néhány képet a saját alkotásai közül. Vannak errefelé tündéri kisgyerekek, csodaszép hölgyek és nem utolsósorban csábító férfiak is.

Fitten és egészségesen

(PHYS: In Fitness and in Health)

www.phys.com

A férfiak nagyon várják az igazi nyár közeledét, hiszen ilyenkor a hölgyek egyre lengebb és rövidebb ruhákban mutatgatják néha egészen izgató combjaikat. Sokan sejtik azt is, hogy ez az időszak mennyire stresszes egy nő számára, hiszen szeretne csinos, vonzó és kíváncsot lenni. A tavasz nem csak a bójtök, hanem a fogyókúrák időszaka is. Döbbenetes eredménnyel jutunk, ha kiszámoljuk például azt, hogy egy kiadós reggeli hány kör futással éget el teljesen a szervezet. Na de nem kell ennyire maozochistának lenni, elég az, ha az ember

egészséges, friss és jókedvű. Rendszeres úszással ez el is érhető. Ha már a sportoknál tartunk, akkor megjegyezném, hogy az sem utolsó szempont egy sportág kiválasztásánál, hogy a mozgás mely testrészekre hat. Sosem szabad megfeledkezni a vitaminok és egyéb fontos tápanyagok pótlásáról, amelyeket a szervezet egy intenzívebb fogyókúra, bójt vagy testedzés alkalmával elhasználna. A nők egy elég jelentős százaléka vashiányban szenved. Köztudott, hogy ennek egyik fő okozója a menstruáció, de mint kiderült, a kávé is ádáz ellenség.

http://webbusiness.webtime.net

WebBusiness

ahol az ajánlatból üzlet lesz!

Szerelné ha üzleti ajánlatot azonnal eljuttatnák a célcsoporthoz?
Szeretne azonnal értesülni az Ön számára fontos szakterület üzleti ajánlatairól?

A WebTime Kft.

1998. április 27-én
üzembe helyezte
a WebBusiness Internetes
Üzleti Információs Adatbankot.

A WebBusiness néhány behozhatatlan előnye:

- ▶ Az információhoz jutás díjmentes,
- ▶ az ajánlatok akár mobiltelefonra és személyi hívóra is lekérhetők.

Profitaljon Ön is a WebBusiness használatából!

Várjuk az IFABO-n a TvNet B pavilon 11/E standján.

A XI. kerület televíziójának műsora ma 30.000 lakásba jut el.

A TV 11 az alábbi lehetőségeket kínálja Önöknek:

- 80 nm-es stúdióépületünkben önálló 24 órás csatornánként működő képviszags szolgáltatás,
- műsoridőbérlés,
- élőadásainkban reklámlehetőség,
- stúdióbérlés,
- reklámfilmsugárzás- és készítés,
- referenciáfilmek,
- kulturális és politikai események rögzítése,
- utómunkálatainak elvégzése.

Beta - U.Matic és SVHS technikákkal várjuk megrendeléseiket.

1118 Budapest,
Csikihegyek u. 22.
Tel.: 246-6259 és 247-7197
Fax: 246-8412

Esküvő előtt...

(Town And Country Wedding Registry)

tncweddings.com

The Wedding Registry

Az esküvők száma a nyár közeledtével szokatlanul megszorodik, éppen ezért úgy gondoltuk, hogy mi is megpróbálunk felhajtani legalább egy alkalomhoz illő hálózatra. A Wedding Registry tulajdonképpen egy virtuális bolt, ahol megvehetjük a mennyiségű esküvői ruháját (2000 dolcsi alatt nem ússzuk meg, de mindenkit vigasztaljon a tudat, hogy az itt kapható ruhák híres tervezők keze alól kerültek ki – persze ez még nem jelenti azt, hogy szépek is...). Aztán megrendelhetjük a lagzihoz elengedhetetlen süteményeket és tortákat (mire megérkezik Amerikából, már a kutyának sem kell), vagy válogathatunk az egzotikusnál egzotikusabb utak között (nem mindegy például, hogy mikor

megyünk Balira, mert az esős időszakban állítólag még a tundra is kellemesebb). Azért a Wedding Registryben találunk használható dolgokat is, egy fiatalasszony például forgatókönyvszerűen leírta az esküvő minden részletét (azért nem egészen mindegy, mert mondjuk a nászéjszaka kimaradt). Ez az írás igen jól használható azok számára, akik teljesen tanácsatlank egy nagyobb lagzi szervezését illetően.

JÁTSZÓHÁZ

Macromedia ShockRave!

shockrave.macromedia.com
www.op.org/domcentral/recreom/shockedgames.html
arsenel.paichai.ac.kr/~thirdeye/html/bj.html

Nos, eljött az idő, amikor elmondhatjuk végre, hogy az Interneten is tudunk játszani! Ezzel egy „régimű” (a World Wide Web 1993-ban született...) vált valósággá, mert sok érdeklődő – főleg a gyerekek – ha a World Wide Webről hall, egyből azt kérdezi, hogy lehet-e játszani rajta, és ha igen, akkor mit. Eddig ugye „jól értesült bennfentesként” kinosan vonogattuk a vállunkat, és bősen esztelünk, hogy a web sokkal komolyabb dolog annál, hogy ilyen bagatell dolgokra „fecséreljük el”! Az utóbbi egy-két évben viszont a Macromedia cég jövőtől már nem kell szégyenkeznie a webes társadalomnak! ShockWave nevű programjuk olyan fokú interaktivitást engedélyez a felhasználók számára, amiről eddig csak álmodhattunk. Természetesen, mivel a dolog már nem olyan friss, sokan ismerik, mégis viszonylag kevesen tudják, hogy a programozók kimondottan ShockWave-re is imak játékokat. Persze ne valami háromdimenziós hi-tech stuffokra gondoljunk, mint például a néhány számmal ezelőtt bemutatott Blade Runner, hanem inkább amolyan „old school”, mászkáló és egyéb lövöldözős játékokra a „shoot'em up” kategóriából. Sajnos a program csak Macre és Windowsra lett megírva, így a más platform

macromedia® SHOCKRAVE™
games, toons, music & more

mokon dolgozó felhasználók ki vannak rekesztve a gyönyörű. Arról, hogy a ShockWave-játékok mennyire jöppők és szórakoztatóak, az Internet.galaxison is megőződhettek a látogatók. Az egyik leglátogatottabb hálózati cég ShockRave nevű web-site-ja volt, ahol jó adag humoros game található. Többek kedvence volt az a játék, ahol két Beavis and Butthead-

szertű pófával egymást lehet darabokra verni. Mivel ez a hálózati ShockWave hivatalos oldala, nem meglepő, hogy igen profi és látványos grafikával lesz dolgunk! A többi URL-címen is igen kellemes percekhez juthatunk az egyszerű web-surfert, csak annyit kell tennie, hogy letölti magának a ShockWave programot, és máris kezdődhet a móka és kacagás.

LAPSZEMLE

Hadilapok

(Air Force Times OnLine)

www.airforcetimes.com
(US Navy Times OnLine)
www.navytimes.com
(US Army Times OnLine)
www.armytimes.com

Valószínűleg mindenki emlékszik még az Öböl-háborúra, no meg arra is, hogy a borzalmakról élő, egyenes adásban tájékoztattak a nagyvilágot. A CNN és más hírtévéziók tudósítói, valamint egyéb médiumok riporterei halált megvető bátorsággal vonultak a sivatag első vonalaiba, és próbáltak percenként pontosan beszámolni az információra éhes közönségnek az aktuális fejleményekről. A viszonylag sikeres „szurnalisztikai hadművelet” óta igen népszerűk lettek a különböző hadászattal, haditechnikával foglalkozó magazinok, főleg az Egyesült Államok területén, de tulajdonképpen az egész nyugati féltekén. Az Air Force Times OnLine hírmagazin is egy a sok közül, de kivételesen gazdag tartalmával és jól szerkesztett cikkeivel igen előkelő helyet foglal el a téma szerelmeseinek képzeletbeli toplistáján. Megtalálható itt nem kevés kép

csodálatosnál csodálatosabb helikopterekről és mindenféleégi és földi harceszközről. Személyes kedvencem a néhány kivételesen pontos bombatalálat okozta „végeredmény” tökéletes kétdimenziós reprodukálása. Innenecnek ajánlom az Apache támadó harci helikopter hangját dokumentáló wav hangfájlt, amit a sound libraryben találhatnak meg az érdeklődők. Persze ezzel még nem merült ki a multimédiás lehetőségek tárháza, hiszen az mpeg-videóktól kezdve különféle animált képekig és szövegekig szinte mindent megtalálunk. A www.navytimes.com és a www.armytimes.com címen elérhető site-ok tulajdonképpen édes testvérei az Airforce Timesnak. A felépítés és a design ugyanaz, amit korábban a légierő újságjában már láthattunk. Természetesen mindkét magazin a nevében definiált témában publikál, de néha a „szomszédos vizekre”

is elkalauzolja az olvasókat. Ez valószínűleg nem a véletlen műve, mert a kinézetből adódóan könnyen rájöhetünk, hogy ugyanaz a társaság kreálta mindhárom honlapot.

LÉLEK

Buddhista Információs Hálózat és Magazin (Buddhist Information Network and BuddhaZine)

impulse.hawkesbury.uws.edu.au/BuddhaNet/

Ezúttal egy másik világvalóság olyan hálózati szeretnénk bemutatni, amely nagyon szépen van kivitelezve, és az innen-onnan összeválogatott tartalom is precíz munkára utal. A buddhizmusról általában Kína, Nepál, esetleg a tibeti Dalai Láma vagy a narancssárga csuhás szerzetesek jutnak a legtöbb ember eszébe. Vagy talán a Kis Buddha című film, amit moziban és tévében is játszottak már. Ahhoz, hogy ismereteinket tovább bővítsük, érdemes erre feltekinteni. Ezen az oldalon nem csak Buddha életét nyertel betekintést az érdeklődő „netizen”, de magáról a buddhizmusról mint vallási szervezetről is többet megtudhat. A különböző irányzatokól, illetve a meditációs gyakorlatok mikéntjéről is ismereteket szerezhet a kedves olvasó.

A legjobb az, ha mindenki saját érdeklődésének megfelelően próbál itt csemegégetni. Éljen a buddhista számítógépes művészet!

SZÓKÉP

Galéria kiadó

(The Lounge Gallery of Art)

www.the-lounge.com

Fiatal művész vagy, de nincs elegendő pénz az ahhoz, hogy kiállítást szervezz? Pedig az érvényesüléshez elengedhetetlen, hogy alkotásaidat mielőbb a nagyközönség elé tárd, mert ha nem így teszel, hamarosan a sülyesztőben végzed... Szerencsére az Interneten is létrehozhatod saját galériát, ráadásul egy olyan helyen, ahová rendszeresen sok „vaskos pénztárcájú” műkedvelő látogat. Azért persze itt is fizetni kell valamit, de az összeg elenyésző a hagyományos kiállítások árához képest. A 200 dolláros alapárban például 15 oldalon – két méretben – publikálhatod képeidet, aztán ha van kedved,

még magadról is megjelenethetsz néhány sort. S ha a virtuális galéria kicsinek bizonyul, újabb területet vásárolhatsz, mindössze 20 dollárért kérek el képenként. A vásárlók odaesalogatása már nem a te dolgod, ezzel a Lounge Gallery of Art marketingesei foglalkoznak, a fő feladatod tehát „mindössze” annyit, hogy fess, rajzolj, no és rendszeresen fizess a bérleti díjat – akkor nem lesz baj, és talán a siker is hamarosan utolér...

VETÍTŐVÁSZON

Universal aukció

(Universal Studios OnLine Auction)

www.unistudiosauction.com

Hol van már az, amikor az emberek mindenféle kommersz vacakért – mondjuk XIV. Lajos íróasztaláért – jártak árverésre. És egyáltalán minek járn, amikor otthonról is licitálhatnak... A Universal Studio hosszú fennállása óta először tartott árverést az Interneten, mégpedig úgy, hogy az aukció teljes egészében a Hálón került lebonyolításra. Természetesen már maga az árverés is különleges volt, hiszen olyan sztárek-lyék találta gazdára, mint például Az elnök különgépe című film főszereplőjének – Harrison Fordnak – kissé talán viseltes öltönye vagy a ké-

pünkön látható fekete tornacsi, amit *Shanon Doherty* hordott a Beverly Hills 90210-ben (meg kell, hogy mondjam, a filmsorozatban látható tinilány azóta igen vonzó nővé cseperedett). Persze, itt nem csak ruhákhoz, hanem más, nem kevésbé híres tárgyakhoz, dokumentumokhoz is hozzájuthattak az érdeklődők. Licitálhattunk például autogramokra, forgatókönyvekre és bútorokra, egy külön szekción pedig a westernfilmek kellékeit vásárolhattuk meg, feltéve, ha mi ajánlottuk a legtöbbet. A Universal Studio a sikeren felbuzdulva rendszeressé kívánja tenni a kibertéri aukciókat, így még nem késő, hogy Ön is hozzájusson egy-egy híres, „sztárapított” darabhoz.

kissé elszomorító). Kétségtelen, hogy egy igaz és életre szóló szerelemmel van dolgunk gép és ember között. A fanatikusok és a szakemberek tudásra éhes tömegét jó néhány hálózaton próbálja kielégíteni. Közöttük az egyik legjobb a Trucking Times Online, ami egyszerűen csak Truck Kiegészítők Információs Hivatalaként jelöli magát. Tulajdonképpen nem is annyira túlzó ez a jelző, mert szinte minden kiegészítőt – után-
gyártott alkatrészeket, üléseket és egyéb extrákat – megtalálhatunk. Nehéz elképzelni, hogy valamin nem leljünk fel az elsőként olvasható hálózaton, de ha mégis bekövetkez-

ne ez a „csúfság”, akkor sem kell elkeserednünk, mert csak egy gyors klikkelés a földalról, és máris átjutottunk a Mall-4Trucks homepage-ére, ahol egy újabb truck-kereskedésbe juthatunk. Az ügyes kis keresőprogram segítségével igen hamar megtudhatjuk, hogy hol érdemes kutakodnunk, nem csak a kibertérben, hanem az igazi „truck-boltokban”. A listájukon ugyanis szinte az összes komolyabb gyártó cég megtalálható, így mi is nyugodt szívvel ajánljuk bárcánk. Persze azért a harmadik címre is érdemes ellátogatni, ki tudja, talán a Trucknet honlapján találjuk meg azt, amire régóta vágyunk.

VOLÁN

Truckok minden mennyiségben

(Trucking Times Online)

www.ttol.com

(Mall for Trucks)

www.mall4trucks.com

(TruckNet)

www.trucknet.net

A truckok, vagyis az óriás teherrautók szinte véglegesen és elszakíthatatlanul összefonódtak az amerikai kontinens északi felének kultúrájával. Az országúti szörnyeket nehéz pontosan leírni, mindenesetre egy kamionnál kisebbek, viszont a standard méretű autónál jóval nagyobbak. Talán éppen ezért „normális” autós messze elkerüli őket. Mégis, ha feltűnik egy a látóhatáron, akkor a legtöbbben valamilyen pillantanak rá...

Ezek nem azok a „puhány” európai pick-upok, amelyek a truckok mellett inkább csak játékaútnak tűnnek, hanem gyönyörűen krómozott és festett, brutális ékszerdobozok olyan motorteljesítménnyel, ami egy traktornak is becsületére válna. Nem is csoda, hogy világszerte, de főleg az Egyesült Államokban valóságos kultusz övezi őket, és egy komoly truck-tulajdonos néha büszkébb a saját járgányára, mint a gyerekeire (ami persze

ZÖLDPONT

Szabadtéri sportok – sportos kalandok

(Great Outdoors: The Leader in Outdoor Adventure)

www.greatoutdoors.com

„Egy finom, alig észrevehető határvonal húzódik aközött, amikor valaki horgászik, és amikor csak áll a vízparton, mint egy idióta.” Ez a mondas *Steven Wright*tól származik. Meg kell, hogy mondjam, nekem e név nem mond sokat (nem a Wright-fivérek egyikéről van szó), talán azért, mert pecázás közben egy cápa magával ragadta, és azóta senki nem hallott felőle. Mindenesetre van némi igazság abban, amit mondott, mert ha már elszánjuk magunkat, akkor kiruccanunk a zöldre, akkor ne csak bámuljunk, hanem csináljunk is valamit. Persze Wright úr feltehetően nem arra buzdít bennünket, hogy fogjuk ki a többől az összes halat, vagy öljük le az összes nyuszt... Inkább arra gondol, hogy a természet mozgás közben lehet megismerni (ha egyáltalán meg lehet). A hegy-

mászók például kéjesen nyilatkoznak arról, hogy micsoda fantasztikus érzés, amikor felfelé küsznek egy 90 fokos gleccseren. Férfiasan bevalom, nincs az a pénz, amivel engem erre rá lehetne venni, de mondjuk a vadvízi evezést már szívesen kipróbálnám. A Great Outdoors hálózaton például egy maroknyi, de elszánt csapat rendszeresen tudósít a sikeresen „bevezett” folyókról. Kedvcsinálóként megnézhetjük azt a mintegy 200 felvételt, amelyen szinte minden szabadban véggezhető sportból izelítőt kaphatunk. Aztán olvashatunk a természetet érintő komoly problémákról, többek között a globális felmelegedés valós és vélt okairól, s arról, hogy mi a véleménye mindenről a mostanában csak „Bill, a nőfaló”-ként emlegetett *Bill Clinton*nak.

INTERNET

teljeskörű ügyintézással
Békés megyéből / 66-os és 68-as telefon díjkörzetből.
Díjcsomagokról,
szolgáltatási lehetőségeinkről bővebb információ kérhető.

Ügyfélszolgálati Irodánk:

Békéscsaba, Kinizsi u. 4-6.

Telefon: 66-321-155

Aktuális Békés megyei információink címe
www.bekes.hungary.net

PRAKTICOMP-INTERNET

Békés megye első helyi
szolgáltatója

DIVATOS SZÍNEK AZ ADATKOMMUNIKÁCIÓ PALETTÁJÁN

56 Kbps modemek

Külső /belső/ PC card
3 év garancia

ISDN terminál adapter

2 analóg port
D csat. X.25

WAN termékek

ISDN

Aszinc portok 920 Kbps/port
Sync portok 5 Mbps/port

MILAN LAN terminál

Profi modemek

Alapsávi
Rack
Management
2 Mbps

1122 Budapest, Csaba u. 24/A
Tel.: 214-1408, 212-2523, 24, Fax: 175-3194
e-mail: info@gamaxnet.hu

AZ INTERNET,

**Korlátlan díjcsomag
még mindig csak
3998 Ft.**

Cégek részére újdonság: MAMUT díjcsomag:

**Korlátlan hozzáférés,
10 MByte lemezterület**

tetszőleges számú postafióknak,

5 MByte WWW terület, domain név regisztráció

Egy évre: 99.998 Ft

**Egy évre
előfizetve csak
38380 Ft**

**Magánelőfizetőknek
3 MByte WWW terület
ingyen!**

ISDN csatlakozás: 16000 Ft

100 MB forgalom fölött +34 Ft/MB

56 kbit/s sebességű hozzáférési lehetőség

Bérelt vonali csatlakozás már 40.000 Ft/hó-tól

**On-line megrendelés: <http://www.alarmix.net/or>
(1 napon belüli aktiválással)**

és ami mögötte van:

Jelentkezési lehetőség a város több pontján

Noyalcomp Kft. VII. Bethlen Gábor u. 9., Tel.: 341-1847 • ChipComp Kft. V. Bajcsy-Zs. út 63., Tel.: 342-7411
Zeller Computer VII. Andrássy út 31., Tel.: 267-8782 • PC-Comp Kft. VII. István u. 28., Tel.: 342-1585
Ostrom Computer I. Ostrom u. 31., Tel.: 212-9070 • SamComp XIV. Csernyus u. 63/A, Tel.: 363-5277

ALARMIX Hungary • 1118 Budapest, Domboldal u. 4. • Tel.: 319-5065, 309-0030, Fax: 319-1045 • E-mail: sales@alarmix.net

Nincs új a Net alatt

– Fejezetek az Internet előtörténetéből (5.)

„Nincs új a Net alatt” sorozatunk azt kívánja bemutatni, hogy az Internet jellegzetes alapfunkcióinak történelmi előképeit nem harminc évvel ezelőtt, az arpanetes kezdet időszakában, hanem annál jóval – esetenként több ezer évvel – korábban kell keresnünk. A „ régi” és az „internetes” megoldások közötti feltűnő hasonlatosságokkal, analógiákkal, áthallásokkal, keresztkapcsolatokkal talán sikerül a technológia felől ismételten a társadalomra irányítani a figyelmet, hogy annál jobban kezdjük csodálni az Internet által biztosított határtalan lehetőségeket.

A cikkek címét megpróbáljuk úgy felsorolni, ahogy a hálószeremeken; amire éppen „rákilkentünk”, azt kiemeljük pirossal, amit már „olvastunk”, azt kicsit elhalványítjuk, ami pedig majd jön, azt láthatjuk kézzel aláhúzva, úgy, ahogy a web-oldalakon általában az előttünk álló lehetőségeket feltüntetik.

Az erasmista levelezőhálózat

Kemény János és az „új életközösség”

A hálózat-és telefon hőkora

Mundaneum – a „másképp virtuális világkönyvtár”

A hangok színházától a rádiójátékig – a rádió hőkora

Éter-szörf: a rádióamatőrök hőkora

A memória gépi kiterjesztése: Vannevar Bush és a Memex

Az elküldött szövegek titkosításának ókori dilemmái

„Ki kukorékol a globális faluban?” – a televízió hőkora

A pornográf közlemények elleni harc kultúrtörténetéből

Proto-multimédia – a kombinált közlemény-kommunikáció kezdetei

A Minitel tündöklése és... életben maradása

A HANGOK SZÍNHÁZÁTÓL

A RÁDIÓJÁTÉKIG:

A RÁDIÓ HŐSKORA

A rádiótörténet a műsorszórás úttörőjeként Robert Goldschmidt belga professzort tartja számon – ő volt az első, aki 1914-ben az az ötlete támadt, hogy rádió útján kellene híreket és zenét közvetíteni. Sikeres kísérlete azonnal kontinenseket hidalt át: Erzsébet királynő tiszteletére a laekeni palotából Kongóba(!) sugárzott adást.

A tér fizikai meghódításának és éter birtokba vételének lényegi közösségére mégsem egy szakember, hanem egy művész-gondolkodó, Bertolt Brecht írt elsőként rá. Ebből az élményből született A rádió és a repülő c. verse, Az óceánrepülés című rádiójátékával pedig már kifejezetten az új médiumnak megfelelő művészi műfajt kereste. Különös, hogy végül is mégsem az útkereső művészek, újságírók vagy szerkesztők, hanem elsősorban a rá-

dióhullám által meghatározott térvízyonok formálták a maguk képére a rádió „tartalomszolgáltató” profilját. A közép- és hosszuhullám, amely néhány száz, legfeljebb néhány ezer km-ig terjed, ideálisnak bizonyult a nemzetállami közönség számára, de ezzel együtt a politika árnyékában centrális, hierarchikus jelleget is öltött. A német néprádió megteremtéséhez például kifejezetten a propagandának új csatornát kereső politikai szándék vezetett, a készülékek gyártása a kezdeti szakaszban üzletileg még nem lett volna kifizetődő. Hasonló funkciót töltött be a szatélis korszak vezetékes rádiója,

amely nagy hangszórókkal pótolta a kis készülékeket, sokszor lehetetlenné téve az interakció minimumát, a kikapcsolást is. Az interkontinentális rövidhullám ezzel szemben a globális, a kiváló vételt biztosí-

Irodalom: A hangok színházáról, a rádiózás három korszakáról, Brechtől ld. Cserés Miklós: *Rádióesztétika* (Kossuth, Bp. 1974). A politikamentes rádióklubról ld. Kilián Zoltán: *Rádióesztétika* (Magyar Szemle Társaság, Bp. 1939). Az orszá-
gokról készült felmérést ld. *Rádióamatőr*, 1929. szeptember, 502.o. A Havelock-
epizóddal és a sugárzás közösségi összefüggéseivel kapcsolatosan ld. Nyíri Kris-
tóf: *Számítógéphálózatok és vallásos individualizmus* (Világosság, 1997/4.).

tó ultrarövid hullám pedig a lokális jelleg-
nek kedvez: a rövidhullám nemzetek felet-
ti közösséget épít, az ultrarövid pedig
decentralizál, demokratizál, a helyi kiskö-
zösségeket erősíti.

A klasszika-filológus *Eric Havelock*
egy késői könyvében felidézi azt a féltel-
metes hatást, amit *Hitler* (rövidhullámon
érkező) 1939-es rádióbeszéde a Torontó-
ban felállított utcai hangszórón tett hallga-
tóira. Havelock, aki Preface to Plato című
könyvével vált világhírűvé, a fenti epizód-
dal éppen arra a Platón-szállóigére talált
rimet, amely szerint „egy város határai ad-
dig terjednek, ameddig a szónok hallani
hallani”. A hang rövidhullámú átvitele
eszerint már megformálta a „globális vá-
rost”, megelőlegezve a televízió kultúreo-
retikáját, a szintén kanadai *Marshall*
McLuhan, és az ő képtávtelen alapuló
„globális faluját”.

Mindez korántsem a hang
elsődlegességéről beszél a képpel szem-
ben, még ha a hangszínházak *Oscar*
Eberle által 1952-ben feltárt több ezer
éves története esetleg ezt is sugallhatná.
(Eberle összegyűjtötte a néprajzi adatokat
különböző hangszínházak létezéséről, és
a legjelentősebbekkel, a malajziai szeman-
gok *pano* játékaival és a tűzföldi indiánok
tánua játékaival együtt 17, különböző kon-
tinentensről származó típust írt le.) Annál
is inkább, mert sokan valamilyen oknál
fogva elégtelennek érezték a kizárólag
orális közöget (kivéül Afrikát, ahol a be-
szélt nyelven alapuló civilizáció hagyó-
mányának tökéletesen megfelelő rádió
nagy népszerűségre tett szert). Az Egye-
sült Államokban elkezdett nyomtatásban
követelni azt a hangjátékot, amit éppen
bemutattak a stúdiók (1950-ig 170 hangjá-
téktípus jelent meg, az első nyomtatott
anyag 1925-ből származik). A rádiós szak-
lapokat folyamatosan foglalkoztatták a
színes távolbalátás megoldásai. És amikor
1929-ben *Kovács Pál* gyerki (Csehszlová-
kia) esperes-plébános bevezető olvasóit
a lakozott foulard-selyemmel készült,
nagy felületű, kúpos membránnal működő
bükfahangszóró házilag készítésének
műhelytitkaiba, már nem is lepődünk
meg, hogy házi mesterkedésének kiváltó
oka az a meggyőződés, hogy „néhány
éven belül minden tekintetben kifogástá-

lan hangszóró mellett fogunk gyönyörködni
egy-egy operának vetített elő-
adásában.”

És még mindig a „térnél” maradvá,
be-mutatunk két adatsort, igazolva, hogy a rá-
diózás korai periódusának elterjedési mutatói
döbbenetes azonosságokat mutatnak
fel az Internet hasonló adataival.

A Nemzetközi Távirányítási Társaság 1929.
áprilisi adóállomás-jegyzéke a regisztrált
állomások száma alapján állítja fel a nem-
zetek sorrendjét:

Helyezés	Ország	Adóállomás
1.	Amerikai Egyesült Államok	648
2.	Kanada	78
3.	Svédország	30
6.	Ausztrália	20
11	Japán	11
13.	Finnország	7
22.	Írország	2
23-32.	Magyarország	1

Magyarország többek között Hong-
konggal, Észtországgal, Jugoszláviával,
Marokkóval és Peruvál került egy csoport-
ba. Hiába sürgették ugyanis a szakembe-
rek a vidéki adók létrehozatalát, a „hivata-
los körök” kitartottak a központi adó
gondolata mellett. Ennek egyébként az lett
a következménye, hogy Lakihegyet el-
nyomták a kassai, pozsonyi, grazi, belgrá-
di adók, ezért sok helyen alig volt vehető.

Ha a fenti számoszlopot a kézenfekvő
internetes hostgép-hálly helyett a jóval
több faktorral dolgozó, finomabb, ún.
„Information Imperative Index” 1997-es
adataival vetjük össze, szinte kísértetiesen
ugyanazok a pozíciók rajzolódnak ki (te-
gyük hozzá, hogy Kanada ma a világ má-
sodik számú Internet-nagyhatalma, hete-
dik helyét egyéb mutatóinak köszönheti).

Helyezés	Ország	Pontszám
1.	Amerikai Egyesült Államok	5,107
2.	Svédország	4,003
5.	Finnország	3,722
6.	Ausztrália	3,704
7.	Kanada	3,494
13.	Japán	2,970
23.	Írország	1,922
27.	Magyarország	1,500

A rádió kezdetben mindenütt állami
monopólium volt, de a műsorszolgáltatás
kezdetének közösségi kötelességet csak
később szorította ki az üzlet és a politika
(Dániában pl. az ún. „politikamentes rá-
dióklub” elérte, hogy a rádióigazgatóság-
ban hat, hallgatók által választott
képviselő üljön). A reneszánszát élő helyi
rádiózás visszatérni látszik ehhez a közös-
ségi tartományhoz – itt lényegében az
„unilateralitás” is csak korlátozottan érvé-
nyesül, hiszen ezekre az adókra (elsősor-
ban a hallgatók telefonhívásaival) éppen
a programszerű interaktivitás jellemző.
(Vietnamban egyenesen a helyi rádiók he-
lyettesítik a teleház típusú közösségi tele-
kommunikációs központokat).

Feltűnő a hasonlatosság a rádió- és
Internet-művészet korai periódusai között.

A rádió első korszakát mindenütt a még
formátlanul műsor-
rá váló társadalmi
(pontosabban zenei-
színházi-sport-
tudományos-poli-
tikai-szórakoztató)
események akusztí-
kus megjelenítésé-
nek/sokszorosításá-
nak határátalan

lehetősége jellemezte, a technológiát
puszta reprodukív eszköznek tekintve. A
második korszakban megkezdődött a sze-
lekció, kihullottak a rádióra nem alkalmas
műsorok, közvetítéstípusok, a tartalom
lassan hozzáadomult az új médium termé-
szetéhez. A sokszorosító funkció mellé be-
lépett az alkotó mozzanat. A harmadik
korszak pedig az önálló, kifejezetten a rá-
dióra mint médiumra formált művészet, az
alkotó irányzatok megjelenése.

S noha a fentiekkel túl felfedezhetjük az
illegális szoftverhasználat előhírmőkeit, az
„orvhallgatókat” (Dél-Amerikában
több százezer ember!), a web-marketinge-
sek ösét, a rádióújságok műsorrovait író
hírdetési ügynököket (aki azért ejtett csak
szót az egyes programokról, hogy a híre-
téseket a rovatba illeszthesse), a Net-
userek és a hackerek igaz elődei kezdettől
fogva a globális kö-
zösséget építő rádió-
amatőrök voltak – ró-
luk egy későbbi,
önálló folytatásának
emlékeztünk meg.

**Z. Karvalics
László**

1998 MÁJUS

Egy rövid, ötbetűs név, és senkinek nem kell további magyarázat e hazában. Pedig a név tulajdonképpen idegen, ahogyan idegen volt ötven évvel ezelőtt az a kicsiny család is, amely azután – a történelem szeszélyének engedve – végleg letelepedett Budapesten.

Szép honlap

A papa, a mama és a két fiú, Zorán és Dusán életének története fent van a weben, s lehet, hogy mára többen olvasták a <http://www.net.hu/zoran/uzenet> címen Sz. Konecz István könyvét, mint nyomtatásban.

Szégyen vagy nem, magam is ott olvastam. Pedig Zorán dalai hosszú évek óta kísérik az életemet. Egy évtizede már, hogy egy átvezetett éjszaka után a „Romantika” szólt az autó magnójából, amikor először megpillantottam a hajnali Adriát, vagy hogy édesapám temetése után napokig megszállottan hallgattam az „Apám hitte” című dalt.

Kis túlzással személyes ismerősömnök is hazudhatnám, hiszen egyik első interjúalanyom volt, amikor 1987-ben, az akkor induló Mikrovilág házi számítógépes magazin számára kértem tőle néhány mondatot már akkor is közismert volt a műszaki dolgok, a számítástechnika iránti vonzódásáról.

S most itt van ez a honlap, élettörténettel, a Zorán-CD-k készítésének kulisszatitkaival, dalokkal, képekkel és üzenetekkel. 1998 tavaszán, az országos turné idején óránként frissített információkkal, hogy csak egyet idézzünk: „5 óra múlva kezdődik Zorán koncertje Szombathelyen, a Megyei Ifjúsági és Művelődési Központban.”

Egy ilyen üzenet hordozására csak az Internet alkalmas, nincs más médium, amely felvállalhatná az „ennyire online” híradást.

– Miért érezted úgy, hogy szükség van egy saját honlapra?

– Ebből egész egyszerűen nem lehet kimaradni. Már évekkel ezelőtt – amikor először találkoztam az Internettel – éreztem, hogy valami olyan mindent átrendező, korszakváltó dologról van szó, amivel lépést kell tartani, időben

fel kell szállni rá, mert azután olyan sebesen száguldo gyorsvonattá válik, amire később már nem lehet felkapaszkodni. Nem tagadom, a technikai része is izgatott, és izgat a mai napig is, de még sokkal jobban az a távlat és lehetőség, amit terem. Hogy csak egy példát említek, ami ugyan apróság, mégis jelzi, hogy egészen más minőséget jelent az információszerzésben. Újsághírben olvastam, hogy egy eddig ismeretlen Rembrandt korában élt festő képeiből kiállítást rendeztek Hollandiában. Érdekel a festészet, hajtott a kíváncsiság, odaültem a géphez, és a felfedezők izgalomával kutatni kezdtem, hogy vajon találko-e valamit a témával kapcsolatban az Interneten. Találtam, sőt magukat a képeket is megnézhettem. Persze tudom, hogy egy ilyen benyomás össze sem hasonlítható az képtárlátogatás élményével, de ki merné vitatni, hogy jóval többet kaptam, mintha csak az újságból származnának az értesüléseim, és csak várnám azt a ki tudja mikor elérkező pillanatot, amikor majd kiutazhatom, és élőben is megnézhetem a képeket.

– Az ugyan olvasható a weben, hogy „Zorán honlapját a Hungary Network gondozza”, de mit jelent ez közelebb-

ről? Netán a Te kezed is benne van a dologban?

Nem, erre nem vállalkoznék, időm sem lenne rá, mint ahogy mostanában már barangolásra sem futja. Egy nagyon kedves és tehetséges fiatal ember, Umann Kornél tervezte, és tartja karban a honlapomat, az ő ötletei teszik színesebbé és aktuálisabbá, mint például az a bizonyos óránkénti jelzés is. Úgy ismerkedtünk meg, hogy felhívtam, amikor a magyar rockélet összes dalát készült feltenni a webre, hogy van-e valami kifogásom ellene. Elbeszélgettünk, s el is határoztam, hogy őt – és Stella Gábor grafikus barátomat – kérem meg a honlap elkészítésére. Jó választás volt, szeretem, amit csinál, és jó érzéssel tölti el, hogy – a statisztikák szerint – havonta átlagosan harmincezeren keresik fel az oldalt, a világ szinte minden táján élő magyarok, Kanadától Malajziáig.

– Ha nem barangolsz, akkor mostanában nem is használod az Internetet?

– Dehogynem. Főleg levelezésre, no és persze zenei szoftverek letöltésére. Nagyszerű dolog, hogy az általunk használt programok nagy része már az Interneten keresztül frissíthető, ez nagyban megkönnyíti a munkánkat. Zenei programok nélkül sokkal nehezebben boldogulnánk, ezek teszik lehetővé, hogy egy csomó dolgot kipróbáljunk, kikísérletezzünk, és azután megtartsunk, vagy lelkiismeret-furdalás nélkül elvessünk. Régebben ez a kísérletezge-

tés a stúdióban folyt, ahol a bérleti díj miatt igencsak kegyetgett az óra, az ember soha nem tudott nyugodt lélekkel, szabadon kalandozni az ötletei között. Itthon, a gép mellett sokkal nagyobb ez a szabadságfok, így már a kiforrottabb ötleteinkkel megyünk a stúdióba. A zenei programok használatából a közönség keveset észlel, amint mondtam, ezek jelentsége az előkészítés fázisában óriási, hasonlóan ahhoz, mint amikor egy építész mérnök egy CAD szoftver segítségével modellezi, járja körbe, és vizsgálja meg minden oldalról, környezetében elhelyezve, a megálmodott épületet.

– Említetted a levelezést. Te bizonyára rengeteg szerelmes és rajongó levelet kapsz már pályád során, és talán kapsz a mai napig. Szoktál válaszolni? Az e-mail alkalmas eszköz erre? Mégis más, egyszerre személyesebb és személytelenebb is...

– Be kell vallanom, borzalmasan rossz levélíró vagyok, ha tehetem, sokkal inkább nyúlok a telefonér, mint a tollért. Ezzel együtt, becsületből igyekszem minden levélre válaszolni, ha nagy késéssel is, de sokszor akár a saját magamra fordítható idő rovására. Persze a mostanság kapott levelek már másfajta tartalmúak, mint régen, többnyire éretbebb, idősebb emberek írnak, akiknek egy-egy számukra fontos vagy éppen nehéz időszakban jelentettek valamit a dalaim. Ezekre kézzel írott formában kell válaszolnom, ahogyan például a kislányomnak is kézzel írok, ha éppen összeveszünk, s ő már régen alszik, de én még nem tudok napirendre térni a dolog felett. Reggelre azután ott a levél a párnáján, erre az e-mail nyilvánvalóan alkalmatlan. Alkalmas viszont nagyon sok olyan dologra, amiért egyébként nem fognék tolat, nem venném fel a telefont. Pár soros e-mailek érkeznek például külföldön élő barátoktól, ismerősektől, s amikor válaszolok, úgy melleleg alkalmom nyílik megkérni, hogy ugyan már, nézzen körül, kapható-e már Kanada-ban az új CD-m,

mikor jelent meg, hogyan fogy stb. Az ilyen apró, gyors átfutású, apropószerű, gördülékeny közlésekre, kérdésekre és kérésekre valószínűleg isten áldása az e-mail, szerelmes levelek írására kevésbé... Bár ki tudja, nem tartom kizártnak, hogy eljön az az idő, amikor egy halványlila, kézzel címzett boríték időt konzerváló hatását éreztük majd, ha a fiókból előkerül egy floppy, amit a szeretett nő is tartott a kezében, és ugyanúgy megmozdul majd bennünk valami. Badarság lenne ezt előre kizárni, vagy ettől megijedni. A dolgok és az emberek is átalakulnak, idővel minden a helyére kerül, s nem feltétlenül leszünk szegényebbek a változásoktól. Sokkal rugalmasabb fajta az ember, mint ahogy azt maga is gondolja néha, épp ezért nem félek a manapság sokszor hangoztatott negatív jövőképtől...

Szabó Hédi

szabo@prim.hu

Fotó: Schöffner Zsuzsa

A három kék

Megkérdeztem Zorántól, mi az, amit fontosnak tartana még megemlíteni a riportban.

– Szívem szerint megkérnélek, hogy csempésszük be valahogy a szponzoraimat a cikkbe, hisz oly nehéz nekem viszonzni a tőlük kapott támogatást, ám az újságírók általában azt mondják, ók megtennék, de a szerkesztő úgys kiűzza...

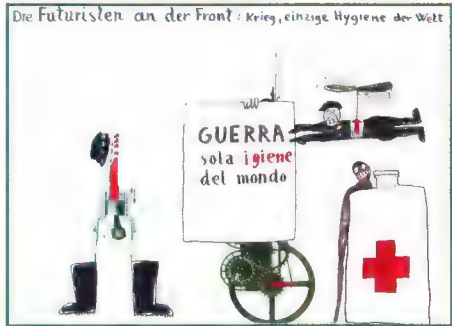
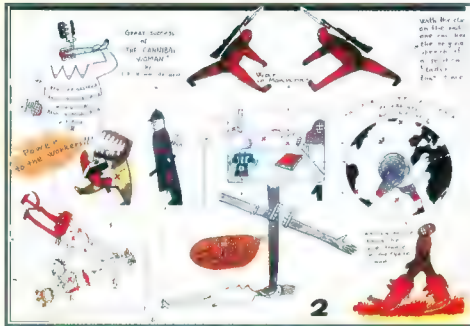
– Próbáljuk ki, nevezd meg őket...

– A „nagy kék” mintájára azt szoktam mondani, hogy engem a „három kék” támogat: az Aral, a Porsche Hungária és a Westel 900...

– Hát ez így tényleg túl direkt... Tudod mit, majd beírjuk, hogy www.aral.de, www.porsche.hu, www.westel900.hu... Nincs az a főszerkesztő, aki egy Internet Kalauzból akár egy web-címet is kihagyna...

szak: az első világháború utáni forrongó politikai és művészeti életet mutatom meg, politikai, szociológiai és művészettörténeti utalásokra és dokumentumokra támaszkodva. Akkoriban a politikai és művészeti „izmosok” volt a főszerep: a 10-es években induló dadaizmusé, konstruktivizmusé, futurizmusé, szürrealizmusé, a politikában pedig az anarchizmusé, a kommunizmusé és a náciizmusé.

– *Hogyan válogattál az események között?*

– A hatalmi elit kicsapongó, könnyelmű életén, mindennapjain keresztül mutatom meg a politikát és a kultúrát, amely mindig meghatároz egy kort. A zürichi dadaista Cabaret Voltaire-től a Harmadik Birodalmon át a Proletkult Theaterig minden felvilán a filmben. Olyan politikusok, tudósok és művészek szerepelnek, mint Raszputin, Lenin, Sztálin, Hitler, Mussolini, Pavlov, Freud, Hirschfeld, Tzara, Marinetti, Duschamp, Chirico, Picabia, Dali, Larionov, Goncsarova, Kandinsz-kij, Malevics, Tatlin, Bunuel, Eizenstein és sokan mások. Szatirikus jelene-tek, groteszk, meghökkentő képek sorjáznak a szorgalmas „klikkelő” szeme előtt, aki persze bármikor pihenhet is. Ilyenkor rajta múlik, hogy punk-klipre kíváncsi, meditatív zenére vágyik vagy netán némi nosztalgiaira. Egy kis pihenő után betérhet pl. a dadaizmus zürichi központjába, a Cabaret Voltaire-be is, amelyet Tristan Tzara és Hans Arp alapított. Irodalmi klub, kiállítóterem és színház volt egyszerre, ahol a művészek

a társadalmi együttélés üres szabályai és az értelmetlen háború ellen tiltakoztak. Rám erősen hatottak a dadaisták, köztük Duschamp, Tzara és Picabia. Az események egyidejűsége, ami a CD-ROM fontos kifejezési eszköze, szintén dadaista találmány: „mouse-filmünkben” egyszerre peregnék le a néző előtt egy évtized eseményei. A fikció és a történelmi tények szétválaszthatatlan szövevényében a valós események szinte abszurdnak hatnak, a kitaláltak viszont gyakran teljesen hihetőek. Alkotásunk mottójául Huelsenbeck dadaista kiáltványának részletét választottuk, hiszen ez a CD-ROM maga is provokáció, a dadaizmus stílusában.

– *Az első rész 1933-ban, a nácik hatalomra kerülésének évében ér véget.*

– Nem emiatt fejeződik be 1933-ban, bár az eseményhez, amiért ezt az évet választottam, közülük van a náciknak is, hiszen ők tették tönkre Magnus Hirschfeld német szexkutató 20 000 darabból álló értékes gyűjteményét, amelyet a világ első, általa alapított szexmúzeumában mutatott be. Hirschfeld a háború és a prostitúció viszonyát kutatta: az első szexuális kutatóintézet létrehozása is az ő nevéhez fűződik.

– *Erotika, humor, provokáció: a nézőnek*

totalis, sokkoló élményben van része.

– Ez volt a célunk: egy új vizuális műfaj megteremtése, amelyben a grafika, a zene és a filmes eszközök (videó, animáció, zajok, zörejek, különböző hang- és vizuális effektek, némafilm-részletek) együttes hatása komplex élményt ad a nézőnek. CD-ROM-unk maximálisan kihasználja az információs társadalom által nyújtott legújabb lehetőségeket: interaktív játék, szubjektív emlékezés, szórakoztató oktatás és modern művészet egyszerre. Alapja a digitális technika: multimédiás eszközökkel mutatjuk be az elmúlt száz évet: az ezredfordulóra a trilógia másik két részét is szeretnénk elkészíteni, teljessé téve ezt a sajátos, komplex történelmi-művészeti körképet. Enciklopédiaszerű teljességre törekszünk, ahogyan Tolstoj tette a XIX. századot bemutató regényeiben. Csak az eszközeink mások.

Sajó Yvette

(A papír, a toll és a szellemi tőke nekünk sajnos nem elég: a trilógia befejezéséhez szponzorok is kellenek. Riportalanyunk kitartóan keresi őket.)

Lengyelországban ingyenes szolgáltatás is van

Az ember ma már nem csak a Körúton, az Interneten is könnyen ismerősbe botlik... Egy nemrégiben ajánlott magyar címlista keresőjébe történetesen a grafológia szót ültőttem be, mire egy lengyelországi magyar nevét adta ki: *Szilágyi Szabolcs*. Szilágyi Szabolcs, de ismerős... Nem kellett sok idő, amíg rájöttem: sokunk ismerőse ő, hiszen éveken át tudósította Varsóból a Magyar Televíziót és a Rádiót is. Ráadásul „földim”, hiszen Zalához kötődik gyermekkori élményekkel. A háborút követően övodás éveit Keszthelyen, kisiskolás esztendeit pedig Zalaegerszegen töltötte, de ezek az idők már a régmúltat idézik, hiszen júniusban lesz 56 éve, hogy Szilágyi Szabolcs a háború előtti Nagyváradon megszületett.

– Pedagógus szüleimmel a sors végigjárta velem Magyarországot Bicskétől Keszthelyen, Zalaegerszegen, Szentendrén és Nagykőrösön át Nyíregyházáig. De hogy ifjúkorom földrajzilag még változatosabb legyen, koptattam középiskolák és főiskolák padjait Nyírbátorban, Pesten és Debrecenben is. Útközben összeszededtem az életre való műnáciát a könyvtárai, majd pszichológusi diploma, a két és fél éves újságíró iskolai oklevél és egy hivatásos gépjárművezetői bizonyítvány alakjában. Rövid, egyéves könyvtároskodás után 1962-ben újságíró lettem, s elkezdtem máig tartó változatos szakmai vándorlásomat. Megyei napilapnál, a nyíregyházi Kelet-Magyarországnál indultam. 1974-ben nyíregyházi, majd '79-ben Bródy Sándor utcai rádiós lettem. Két különböző időszakban, összesen 9 évig voltam a Magyar Rádió varsói tudósítója, és közben a Magyar Televíziót is évekig tudósítottam. Felelősebb büszke vagyok arra, hogy egyik alapítója lehettem a Nyíregyházi Városi Televíziónak, de hogy egyetlen terület se maradjon ki a szakmai műhelyek közül, egy évig az MTI nem túl nagy sikerű megyei irodavezetője is lehettem. E szakmát műveltem egy bizonyos „elegáns” szakmai periferián is: négy évig diplomata, sajtóattasé voltam Varsóban. Most – 1993 nyara óta – családommal végleg a lengyel fővárosban élek, és miután a hivatás privát változatait addig még nem próbáltam ki, 1994 óta lengyel feleségem, Ilona varsói magánhírügynökségének tanácsadójaként dolgozom. Emellett a magyar médiát szabadúszó emigráns újságíróként tudósítom. Ha teljes feltárt aka-

rok készíteni, öt magyarul és három lengyelül megjelent könyvemet sem hagyhatom ki, de talán azt sem, hogy a hetvenes években kétszer is voltam a Magyar Rádió kabaréműsorában szóvivő. A legkedvesebb műfajom a szatíra, a humoreszk.

– *Mozgalmas életút...*

– Igen, ez a szinte öt éves periodicitással váltakozó bioritmus érdekes ismeretanyag felhalmozásához segített hozzá. A pszichológusi végzettséghez az évek során a hobbinál kissé mélyebb grafológiai elméletet és gyakorlatot illesztettem. Voltam amatőr együttes jazztrombitása, és kisdíakként játszottam a nagykörösi ládagár fúvószenekarában is. Hogy „sikereimből” valamit ki ne hagyjak, egy nemzetközi fúvósversenyen II. helyezést értem el, no nem fúvószként, hanem modellként! :-). Az újságírást a lengyel és az orosz nyelvismeret fejlesztésével párhuzamosan műveltem, az angolt – kicsoda bűn! – ifjúkoromban elhanyagoltam, de az utóbbi pár évben rendszereztem, csiszoltattam rendezetlen tudásom. Persze ezt már az Internetnek köszönhetem.

– *Mielőtt az Internetről esne szó, nézzük az előzményt: mikor és hogyan került kapcsolatba a számítógéppel?*

– 1991-ben, Varsóban eltörttem a lábam... Csúnya törés volt, fél évet töltöttem a gipsz fogságában. Sajtóattaséi feladataimat nem láthatam el a követségben, vettem hát egy PC XT 20 MB-os számítógépet, és elkezdtem tanulni a jó öreg ChiWriter szövegszerkesztő használatát. Később már otthon írhattam a napi lengyel sajtószerzést, és egyre jobban elmélyülhettem a komputeres ismeretekben.

Olyannyira, hogy rövid ideig még a követségi rendszergazda feladatát is el kellett látnom, diplomáikat és titkárnőket tanítottam a számítógépes alapismeretekre. És milyen különös az élet! Miután lengyel szak-könyvből és lengyel kollégáktól tanultam, bizony a számítástechnika szókincsét ma csakis ezen a nyelven és angolul ismerem. Szégyenszemre fogalmam sincs róla, hogyan hangzik ugyanaz az anyanyelvemen. A legfurcsábbnak az „elment” és a „futtat” kifejezéseket tartom, de most már van egy magyar programom is, így végre elkezdtem magyarul tanulni a számítástechnikát.

– *És az Internet?*

– Az Internettel a varsói MTI-tudósító hozott össze. Tőle tanultam, hogyan nyithatók jókora ablakot a világra, ő készítette első honlapunkat. Ennek is van már vagy három éve. Azóta számos levelezőkapcsolatra tettem szert. Néhány régi barátát Nyíregyházán, Washingtonban, Prágában és Párizsban így újítottam fel az évekkel ezelőtt félbeszakadt beszélgetést. Aztán lavinaként zúdultak rám az új meg új ismerősök, barátok. Így ismertem meg két esztendője bostoni amerikai barátaimat, akik meghívtak, és nemskórára ök is eljönnek hozzánk Varsóba.

– *Most jelent meg Vince Mátyás és Nyíró András tanulmánya, s eszerint bizony a lengyelek előrébb tartanak a háztartások behálózásában, mint mi.*

– 1991-ben a Varsói Egyetem fizika tanzéke vágta az első csapást. Később, 1993 októberében tőlük került fel a Világhálóra az első lengyel honlap is, tehát az indulásnál a fejlődés hajtóerejét az egyetemnek és a tu-

dományos intézetek képezték itt is, de nap-ság – egy londoni lengyel emigráns cég felmérése szerint – már az üzleti világ katalizálása a láncreakciószerű kibontakozást. Feleségem korábbi cége, a MicroWay Media Poland nevű magyar–lengyel vállalkozás is már ebbe a komerciális fejlődésbe simul bele. Igaz, be kell vallani, hogy a kezdeteknél a hozzáértés híján még idegen kéz, egy hivatalos kiküldetéssel Varsóban dolgozó magyar kolléga szerkesztette meg WWW-oldalunkat. Azóta megtanultam a HTML-szerkesztést, és most a fiammal közösen terveztem az Oficyna Pogranicze MicroWay nevű megújult hírügynökség honlapját.

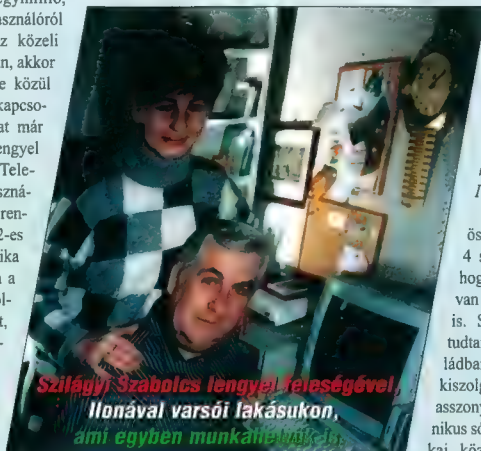
– Vajon hányan interneteznek ma Lengyelországban?

– Amikor szeptemberben egy vidéki város újságírói megkérdeztek ugyanerről a távközlési minisztert, széttárta a karját. Ezt teszem én is, mert csak megközelítő adatokkal szolgálhatok. A derűlátók egymillió, a szkeptikusok 600 ezer Net-felhasználóról beszélnek. Jómagam a millióhoz közeli adatban hiszek. Ha pedig ez így van, akkor a világ minden ezer internetezője közül naponta három a Visztula mentén kapcsolódik a Világhálózathoz. Pontos adat már csak azért sem létezik, mert a lengyel távközlési részvénytársaság, a Telekomunikacja Polska ingyenes használatra valamennyi lengyel polgár rendelkezésére bocsátotta a 0202122-es telefonszámot, s így bárki „statistika fölötti” szörfözővé válhat. Sőt, ha a Hotmailtől vagy más freemail-szolgáltatótól szerez egy e-mail címet, teljes körű Internet-felhasználó lehet külön account nélkül. Tíz- vagy százazren is lehetnek a törvényesen potyázók. Persze ez a kör elsősorban az otthoni felhasználók köre, amely amúgy is rohamosan nő. Azért a legtöbben – a statisztikák ezt 37%-ra teszik – az oktatási intézmények gépeiről és a munkahelyükről startolnak. Én magam négy éve már két helyen is javítom a statisztikát: munkahelyemen van a komputerem, a modemem és hozzá e-mail címem (mwmedia@ikp.atm.com.pl), de amint az egy szabadúszó újságíró esetén természetes, a munkahelyem a lakásomon van.

– Pszichológus is vagy. E minőségben miben látod az Internet veszélyét?

– Az Internet és általában a számítógép veszélyét abban látom, hogy egyesek úgy válnak rabjává, hogy minden egyéb elől, tehát a műveltség ezernyi más értékes forrása elől elzárkóznak. Még ennél is veszélyesebb jelenség az ember és a gép szerepcseréje.

Egyre több olyan fiatalembert látok magam körül, aki a számítógépe szolgája lett, és nem a számítógépét tette szolgájává. Jómagam is szenvedélyesen megszerettem a komputert, az Internetet, de mértéktartásra intetem magam, amikor 1995-ben vagy 96-ban rádőbentem, hogy az év folyamán mindössze két(!) szépirodalmi művet olvastam el. Rajtakaptam magam, hogy 54 éves fejjel a másodlagos analfabétizmus veszélyes útjára léptem. A lejtőn gyorsan behúztam a feket, és ma már újra olvasok, tévét nézek, angolul tanulok, zenét hallgatok. Sőt társaságába is járok, mert a számítógép billentyűzetéhez ragadó ember élőbeszéde is szép lassan elsorvadhat, márpedig egy rádiós újságíró... Ez persze karikatúra, de pszichológusként aggódom azért a nemzedékről, amely csörgő és gumimaci helyett előbb-utóbb egeret, joysticket és tamagochit kap a kisgyába egyéves születésnapján.

Szilágyi Szabolcs lengyel feleségével, Ilonával varsói lakásukon, ami egyben munkahelyük is.

– Akkor nézzük a pozitív oldalt: szerinted mi a haszna az Internetnek, valójában mire használd legszívesebben?

– Az első nagy nekibuzdulás, a honlap-készítés, a sok karbantartás és az idegen honlapok közötti rengeteg szörfözés után számomra, a lélektani ismereteket szüntelenül megújító ember számára a legértékesebb internetes ténykedésként a levelezés maradt fenn. A többivel csak hébe-hóba foglalkozom. Kiábrándultam a chatroomokban való társalgásból, mert sok felszínes, nyelge, felelőtlen, tehát értéktelen csacsogással találkoztam ott. Látogatásaimat mégsem sajnálom, mert ez az internetes szubkultúra is gazdagította tapasztalataim tárait. Ugyanakkor az e-mail minden nap hoz kellemes meglepetést. Beköszön

egy-egy régi ismerős, izgalmas választ hoz a posta az állandó levelezőtársaktól. Például Burget Lajos újságíró kollégám, barátom és köztem már majdnem estendőze tart egy csaknem napi intellektuális eszmecsere. Az élet lényege, a magyar és a lengyel közelet, a pogácsasítés, az új viccek, a művészeti szféra érdekességei, gyermekeink, unokáink sorsa, egy-egy új cikkünk és néhány régi közös ismerősünk sorsa bukkán fel ezekben a levelekben. Nekem, az emigránsnak ezek a levelek jelentik a napi hazalátogatást. Mindig tudom, mikor esik az eső, vagy mikor süt a nap Magyarországon és szűkebb hazám, a Nyírség fölött. De az Internet a szakmai munkámban is jelen van. Ma már sok szerkesztőbe e-mailhez kapcsolok mellékletként, attachmentként mennek cikkeim, sőt feleségem lengyel hírügynöksége, az Oficyna Poganicze is egyre több vidéki szerkesztőnek így juttatja el csaknem heti 250–300 cikkét. Nos, ez a mi szakmai feladatunk, amelyben két nagy gyermekünk – Ágota, aki utolsó éves közgazdász egyetemista és Andrács, aki komputergrafikus – szintén nélkülözhetetlen segítőtársunk.

– Aprópó, Ágota... Mennyire használnák Lengyelországban az Internetet a nők?

– Megdöbbenően kevesen, az összes lengyel internetezőnek csak 4 százaléka nő. Büszke vagyok rá, hogy ebben a kis női csapatban benne van a lányom, és a fiam mennyiszonya is. Sajnos a feleségemet még nem tudtam rávenni, de megérett ott: a családban három e-mail postamester is kiszolgálja levelezési igényeit. Menyasszonyokkal, udvarlókkal, sziléniai technikussal, mémek apóssal, informatikai középiskolák unokaöccsel bővített családjunkban Ilona inkább a tárgyalások tényleges kamatoztatási adottságait: a főzészkezőkkel és a közel 70 szerzővel ő tartja a napi kapcsolatot személyesen, telefonon, faxon vagy levélben. Ugyanakkor nem csak elviseli, hanem teljes mértékkel támogatja az én internetes életemet, legfeljebb akkor kerül sor „súlyos tárgyalásokra” közöttünk, ha rozsdásodni kezd a hardware vagy valamely periféria. Utóljára a fogyatkozó memória „rozsdásodott be”, most meg a lassú modem „korrodál” – komoly beruházási érvélsre kell hát felkészülnöm. Ilonykor látom, milyen kemény tárgyalópartner ez a törékeny asszony, akinek immár jó 25 éve kell elviselnie kanyargós útjaimat, és 8 éve a komputert is.

Csapó Ida
csapoida@mail.zalaszam.hu
1998 MÁJUS

Törzsvásolóink tudják, hogy már a tavalyi Ifabón is osztottunk pályadíjakat, pénzjutalmakkal, illetve vásárlási utalvánnyal jutalmaztuk azokat, akik a legolvasmányosabban, másoknak is kedvet csinálva tudták bemutatni kedvenc Internet-kikötőiket, az általunk felfedezett hasznos hálózati részeket. Sok web-recenziót kaptunk és kapunk, s ezekből immár harmadik alkalommal válogatjuk ki azokat, amelyek nekünk is, olvasóinknak is az átlagosnál jobban tetszettek.

A tavalyi októberi számban megjelent pályamunkák szerzői már ebbe a válogatásba kerültek, viszont a most közreadott pályázatok már egy új időszak nyitányát jelzik; ezekből a legjobbaknak majd ősszel, a Compfairen jár a jutalom. Mielőtt azonban megnyitnánk az új felvételt, nyolc győztes kiválasztásával le kell zárunk a régit.

Aki emlékszik a kiírásra, megkérdezheti: miért nyolcat, hatról volt szó, 5 tízezer és egy 25 ezres díjról. Nos, olyan kiemelkedő mű, amely a többiek tízezerével szemben 25 ezret érdemelne, ezáltal nem akadt a pályázatok között, viszont a tervelés bősége miatt a 25 ezres első díjat kicsit megfellebbezésre érdemesnek tűnt az összeget háromfelé osztani, és ezt a három tízezer forintos díjat is besorolni az eredetileg ötre tervezett tízezesek csapatába.

Nézzük sorra győzteseinket, akik az Ifabo nyitásának napján, május 5-én 11-kor vehetik át a díjakat a lapot kiadó PRÍM Kft. standján (A pavilon, 312e).

Tánczos Csaba (csaba@securities.com) még tavaly októberben a Spectrum-hívők oldalát mutatta be „E hálózatenek szüksége van Rád!” címmel. (Most – épp ebben a számunkban – folytatja a Spectrum-hívők lapjával, de ez már másik történet...)

Gerge István (gergye@mail.elender.hu) azokat a helyeket kutatta fel decemberben, ahol a weblap-készítéshez kész grafikai elemeket találhatunk, s ezeket foglalta össze „Kincs, ami VAN” címmel.

Szende Csaba (szendecs@elender.hu) és **Szalay Dániel (dszalay@webmaster.hu)** ugyancsak decemberben kezdte, és azóta is folytatja – szinte egymással vetélkedve – a különböző ingyenes lehetőségek bemutatását azok számára, akik gazdagítani szeretnék web-oldalaikat, vagy éppenséggel csak el szeretnék helyezni azokat, ámde ingyen. Ezt a folyamatos közhasznú tevékenységet ugyancsak egy-egy tízezer forintos utalvánnyal jutalmaztuk.

Hogy az ingyenes lehetőségeket megragadják olvasóink, azt jelzi egyik márciusi pályázónk levélcíme is (**mocsa@freemail.c3.hu**), akinek „Funny Mail Clintontól vagy akár Mickey Mouse-tól” című írása aratott általános tetszést márciusban. Ez a számunk pályázati téren jobb volt az átlagosnál, ugyanis **Molnár Dániel (b2men@c3.hu)** szintén nyert, a Bulldózerrel.

S ha egyszer márciusban beindult a bolt, akkor nem állhatott le áprilisban sem. Április két győztesünk: **Bihari Lajos (lui@kern.hu)** a „Vak és Sovány” című írással és **Bak Árpád (bak@tigris.klte.hu)** azzal a kérdéssel, hogy „Van-e élet a kibertéren túl?”

Ha olvasóink fellapozzák a www.ikalauz.hu hálózati archívumunkat, és kikeresik a jelzett írásokat, akkor feltehetően osztják majd véleményüket, hogy igazságos ez a homogén és a korábbiaknál tömegesebb díjazás, mindegyik alkotás jutalmat érdemel. Mindez nem jelenti azt, hogy a korábbiól eltérő feltételekkel hirdetnénk meg a mostantól őszig tartó pályázati fordulónkat; ha lesz egy kiemelkedő pályamű, annak továbbra is 25 ezer forintos pályadíjat szánunk, s mellette legalább öt alkotást szeretnénk 10-10 ezer forintos pályadíjjal jutalmazni a Compfairen. Persze, ha az élet másképp hozza, változások lehetnek majd ott is.

***

És akkor most, hogy a győztesek áthaladtak a célvonalon, dörögjön el a startpisztoly, immár negyedszer! Egy adag pályamű már itt is van, ezek közlését megkezdjük, a továbbiakat pedig várjuk: ikalauz@prim.hu.

Tervezz egyedí egerpadot
vagy
válassz 11 mintából...

<http://mousepad.extreme.hu>

NBA – élőben az Interneten!

Ámulattal tölt el, amikor a tévében nézem ezeket a két méter-nél magasabb, és gyakran több mint 110 kilós tisztá izom hústornyokat, ahogyan viaskodnak, egymással feszülnek a pályán. Michael Jordan, Magic Johnson, Malone, O'neill, Pippen – hat éves gyerekek fúj-ják ezeket a neveket Orlando Magics-szakban... Vagy ott van

mind közül a legnagyobb, legérdekesebb és legszínesebb: Dennis Rodman! Játéka szabadságot és erőt sugároz. A világ legjobbjá „lepattanószerszében”, úgy, mint Jordan a pontszerzésben. Ha azt mondom, hogy a Chicago Bulls a legjobb csapat az NBA-ben, akkor feltehetően sokan egyetértenek velem, de természetesen ugyan-csak nagyszerű a Seattle, csak nekik nincsenek ilyen emberek a birtokukban, mint a Bullsnak... Na szóval, az a lényeg, hogy

minden sportriporter elmondja a véleményét a csapatokról ezen az oldalon. A statisztikákat, pontokat, címekeket, faultokat stb. De ha akarjuk, akkor megnézhetjük a meccsekből az izgalmas részeket. Ha pedig egyszerűen csak ahhoz van kedvünk, hogy meghallgassunk egy élő „rádióközvetítést” valamelyik meccsről, akkor csak el kell olvasni, hogy mikor lesz online adás az Interneten, és uccu neki! Persze ha

elhalasztjuk, akkor később visszatérve meghallgathatjuk - az anyag nemvész el. Betekinthetünk az NBA történetébe, lekerthetjük a nagy pillanatok képeit, és megudhatjuk, hogy mikor lesz a következő meccs a TNT-n, s kik játszanak. (www.nba.com)

THE SHOW MUST GO ON...

Szende Csaba

<http://www.angelfire.com/ms/csab>

Tori Amos Ereje

Tori Amos. Ez az, amit nyugodt szívvel s lélekkel ajánlok mindenkinek, aki szereti az igényes zenét. A művész nem egy mai, populáris és divatos zenei irányzatot választott, ám meg tudja fogni a rockzene kedvelőit csak úgy, mint az alternatív vagy a szimfonikus muzsika rajongóit. Tori Amos egy énekesnő, aki érzelmi hangjával és elbűvölő zongorajátékkal tárja fel szívét a hallgatók előtt.

A www.tal.org/torilink.html oldalt kevés

grafikával, de mégis nagyon igényesen építették fel. Temérdek információt talalunk itt, a legújabb hírekről kezdve a videoklipeken át a letölthető mp3 formátumú zenefájlokgig, ez utóbbiak mennyisége lenyűgöző... Persze ha kevés, és kéznél van a hitelkártyánk, akár meg is rendelhetjük a kiválasztott CD-t vagy videokazettát a CD-NOW segítségével.

Elolvashatjuk, mi történt eddig, és mit tartogat (a tervek szerint) a jövő. Akár Tori esküvői albumába is betekinthetünk. Feliratkohzatunk levelezési listákra, kapcsolódhatunk IRC-csatornákhöz, de aktív hírcsatornaként is kiválaszthatjuk az oldalt, hogy

a push-technológiás böngészőnk innen szívesen jele friss információit...

Egy szó, mint száz, meg kell nézni, és bele kell halgatni. Megéri...

SaintMan@elender.hu

Új csillag az égbolton

Spectrumus hírforrást fedeztünk már fel korábban is az Interneten, sőt ebbe az Internet Kalauz olvasóit is módunk volt beavatni, ám Jim Grimwood a közelmúltban olyan hálózsmet szőtt a <http://www.users.globalnet.co.uk/~jimj> web-cimen, hogy muszáj újra sokunk nosztalgiajának tárgya felé fordulnunk... Jim Grimwood nem kisebb fába vágja a fejszéjét, mint a felmérésék szerint egyik legsikeresebb Spectrum-folyóirat, a Your Spectrum (továbbiakban YS) összes (21) számának teljes terjedelmű felvétele a webre, s annak okos, jól használható elrendezése.

Mint köztudott, a nyolcvanas évek elején kezdődött hatalmas mikrogép-lázat legalább akkora sziótlás is kísérte, amely sok-sok

különböző kiadványt eredményezett, különböző célzattal, olvasótáborral és sikerrel. Ami viszont kevésbé ismert, hogy miképp változott, fejlődött ez utóbbi ágazat, mivel kecsgettetett a szoftver- és hardvercégek számára, és hogy pontosan melyek is voltak ezek. Nos, nem nehéz felsorolni a legismertebbeket (Computer + Video Games, Crash!, Sinclair User, Your Sinclair, Your Spectrum, ZX Computing, ZXED, Zzap!) - tisztelettel kéri helyesbíteni, ha valami kimaradt volna, s ezek csak azok, amelyek a Sinclair-ipar alakulását igen hosszú ideig figyelemmel kísérték.

Eme kiadványok mindegyike kialakította saját szigorú osztályozási rendszerét, amelyet egy-egy szoftver értékelésekor alkalmazott. Ez a kategorizálás - kimerítő elemzés, néha „pellengérré állítás” mellett - az esetek

többségében nagyon átláthatóvá tett egy terméket, annak erősségeivel és gyengeségeivel egyetemben, bár néha (egyéb politikai viharok és piaci háborúskodások részeként) olyan is előfordult, hogy a legjobb programokat kényszerítette térdre, és a gyenge, idejétmúlt vagy ügyetlen alkotásokat emelte fel meg nem érdemelt magasságokba.

Ezek a diszonzans tendenciák azonban a kezdetek kezdetén, a YS megjelenésekor még nem voltak jellemzőek. Az újság megkezdte három alappilléreinek felállítását: kapcsolatok kiépítése, ápolása szoftvercégekkel és szerzőkkel; saját recenzió- és kategorizációs rendszer kialakítása, amely idővel egyre inkább a felhasználót és az olvasót vonja be a kritikák megírásába (hmm, mily hasonlóság!); valamint saját, végső hangjának megtalálása, kicsiszolása.

E

INTERNET ELÉRÉS KEDVEZŐ ÁRON

Magánszemélyeknek teljes

Internet elérés CSAK havi nettó

2000 Ft !!

Cégeknek komplex szolgáltatási díjszámok.

I

Szolgáltatásunk igénybe vehető Szolnok (56), Karcag (59), Jászberény (57), Cegléd (53) és Kiskőrös (78) körzetekből.

EXTERNET Kft.

5000. Szolnok Szapary út 9.
Tel/Fax (56) 423 111
E-mail: externet@externet.hu

EXTERNET Kft. www.externet.hu

Hudák Jászberény 57 401 415, Karcag 59 356 80, Cegléd 53 117 88, Kiskőrös 78 621 275

SZOLGÁLTATÓI PARTNEREINK KERESÉK KELET-MAGYARORSZÁG PRIMERKÖRZETÉBŐL

Accelerátor Kft.

1065 Bp., V. Lázár 10., az Opera mögött

Tel: 302-0585, Arista: 2-333-666/1298

Nyitva: H-Cs: 9-17:30, P: 9-15:30

Árának ÁFA nélkülül, 1 év garanciával

(Daewoo és MAG monitoroknál 3 év)

Mini torony / Nagy ATX

Alaplap Tori/Gigabyte S2	11800/15500
Gigabyte T2 / TX2/TX3	17000 / 18000/19200
Gigabyte LX-BL/DXL	28800 / 52500
EDO ram 8/16/32	2800 / 4800 / 8800
SDram 16/32/48/128	5000/9900/20800/41500
CD 24X / Power/Sony	13200/14500
Mitsubishi A-drive 120MB+mem	21900
HDD 1,7u/2,1u/2,1SE	22500/23600/24900
HDD 3,2 u / Q 3,2 ST	29000 / 31100
FDD 1,44	3200
Daewoo 14" digit / 15"	38000 / 41000
MAE 14" 15"	35900 / 49900
Viewpoint/Adias 14" / 15"	26800 / 36500
SV 34V2 / Virge AGP 4MB	3800 / 11400
3Dfx Voodoo/Diamond M 4MB	2600/28000
SB Pro comp / SB 16/5864	2400/6800/13200
Modem 33,6 bps / külső	9200 / 12000
Modem 56 bps / külső	14000 / 16000
CPU P II 233/266/300	48100/54000/65500

KOMPLETT KONFIGURÁCIÓK

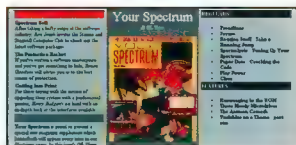
DAEWOO monitor, billentyű, egér

mini torony, 1 44F56, 53-64 MB PCI VGA	
Cyrix 200 MX/16M/1,7G	95200
Intel 200MMX/16M/1,7G	103500
Intel 233MMX/16M/1,7G	113000
Intel P II 233/32M/1,7G	158600
Intel P II 266/32M/1,7G	165000
Intel P II 300/32M/1,7G	175700

98.04.20 Az árjavoltatás jogát fenntartjuk

AZ IFABO 98 IDEJE ALATT JELENTŐS KEDVEZMÉNYEIK

Miért e három kategória a legfontosabb egy „mikro-lap” sikere szempontjából? Ha belegondolunk, a lapnak a piaci tendenciákat kellett tükröznie, és kellően fűszerezve, „fogyaszásra alkalmas” módon kellett tálnia mindent. Ennek fő összetevői elsősorban a tények, amelyek szoros összefüggésben állnak az alkotókkal való kapcsolattal, akikről a lap ír. (Igen sokat jelentett egy lapnak, ha jó előre tudott olyan dolgokat egy majdan megjelenő új programról vagy technológiáról, ami alapvető változásokat fog hozni, miközben más kiadványok csak a többi kategóriára építhettek.) A jó információforrások mellett nagyon fontos a hitelesség, ez is erőteljesen függ az előbbi pillérek biztos voltától. Ha továbbmegyünk, az összes írásnak olvasmányosnak, élvezetesnek kell lennie, hisz egy egészséges piacon csak az marad erős, aki azonos területen holnap is valamivel több, mint társai.

Nos, ha egy web-lap az egykori nagyra becsült roppogós újságot kívánja tükrözni, akkor fontos, hogy ugyanazokat az alappilléreket – még ha egy másfajta kategorizálásban is – ugyancsak létrehozza! A YS a legfontosabb vetületekben járt élen; objektivitás, olvasók bevonása a kritikákba, kategóriarendszerek lefektetése, exkluzív interjúk, lefedett területek, kérdéskörök (egyéni rovatok, trükkök egyenesen a fejlesztőktől stb.) és a lap elismertése, amely mint első és igen érett, ambiciózus vállalkozást, hamarosan márkánévvel varázsolta a YS nevet.

A web-oldal erénye, hogy mindezt tükrö-

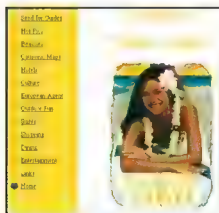
zi. Főként a Spectrum-hívők szerzhettek maguknak mennyi pillanatokat az oldal kötetével, de az újságírási területen dolgozók számára is érdekesek lehetnek e cikkek. Még nem teljes a kínálat, eddig három szám legérdekesebb és legjobb állapotban levő oldalai kerültek fel. Hatalmas vállalkozásról van szó, amely jól-rosszul történő feldolgozás után is egyedülálló és időtálló érték. A munkát sok könyvtár is megirigylhetné. Értékelésünket zárjuk a Spectrum-recenziók stílusában:

Eredetisége:	9/10
Atmoszféra:	10/10
Érthetőség:	10/10
Hitelesség:	10/10
Frissesség:	-
Gyorsaság:	8/10
ÖSSZESEN:	9/10

Tánczos Csaba
csaba@securities.com
<http://www.securities.com>

Hawaii

Aloha mindenkinek! Cimünk www.visit-hawaii.com/. Itt vagyunk Hawaii-on! Mégpedig élőben, legalábbis bizonyos pontokon, ott, ahova a web-kamrákat felállították. Ahol meg ez nincs, ott kárpótlásként hatalmas képállomány fogad minket, és kedvünkre válogathatunk, hogy a Magnumból ismert Honolulu-ról vagy Haitiról szeretnénk-e izelítő.

Persze ez még nem minden. Utazási tanácsokkal halmoznak el, sőt megadják, hogy mennyibe kerül bizonyos helyekről, bizonyos ideig Hawaii-ba jutni. Fantasztikus képernyővédők tölthetők le, amelyekből csodás hawaii leányból bukkannak elő. És természetesen a sziget teljes történelmi hátterét áttekinthetjük.

A képek és hangok együtt olyan légkört teremtenek, mint-ha tényleg a szigeten lennénk.

Talán csak egy bibi van vele: nehéz „lecsatlakozni” a modemről...

Szende Csaba

<http://www.angelfire.com/ms/csab>

Gép + narancs

Elfoglalt vagyok ezzel a hálózattal szemben. Évekkel ezelőtt ha valaki azt mondta volna, <tag>, valamiféle szervezet tagjára gondoltam volna, vagy arra, hogy az illető ezt a szót úgy használja, ahogy én valakit fejnék, fazonnak hívok. De már akkor is kialakult felfogásom volt a cyberkulturáról, a virtuális élet előnyeiről, hátrányairól. Azóta túl vagyok az onMouseOver és onMouseOut problémáján, de az internetes társadalomhoz máig hasonló felfogással viszonyulok, mint annak idején. Ezt az irányvonalat adta meg nekem az évek folyamán Bodoky szerkesztő úr „gép+narancs” rovata a MaNcsban. Ezek az írások találhatóak meg összegyűjtve a <http://caesar.elte.hu/~bodoky/gepnar> címen.

Ebben a rovatban volt már szó arról, hogy az emberek nagy része nem szeret a monitorról olvasni. Nos, ha valaki ebbe a csoportba tartozik, ezúttal vegegyen erőt magán! A rengeteg hasznos és érdekes ismeretterjesztő jellegű cikk mellett az „egotripszer” és az általam bomlasztónak tartott humoros cikkeket vétek lenne bárkinek is kihagyni. A User, a Rendszergazda, a Tiszta cyberromán vagy a Vasárnapi cyberpunk szinte titeltalalt, némi önironiával mindenki magára ismerhet, aki a galaxis stopposaként tengeti életét a monitor előtt. Remélem, sokaknak sikerült felkeltetem érdeklődését, talán olyanoknak is, akik eddig tényleg kerültek a csak szöveges állományú oldalakat.

gery@cyberjunkie.com

IRISZ Internet

Budapest XI. Citadella Tel.: 372-0050 Fax: 166-4033
<http://www.irisz.hu> E-mail: info@irisz.hu

Multimedia

ami az Űrhajózás lett volna Leonardonak....

IRISZ Internet - a jövő médiája

Határtalan elérés

CompuServe
Online

Minden új belépő nyer! Rendkívüli akció az IFABO-n.

Nyári szabadsága idején sem kell nélkülöznie megszokott online kapcsolatát. Japántól Peruig, Alaszkától Új-Zélandig a világ szinte minden országában a helyi telefonbeszélgetés árátért kapcsolódhat a CompuServe hálózathoz.

Ha az IFABO-n lép be előfizetőink sorába, akkor még egy tesztutat is nyerhet, hogy alkalma legyen messzire utazni és mégis közel maradni a világ információk vérkeringéséhez.

- Földj: 2 személyes, összesen 150.000 Ft értékű tengerparti nyaralás az Eurotours Utazási Iroda támogatásával.
- 2. díj: 45.000 Ft értékű, 3 hónapos angol nyelvtanfolyam az interneten, a Business Team Nyelviskola közreműködésével.
- 3. díj: fél éves CompuServe előfizetés
- Minden új belépő 10% kedvezményt kap az EURO-TOURS Utazási Iroda árából

EUROTOURS

Próbálja ki Ön is, milyen érzés, ha minden határon túl, határtalanul elérhető marad. Látogasson el standunkra május 5. és 9. között az IFABO-n, és csatlakozzon a világ egyik legnagyobb számítógépes hálózatához!

IFABO „A” pavilon 310/A stand

CompuServe Hungary 1012 Budapest, Logodí u. 22/24
Tel./fax: 214-9250, e-mail: hungary@compuserve.com,
http://www.compuservehungary.com

Eurotours Utazási Iroda 1055 Budapest, Nagy Ignác u. 14.
Tel: 269-1426, fax: 269-1882, e-mail: eurotours@compuserve.com

Holiday
with

CompuServe
Hungary

ICONS

MINDEN KORBAN SZÜLETNEK NAGY ALKOTÁSOK

**INGYENES
Jelöltés
Szoftverrel**

ORLANDO

Intel Pentium MMX 66MHz
2MB RAM
100MB HDD
CD-ROM
Modem
Kézi billentyűzet
Egér

PLATINUM

Intel Pentium MMX 66MHz
2MB RAM
100MB HDD
CD-ROM
Modem
Kézi billentyűzet
Egér

melyek a tartalom és a forma harmonikus ötvözetét nyújtják. A XX. század végének klasszikus művei a Platinum és az Orlando, a Packard Bell legújabb két modellje, melyek teljesítményükkel és megbízhatóságukkal a legújabbak az emberek barátságos szolgáltatásakkal, mindenki számára lehetővé teszik a legkorszerűbb kommunikációs eszközök egyszerű és könnyű használatát. A Platinum és az Orlando méltó klasszikusai jelenlétükkel, hiszen emberiek teszik a legfejlettebb technikát.

Amikor Ön a Packard Bell mellett dönt, akkor biztos lehet abban, hogy olyan számítógépet választ, amely hosszú éveken át megbízható és barátságos segítőtársa lesz.

Packard Bell
Otthon a számítástechnikában

1149 Budapest, Bosnyák tér 5.
http://www.packardbell.szinva.hu
Vezérképrviselet. SzínvaNet Kft

Budapest InterPC networking Kft. (1) 216-2628 • IRODAVILÁG (1) 270-5325 • KERAVILL City (1) 469-1002 • MEDIA MARKET (1) 347-1650 • OFFICE DEPOT (1) 419-4151 • OMIKRON Szövetkezet (1) 313-7853 • PC Soft Kft. (1) 120-3442 • Szűcs Áron (1) 185-2222 • Debrecen FÖNIXCOMP Kft. (52) 410-571 • Győr DIGITALTECHNICA (96) 414-411 • Hódmezővásárhely SILEN Computer Rt. (62) 246-810 • Kaposvár MICROKAL Kft. (82) 420-513 • Kecskemét HC For Kft. (76) 482-186 • Miskolc dr. LAIR (46) 412-368 • NET Rendszerház Kft. (46) 411-412 • Nagykanizsa HC Byt Kft. (93) 314-333 • Pécs COM-PUTER TECHNIKA Kft. (72) 450-201 • Pécs Pointer Kft. (72) 504-080 • Szekesfehérvár UNICOMP Kft. (22) 327-446 • Szekesújhely KVANTUM Kft. (74) 419-541 • Szombathely ELÉG Színház Kft. (94) 322-134 • Törökbalint CORA (23) 515-583

Hot line:
(1) 252-0545

Internet kultúra

Így szörfözünk mi

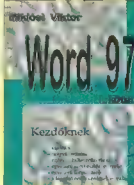
22-07 : 2000 Ft*
18-07 : 3000 Ft
09-17 : 4000 Ft
00-24 : 5000 Ft

Minden díjcsomaghoz
E-mail elérés 0-24 óráig

InterWare

InterWare Kft., 1132 Budapest, Victor Hugo u. 18-22
Tel/Fax: 344-2892, E-mail: info@interware.hu, http://www.interware.hu

KERESSE!

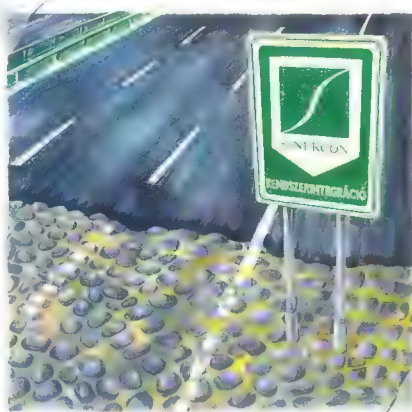

Cesare & Cserkő
Betéti Társaság

Kaphatók az ismert
könyvterjesztőknél,
és megnyerhetők az
INTERNET Kalauz
játékain.

Címünk: 1465 Budapest Pf.: 1662

RENDSZERINTEGRÁCIÓ FILOZÓFIA. Működési Megvalósítási MŰKÖDTETNI

A rendszerintegráció több, mint hardver, több, mint szoftver. A rendszerintegráció szemléletmód: az informatika filozófiája. A Synergon, a vezető hazai rendszerintegrátor egyesíti az informatikát és a kommunikációs technológiát, így hatékonyságot növelő, költségcsökkentő rendszereket hoz létre kiemelkedő minőségű alkotóelemekből.

Az informatikai rendszerintegráció több, mint rendszer, mert nemcsak tervezést, építést, felszerelést jelent, hanem azt a háttérrel is, amely a rendszerek gazdaságos működtetéséhez, a piaci sikerhez elengedhetetlenül szükséges. Ha ismeri a célt, a Synergon megépíti a hozzá vezető utat!

SYNERGON

Synergon Informatika Rt. ■ 1041 Budapest, István út 16 ■ Tel: 399 6600 Fax 399 6699 ■ E mail info@synergon.hu www.synergon.hu

Azok a híres levelezőlisták I.

Amikor tömve az e-postaláda

Kezdjük egy egyszerűbb kérdéssel: mi indít valakit arra, hogy levelezőlistát keressen? Nyilván az, hogy hasonló érdeklődésű emberekre szeretne találni, de erős lehet benne az egy-egy témában való elmélyülés vágya is. Eredetileg az egyetemi tanárok és kutatók lényegében ehhez hasonló motivációja, igénye hozta létre a gyors információcserének azt a formáját, amelynél a gondolatok nem

csak egy irányban haladnak tova, hanem eljutnak a téma minden kutatójához, és ez a „telekonzilium” ugyanígy folyik tovább, amikor valamelyik kolléga továbbgondolja a leírtakat, és írását megint csak mindenki elolvassa. Az ötlet annyira bevált, hogy a levelezőlisták elárasztották a világot, és kinőve az egyetemi kereteket, számuk viharos gyorsasággal több tízezerre nőtt.

Ha valaki kevesli e-postaládája forgalmát, megoldásként nyugodtan ajánlom számára: lépjen be néhány levelezőcsoportba. Garantált, hogy ezt követően nem levél-, hanem légszomja lesz, annyi e-mail fut be, hogy – ha azoknak csak a töredékére is energiát szán –, levegőt venni se lesz ideje. Mindezek után felmerül a kérdés: jó dolog-e a levelezési lista, vagy sem? Nos, ha erre egy szóban lehetne válaszolni, nyilván nem szánnánk neki egy kétrészes cikksorozatot. A választ ebben sem igazán mi adjuk meg, de talán kap az olvasó néhány szempontot ahhoz, hogy maga dönthesse, neki személy szerint jó-e, vagy sem.

Ezzel együtt egy „mezei” internetező nem biztos, hogy beléjük botlik, én is ismerőseimtől, levelezőtársaimtól kaptam az alábbi három „katalóguscímet”:

<http://www.centralnet.hu/gyujtemenyek/levlista>
<http://www.webujsg.kibernet.hu/levlista/index.htm>

<http://www.externet.hu/lists>

Egy olyan tippet is kaptam, amit azok

Amikor

www.mek.iif.hu/MEK/hunlist.htm. Itt a hazai vagy magyar vonatkozású listákat próbálták összegyűjteni, egységesített formában. Az 1848 elnevezésű lista a 48-as magyar szabadságharcra és a kapcsolódó eseményekkel foglalkozik, de találhatóunk levelezési csoportot a történeti magyarság őskultúrája, Széchenyi vagy a rovásírás témakörében is. A 7KOR irodalommal és költészettel foglalkozik, és rendszeres irodalmi feladványokkal is kecsegtet a listaismertető. Az AK a magyar nyelvű agykontrollosok levelezőlistája. Van itt minden: film, zene, csillagászat, fizika, táncművészet, folklór, történelem, számítástechnika, de fellelhetjük Nagy Ferő Garázs elnevezésű levelezési csoportját vagy a L'art Pour L'art Társulathoz kötődő listát, ugyanakkor a muzeológusok, az orvosok, a tanárok, a könyvtárosok is téma szerint csoportosulnak.

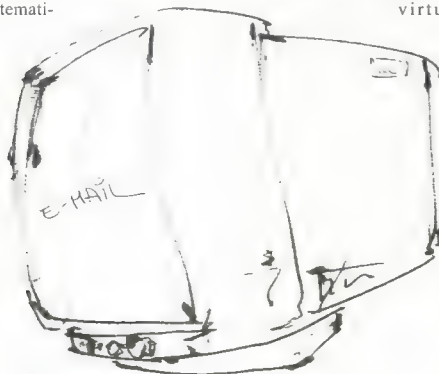
Vannak különlegességek, illetve a téma mellett különféle megszorításokat tartalmazó listák is. Az előbbre példa a Hungarian Lobby, amely magyar érdekképviselőre törekszik a nagyvilágban a politikai szervezetek, politikások befolyásolásán keresztül; az utóbbira példa mondjuk „a Mór környékén élő computer-rajongó fiatalok” listája. Néha

szintén követhetnek, akiknek csak levelező-hozzáférésük van az Internethez, és éppen ezt az ablakot szeretnék szélesebbre támi a levelezőlistákra való feliratkozással. Nos, e-mailben a help@hix.com címre lehet írni, és kérésre küldenek magyar nyelvű tájékoztatót. Innen azután sok mindent megtudhatunk, egyebek közt a szolgáltatásokon belül az e-mail címszó alatt meglegjük a levelezőlistákat is, két csoportba sorolva.

A főbb levelezési listák közül a TIPP mindennapi ötletbörze hirdetés melléklettel, a GURU technikai ötletbörze ugyancsak hirdetés melléklettel, és létezik egy MOKA nevű lista is a vicces kedvűeknek. A másik nagy csoportból, a temati-

kus levelezési listák közül kiemelném a RANDI nevű moderált magazint, amely ismerkedőknek készül, a SPORT-ot, a KULTURA-t, a KORNYESZ-t, a JATEK-ot és az OTTHON-t, amelyek neve jól tükrözi a témakört. De van levelezési lista a doktorandusoknak, a budapestieknek, létezik moderált tudományos magazin, a keleti kultúrák iránt érdeklődők számára pedig ott az ÁZSIA. PARA néven a parajelenségek fóruma fut, a WEBMESTER pedig internetes szakmai fórum.

Az Internet-témákkal foglalkozó könyvek is szánnak legalább egy fejezetet a levelezési listáknak, s a Világhálón böklászva is akadhatunk ilyen címekre, én például épp a „véletlen szárnyán” jutottam el a „magyar vonatkozású levelezőlisták katalógusának”, a HUNLIST-nek a címére: www.lib.bke.hu/virtual/hunlist.htm,

tömve az e-postaláda

különös párosítások fordulnak elő egy-egy listán, mint például a ZOORELIGION esetében. Ez a lista a zoológiai és vallási érdeklődésű emberek magyar nyelvű társalgási fórumának vallja magát, a két téma rendkívül szerteágazó és érdekes összefüggéseiben való elmerülésre adva lehetőséget. És hogy mit rejt a MAFLA? Vélhetően nevével ellentétben nem igazán buta embereket, hiszen voltaképpen a Magyar Filozófiai Listáról van szó. A MAFLA a filozófia, illetve társ- és határterületei oktatásával, kutatásával, rendezvényeivel, publikációival, valamint minden egyéb, szélesebb érdeklődésre számot tartó kérdéssel vagy ügyével foglalkozó magyar nyelvű fórum. Ugyancsak jópofa a SO-HIVATAL, amelynek nem titkolt célja, hogy felállítson és fenntartsion egy kulturált fórumot, ahol bárki bármilyen témában ismertetheti a véleményét, segítséget kérhet és adhat. S ha már a segítségnyújtásnál tartunk, itt érdemes megemlíteni a THE VOYAGER-t, amely mindazoknak szól, akik érdeklődnek a világjárás iránt. A lista saját hitvallása szerint iránytű mindazoknak, akik új helyekre utaznak, információt keresnek, segítségre szorulnak, legyen az olcsó szállás, szórakozási lehetőség, látványosság, kedvenc étterem, étel, vagy akár vásárlási tipp egy adott helyen.

Ha tagjai vagyunk egy levelezőlistának, ott is „elhangzanak” időnként ajánlások, ahogy a következő e-mail-részlet is bizonyítja:

„Szervuszatok! Tegnaptól él a HANG levelezési lista a HIX-en belül. Fel le-

het rá iratkozni hanggal foglalkozó profinak és amatőröknek...”

Az is érdekes eset, amikor más listán, értesítőn találunk híradást új levelezőlistákról. Talán sokan ismerik Wagner Úr értesítőjét, ahol a közelmúltban például ezt olvashattuk:

„Externet levelezési listák – EXTERNET Kft., Szolnok.

Új levelezési listák indultak listaszerverünkön az elmúlt napokban. A jelenlegi 18 lista közül a két legfiatalabb a Drog és a Benső út, melyet ajánlunk mindenki figyelmébe.”

Az Externetnél egyébként listája van az akvarisztika iránt rajongóknak, ahol a résztvevők megoszthatják egymással tapasztalataikat, kérdéseiket, bosszúságukat és örömeiket kedves lakótársaikról, a halakról és a teknősről. A Deviancia elnevezésű listára olyan embereket várnak, akik egyéni gondolkodásmódjuk, szokatlan nézeteik, mások számára megdöbbentő véleményük és hozzáállásuk miatt peremhelyzetbe kerültek. „Ha az élet bármilyen területén deviáns vagy, csatlakozz hozzánk! Kérdések, javaslatok, vélemények jöhetnek dögivel” – hangzik a felszólítás. Egyébként az Externet listaismertetőire jellemző az emberközelség, túllépnek ugyanis a szükségzavú, tényszerű ismertetéseken, és ennyiben mások, mint

a többi lista-felsorolás.

A Drog levelezési csoportba

olyan fiatal vagy idősebb korosztályú emberek jelentkezését várják, akiknek az életét bármilyen káros szenvedély befolyásolja, de elsősorban a drog a központi téma. Mindenki megtudhatja, hogy mit próbál ki, és mit kockáztat, mert a listán szeretnék megismertetni az érdeklődőkkel a kábítószeres fajtáit, eltérő típusait, és nem utolsósorban a veszélyekre próbálják felhívni a figyelmet, miközben választ kaphatunk a felmerülő kérdésekre is. „Ne dugjuk a fejünket a homokba, a kábítószer... létező dolog!!!” – szól a figyelmeztetés. Van környezetvédelmi lista, paranormális jelenségekkel foglalkozó lista, de az állatorvosok is fenntartanak levelezési csoportot, a Konyha pedig a hasukat kedvelők, receptcsere közben csevegők listája.

Az Interneten böngésző két érdekes elnevezésű levelezési listával is találkozhat az Externetnél. A „zsebkendő” azok számára szerveződött, akik szeretnék másokkal megosztani legbensőbb titkukat. Magánéleti, családi és szexuális problémák, munkahelyi mérgelődések, csalódások, hirtelen dühkitörések, titkos gondolatok, rejtett vágyak mind elférnek ezen a listán.

A másik levelezési listáról, a „fokhagymáról” már csak a jövő hónapban – a folytatásban – írunk.

Csapó Ida
csapoida@mail.
zalasam.hu

Lépéselőny vérbeli Kereskedőknek

Az elektronikus kereskedelem az Interneten:

- új piacokat jelent
- hatékony piackutatási formát nyújt
- a hagyományos bolti kereskedelemhez képest alacsonyabb költséggel üzemeltethető
- javítja a cég arculatát.

Areco Systems Kft.

1119 Budapest, Fehérvári út 83.
Tel: 204-3020, Fax: 204-3019
E-mail: info@areco.hu, Honlap: www.areco.hu

Az IFABO-n már mindenkit ugyanúgy EasyCall személyhívón. hívnak.

Keresse fel az **A pavilon 308/D standját**: az **EasyCall Személyhívó** szolgálat itt mutatja be legújabb készülékeit és szolgáltatásait.

Sőt egy különleges meglepetést is tartogat a vásár látogatói számára: ők részesülhetnek először speciális készülékberletti akciónak előnyeiben.

A szolgáltatás előfizetőinek most nem kell készüléket vásárolniuk. Havonta csupán nettó 10, 150, vagy 250 forintért bérelhetik is személyhívójukat.

EasyCall - Mennyi mindent tud!
személyhívó.

EasyCall

EasyCall Személyhívó Szolgálat
Budapest, XIII. Klapka u. 2-4. Tel.: 06/1/467-5566
www.easycall.hu; kozonszegszolg@easycall.hu

MAPNET ORSZÁGOS HÁLÓZAT:

CAD+Inform Kft. 4026 Debrecen, Bem tér 18/C.
Tel.: 36-52 452-685, fax: 36-52 452-685
e-mail: cad.info@mapnet.hu

Foton-2000 Kft. 1073 Budapest, Akácfa u. 63.
Tel.: (06-1) 352-0317, fax: (06-1) 352-2910
e-mail: foton@mapnet.hu;

Internet: <http://www.foton-2000.hu>

Geoform Mémók Stúdió Kft.

3531 Miskolc, Kiss Ernő u. 23. Tel.: 06-46 401-230,
06-46 401-240, fax: 06-46 401-880

e-mail: geoform@mapnet.hu

Internet: <http://www.geoform.hu>

Geonet Bt. 6630 Mindszent, Téglás u. 15.

Tel.: 06-62 226-932, 06-60 487-700, 06-60 475-186
e-mail: geonet@mapnet.hu

GEOTRADE HUNGARY Kft. 1149 Budapest

Nagy Lajos király u. 191. Tel.: 251-8327,

221-9237, 252-6745, fax: 252 6745

e-mail: geotrade@mapnet.hu

KREATÍV BAU Kft. 8315 Gyéncsáds, Park u. 6.

Tel.: 06-83 316-328, fax: 06-83 316-328

e-mail: kretivbau@mapnet.hu

PANNON GEODEZIAI Kft.

8200 Veszprém, Kádártai út 31/A

Tel.: 36-88 403-290, fax: 36-88 403-290

e-mail: pannongood@mapnet.hu

SZUMMATEL Kft. 4484 Ibrány, Lenin u. 59.

Tel.: 06-42 200-433, Tel/fax: 06-42 423-805

e-mail: szummatel@mapnet.hu

Teodolit Kft.

9400 Sopron, Várkertmű 112. Tel./fax: 06-99 340-477

e-mail: teodolit@mapnet.hu

Keresse az Ön MAPNET Partnerét!

**Rendkívüli 40%
kedvezmény
Július 31-ig**

Miénk itt a tér

**Információ elérése
környezeti sajátosságok
és szempontok szerint
az Internet-en keresztül**

Országos ügyfél hálózat

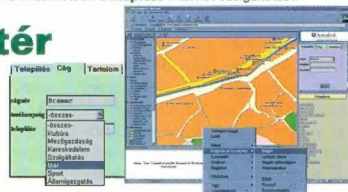
**Közvetlen kapcsolat
szolgáltatásaihoz**

**Közvetlen kapcsolat
Internet címéhez**

**Önkormányzathoz
tartozó nonprofit
szervezeteknek ingyenes
megjelenés**

**Látogasson el hozzánk:
<http://www.mapnet.hu>**

Az Ön által jelenleg is használt Internet-technológia rohamos fejlődést mutat és várhatóan az egyik leggyorsabban fejlődő szegmense lesz a telekommunikáció ezen területén. A fejlődés egyik következő lépésének eredményeképpen szeretnénk bemutatni a **MapNet** Internet szolgáltatást.

A **MapNet** szerver alatechnológiája a korábbi bönögészők alfabetikus keresési eljárását helyezi térképi alapokra. Lehetőség van egy-egy település megfelelő léptékű térképén, különböző tematika szerint adatokat elhelyezni, pl. felületek, feliratok, szimbólumok, amelyek a tematikaleírás alapján egyértelműen hozzájárulnak az objektum sajátosságok tulajdonságait. Mit jelent ez?

A felhasználás az Internet-en keresztül a megszokott térképi környezetben keresheti a kívánt információt. A **MapNet** segítségével könnyűszerrel megtalálhatja az Ön Web oldalát, hitelesítést, szolgáltatásait, termékeit.

MapNet
www.mapnet.hu

Egy sokoldalú PC-magazin...

100. szám

200 oldalon 2 CD-vel

változatlan áron, mostantól együtt a Windows Panorámával!

Csak
685 Ft

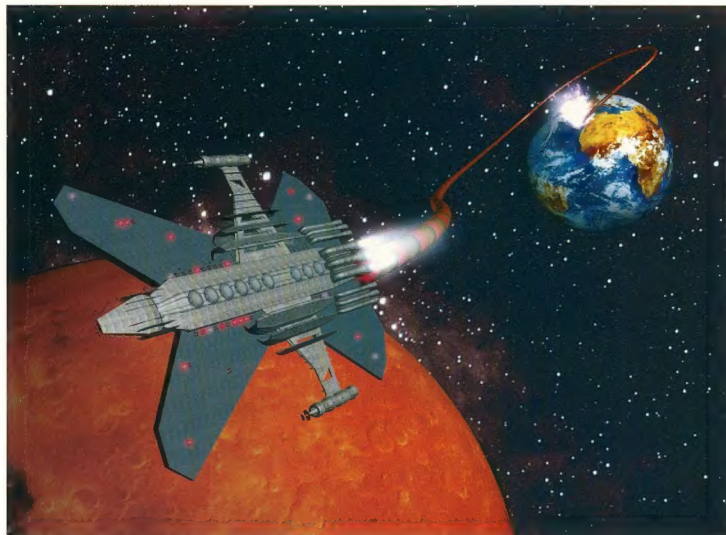
KERESSEN BENNÜNKET AZ IFABO-N IS!

Minden vásárlónknak egy korsó sörrel

kedveskedünk az A pavilon 308/E standján.

Computer Panoráma Kiadói Kft.

1091 Budapest, Üllői út 25. • Tel.: 218-3011, fax: 217-2646 • E-mail: cpanorama@mail.datanet.hu

SZÁMÍT A TECHNIKA!

Mi hosszú távra tervezünk. És Ön?

Az első hazai hálózati építő cég, az X-BYTE megépíti Önnek a **legkorszerűbb informatikai hálózatot**, amelyen egyszerre működhet a telefon, a fax, a riasztó, a beléptető rendszer és természetesen a számítógépes adatfeldolgozó rendszer is. **ISO 9001-es** minősítésünk, 5000-nél több hibátlanul működő hálózatunk elegendő alapot ad arra, hogy strukturált rendszereinkre **élettartam-garanciát** vállalhassunk.

1037 Budapest, Hunor u. 55., tel.: 250-7016, fax: 250-7024
E-mail: xbyte@xbyte.datanet.hu, internet: www.xbyte.hu

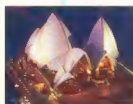

TRAVEL

Budapest legjobb repülőjegy árai.

	Eredeti ár	Akciós ár
New York	~~70.000 Ft~~	65.000 Ft
San Francisco	~~89.000 Ft~~	83.000 Ft
Miami	~~91.000 Ft~~	86.000 Ft
Los Angeles	~~89.000 Ft~~	83.000 Ft
Las Vegas	~~101.000 Ft~~	95.000 Ft
Toronto	~~80.000 Ft~~	77.900 Ft
Sidney	~~149.000 Ft~~	136.600 Ft
Bangkok	~~103.700 Ft~~	98.000 Ft
Amsterdam	~~35.200 Ft~~	32.000 Ft
Stuttgart	~~36.500 Ft~~	33.600 Ft
Párizs	~~36.800 Ft~~	33.900 Ft

A fenti repülőjegyek nem tartalmaznak a repülőtéri illetéket és bizonyos feltételekkel érvényesek.

Ön vagy cége sokat utazik?
Köссön szerződést velünk,
a legjobb árból
további kedvezmények!

**Miért
utazna
drágán,
ha
olcsón
is lehet?**

A legjobb amerikai "Fly and Drive" utazások:

Florida	9 nap	109.800 Ft-tól
California	9 nap	116.000 Ft-tól
Nemzeti parkok	9 nap	133.600 Ft-tól
Hawaii	10 nap	174.300 Ft-tól
Kelet-nyugat	17 nap	163.800 Ft-tól

Az idő pénz!

Egyedülálló szolgáltatás csak nálunk!
Az Interneten megnézheti az árakat,
menetrendet és elkészítheti foglalását.
www.american.hu

Autóbérlés akció!

**Floridában 1 hét,
CASCO biztosítással
már 26.700 Ft-ért!**

1052 Budapest, Váci utca 15.
E-mail: reservation@american.hu

Forró drót: 266-6548

SZERETETTEL VÁRJUK AZ IFABO-N,
AZ A PAVILON 210/D STANDJÁN!

SyncMaster 400 TFT

SyncMaster 1000P

SAMSUNG SyncMaster AMIT A SZAKMA IS ELISMER

Samsung Electronics Magyar Rt.

Bemutatóterem: 1081 Budapest, József krt. 13. Telefon: 138-4353, 117-4776, Internet: www.samsung.hu

SAMSUNG
ELECTRONICS

A SAMSUNG

SyncMaster család G sorozatú és legújabb "Plus" monitorai nemcsak szépek és intelligensek, de a hazai kínálatból elsőként a legszigorúbb munkaegészségügyi szabvány, a TCO'95 normáinak is megfelelnek. Szériafelszerelésként, felár nélkül

Kímélik a szemét, az idegerend-szerét és a pénztárcáját. 3 évig garatáltan. Kellhet ennél több?

Mielőtt monitort választana, nézze meg, mit kínál Önnek a SAMSUNG!

És készüljön fel egy kellemes meglepetésre...